

Sosyal Bilimler
Enstitüsü

T. C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PSİKOLOJİ BİLİM DALI

FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU VE
ALGILANAN EBEVEYN ÇATIŞMASI İLE İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜŞRA KARADEVECİ DERELİ

İSTANBUL, 2022

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ BİLİM DALI

FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU VE
ALGILANAN EBEVEYN ÇATIŞMASI İLE İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜŞRA KARADEVECİ DERELİ

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. YASİN DEMİR

İSTANBUL, 2022

ÖZET

FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU VE ALGILANAN EBEVEYN ÇATIŞMASI İLE İLİŞKİSİ

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının, kişilerin çocukluklarında algıladıkları anne-baba tutumları ve anne-baba çatışması ile ilişkisinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 100'ü erkek ve 455'i kadın olmak üzere 555 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcıları 18- 40 (\bar{X} =23.22, SS = 3.14) yaş aralığındadır. Araştırma verisini toplamak amacıyla katılımcılara Demografik Bilgi Formu, Yakın İlişkilerdeki Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ- GG), Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumu- Çocuk Formu (KAET-Ç) ve Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği (ÇEÇAÖ) sunulmuştur. Katılımcılardan toplanan veriler SPSS programı ile analiz edilmiş ve araştırma sorularını cevaplamak amacıyla Pearson Korelasyon Analizi, Bağımsız Örneklem t-Testi ve Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, flört şiddetine yönelik tutumun şiddet boyutu anne/ baba duygusal sıcaklığı ile ilişkili bulunurken anne/ baba reddediciliği ve anne/baba aşırı koruyuculuğu ile ilişkili bulunmamıştır. Flört şiddetine yönelik tutumun kontrol boyutu ile algılanan anne baba tutumları arasında bir ilişki gözlenmemiştir. Flört şiddetine yönelik tutumun istismar boyutu ile anne/baba duygusal sıcaklığı, reddediciliği boyutları arasında bir ilişki bulunurken istismar boyutu ile anne/baba koruyuculuğu arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır. Flört şiddetine yönelik tutum ile algılanan anne baba çatışması Pearson korelasyon analizine göre, flört şiddetine yönelik tutum şiddet boyutu algılanan anne baba çatışmasının çatışma özellikleri ve tehdit boyutu ile ilişkili bulunmazken kendini suçlama boyutu ile ilişkili bulunmuştur. Flört şiddetine yönelik tutumun kontrol boyutu ile anne baba çatışmasının herhangi bir boyutu arasında ilişki gözlenmezken; flört şiddetine yönelik tutumun istismar boyutu ile anne baba çatışmasının tüm boyutları arasında ilişki olduğu gözlenmiştir. Algılanan anne-baba tutumu ve algılanan anne baba çatışması Pearson korelasyon analizine göre ise algılanan anne/baba duygusal sıcaklığı, algılanan anne/baba reddediciliği ve algılanan anne/baba aşırı koruyuculuğu boyutlarının tümü ile algılanan anne baba çatışmasının alt boyutları arasında ilişkiye rastlanmıştır. Son olarak, flört şiddetine yönelik tutumun demografik değişkenlere göre farklılaşma durumunun incelendiği analizde, flört şiddetine yönelik tutumların bazı değişkenlere göre farklılaşmadığı ancak cinsiyete, anne eğitim düzeyine, kardeş sayısına, en uzun süre yaşanan yere göre farklılaşma olduğu görülmüştür. Bulgular, literatür çerçevesinde tartışılmış ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutum, algılanan anne baba tutumu, algılanan anne baba çatışması

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP OF ATTITUDE TOWARDS DATING VIOLENCE WITH PERCEIVED PARENTAL ATTITUDE AND PERCEIVED PARENTAL CONFLICT

The aim of this study is to examine the relationship between university students' attitudes towards dating violence and their perceived parental attitudes and parental conflict in their childhood. The study group of the research consists of 555 university students, 100 of whom are men and 455 of whom are women. The participants of the study are between the ages of 18-40 ($\bar{X}=23.22$, $SD = 3.14$). In order to collect research data, Demographic Information Form, Intimate Partner Violence Attitude Scale-Revised (IPVAS-R), Egna Minnen Barndoms Uppfostran -My Memories of Upbringing (S-EMBU) and Children's Perception of Marital Conflict Scale (CPIC) were presented to the participants. The data collected from the participants were analyzed with the SPSS program and Pearson Correlation Analysis, Independent Sample t-Test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were applied to answer the research questions. According to the research findings, while the violence dimension of the attitude towards dating violence was found to be related to the emotional warmth of the mother/father, there was no relationship with mother/father rejection and mother/father overprotection. No relationship was observed between the control dimension of the attitude towards dating violence and the perceived parental attitudes. While there was a relationship between the abuse dimension of the attitude towards dating violence and the emotional warmth and rejection of the parents, no relationship was found between the abuse dimension and the parental protectiveness. According to the Pearson correlation analysis of attitude towards dating violence and perceived parental conflict, while the violence dimension of attitude towards dating violence was not related to the conflict characteristics and threat dimension of perceived parental conflict, it was found to be related to the self-blame dimension. While there is no relationship between the control dimension of attitude towards dating violence and any dimension of parental conflict, it has been observed that there is a relationship between the abuse dimension of the attitude towards dating violence and all dimensions of parent conflict. According to the Pearson correlation between perceived parental attitude and perceived parental conflict, a relationship was found between the dimensions of perceived parental emotional warmth, perceived parental rejection, and perceived parental overprotection and the sub-dimensions of perceived parental conflict. Finally, in the analysis examining the differentiation of attitudes towards dating violence according to demographic variables, it was observed that attitudes towards dating violence did not differ according to some variables, but differed according to gender, mother's education level, number of siblings, place of residence for the longest time. The findings were discussed within the framework of the literature and suggestions were given.

Keywords: Dating violence, attitude towards dating violence, perceived parental attitude, perceived parental conflict

ÖNSÖZ

Öncelikle tez yazım sürecinde geribildirimleriyle, yönlendirmeleriyle bana yol gösteren ve yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Yasin DEMİR hocama emekleri için çok teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında şefkatiyle beni sarmalayan, zorlandığım anlarda bana güç veren, eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi olarak beni destekleyen canım anneme, babama, kardeşlerime ve dedeme çok teşekkür ederim. Ailem olduğunuz için çok şanslıyım.

Her anımda bana destek olan, daima yüzümü güldüren, seçtiğim ailem, sevgili eşim; iyi ki varsın. Umutsuz olduğum anlarda yoluma ışık tuttuğun için teşekkür ederim.

Tez yazım sürecimde beni yalnız bırakmayan, sık sık birlikte çalıştığım, zorlandığımız anlarda devam etme konusunda destekçim olan kıymetli dostum Elif Güner'e çok teşekkür ederim.

Son olarak, bu çalışmaya zamanını ayırarak ölçekleri dolduran, böylelikle çalışmamın tamamlanmasına yardımcı olan herkese sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Büşra Karadeveci Dereli

İstanbul,2022

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR.....	ix
TABLolar DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
BÖLÜM I: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Tanımlar.....	5
BÖLÜM II: KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2. 1. Flört Şiddeti	6
2.1.1. Flört Şiddeti Kavramı.....	6
2.1.2. Flört Şiddetinin Yaygınlığı.....	7
2.1.3. Kuramsal Yaklaşımlar	8
2.2. Algılanan Anne- Baba Tutumu	10
2.2.1. Anne Baba Tutumları Kategorileri.....	11
2.3. Algılanan Anne- Baba Çatışması	13
2. 4.YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR	16
2.4.1.Flört Şiddeti ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	16
2.4.2. Anne- Baba Tutumu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	18
2.4.3. Anne-Baba Çatışması ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	20
2.4.4. DEĞİŞKENLERLE İLGİLİ YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	21

2. 5. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	22
2.5.1. Flört Şiddeti ile İlgili Yurtdiőında Yapılan Araştırmalar.....	22
2.5.2. Anne- Baba Tutumu ile İlgili Yurtdiőında Yapılan Araştırmalar.....	23
2.5.3. Anne- Baba Çatışması ile İlgili Yurtdiőında Yapılan Araştırmalar.....	25
2.5.4. Değişkenlerle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	26
BÖLÜM III: GEREÇ VE YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Modeli.....	28
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	28
3.3. Veri Toplama Araçları.....	30
3.3.1. Demografik Bilgi Formu	31
3.3.2. Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG) .	31
3.3.3. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları- Çocuk Formu (KAET-Ç)	31
3.3.4. Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği (ÇEÇAÖ)	32
3.4. Verilerin Uygulanması ve Toplanması	33
3.5. Verilerin Analizi	33
BÖLÜM IV: BULGULAR	35
4.1. YİŞTÖ-GG Ölçeği, KAET-Ç ve ÇEÇAÖ Ölçek Puanları Arasındaki Korelasyon Değerlerinin İncelenmesi ve Yorumlanması	35
4.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki Farklılıkları İnceleyen t- Testi ve ANOVA Bulguları ve Yorumları	39
4.2.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları.....	39
4.2.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Yaş Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları.....	40
4.2.3. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Bulunulan Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	40
4.2.4. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Bireylerin Gelir Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	41
4.2.5. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Kişilerin Yaşadıkları Kişilere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	42
4.2.6. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Anne EĞitim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Analizi Sonuçları.....	44
4.2.7. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Baba EĞitim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Analizi Sonuçları.....	45
4.2.8. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Kardeş Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	47
4.2.9. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	48
4.2.10. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Kişilerin Flört İlişki Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	50
4.2.11. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Mevcut İlişki Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	51

4.2.12. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Geçmiş İlişki Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	52
4.2.13. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Psikiyatrik Rahatsızlığa Göre t-Testi Sonuçları	53
BÖLÜM V: SONUÇ.....	55
5.1. Yargı/ Tartışma	55
5.1.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Algılanan Anne-Baba Tutumu Değişkenlerinin Birbirleriyle İlişkinine Yönelik Bulgular ve Tartışılması.....	55
5.1.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Algılanan Anne- Baba Çatışması Değişkenlerinin Birbirleriyle İlişkinine Yönelik Bulgular ve Tartışılması.....	57
5.1.3. Algılanan Anne Baba Tutumu ve Algılanan Anne Baba Çatışması Değişkenlerinin Birbirleriyle İlişkinine Yönelik Bulgular ve Tartışılması.....	61
5.1.4. Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar ile Demografik Değişkenlerin Analizine Dair Bulguların Tartışılması.....	63
5.2. Öneriler	68
KAYNAKÇA	70
EKLER.....	90
Ek 1: Demografik Bilgi Formu.....	90
EK 2: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG)	92
EK 3: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları- Çocuk Formu	94
EK 4: Çocukların Ebeveyn Tutumlarını Algılaması Ölçeği.....	97

KISALTMALAR

ÇEÇAÖ	Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği
F	Sıklık
KAET-Ç	Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumu Ölçeği- Çocuk Formu
KO	Kareler Ortalaması
KT	Kareler Toplamı
N	Örneklem Sayısı
Sd	Serbestlik Derecesi
Sh	Standart Hata
SS	Standart Sapma
\bar{X}	Ortalama
YİŞTÖ- GG	Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Sıklık ve Yüzdeler Bilgileri	28
Tablo 4. 1. YİŞTÖ- GG Ölçeği, KAET-Ç Ölçeği ve ÇEÇAO Ölçeği Korelasyon Analizine İlişkin Korelasyon Tablosu	36
Tablo 4 2. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Test Tablosu.....	39
Tablo 4. 3. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Yaş Değişkenine Göre t-Test Tablosu	40
Tablo 4. 4. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Sınıf Düzeyine Göre Anova Tablosu	40
Tablo 4. 5. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Gelir Düzeyine Göre ANOVA Tablosu.....	42
Tablo 4. 6. YİŞTÖ- GG Ölçeğinin, Katılımcıların Yaşadıkları Kişilere Göre ANOVA Tablosu	43
Tablo 4. 7. YİŞTÖ Ölçeğinin Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Tablosu.....	44
Tablo 4. 8. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Baba Eğitim Durumuna Göre Anova Tablosu.....	45
Tablo 4. 9. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Kardeş Sayısına Göre Anova Tablosu	47
Tablo 4. 10. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Anova Tablosu	48
Tablo 4. 11. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Geçmiş ve Mevcut Flört İlişkisi Durumuna Göre ANOVA Tablosu	50
Tablo 4. 12. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Mevcut İlişki Süresine Göre ANOVA Tablosu	51
Tablo 4. 13. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Geçmiş İlişki Süresine Göre ANOVA Tablosu.....	52
Tablo 4. 14. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Psikiyatrik Tanıya göre t-Test Tablosu.....	53

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.Bilişsel Bağlamsal Çerçeve..... 14

BÖLÜM I: GİRİŞ

Çalışmanın bu bölümünde, problem durumuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine değinilecektir. Bunlara ek olarak bu bölümde, araştırma sorularına, araştırmanın sınırlılıklarına, araştırmanın varsayımlarına ve tanımlara yer verilecektir.

1.1. Problem Durumu

Geçmişten günümüze tüm toplumları etkileyen bir halk sağlığı problemi olan şiddet, ebeveyn- çocuk arasındaki ilişkiden akran ilişkilerine kadar farklı ilişkilerde görülmektedir ve flört ilişkileri, şiddetle en çok karşılaşılan kişilerarası ilişkilerden bir tanesidir (Kepir-Savoly, Ulaş, Demirtaş-Zorbaz 2014: 173). Flört şiddeti ergenlik yıllarından itibaren artmaya başlamakta ve yirmili yaşların ortalarında en üst seviyeye ulaşmaktadır (O'Leary 1999: 400). Bu yaş aralığında olan üniversite öğrencilerinin flört ilişkilerinde şiddetin yaygın olduğu bilinmektedir (Harned 2001: 281). Amerika Birleşik Devletleri'nde beş üniversiteli çiftten birisi en az bir şiddet vakası deneyimlediğini bildirmektedir (Makepeace 1981: 100). Türkiye'deki üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada ise kadınların %46'sının ve erkeklerin %34,7'sinin ilişkilerinde en az bir kez flört şiddeti uyguladıklarına ulaşılmıştır (Toplu,Sümer 2011). Farklı ülkelerde yürütülen araştırmalarla birlikte flört şiddetinin tüm dünyada yaygın ve ciddi bir problem olduğu görülmektedir.

Flört ilişkilerinde şiddet deneyimlemenin hem flört ilişkisindeki bireyler hem de toplum için olumsuz sonuçlara yol açtığı söylenebilir (Kepir- Savoly vd. 2014: 175). Flört şiddeti hakkında yapılan çalışmalar incelendiğinde, flört şiddeti deneyimlemenin, fiziksel ve psikolojik yaralanmalara (Makepeace 1986: 383), sigara ve madde kullanımının, depresif semptomların artmasına (Exner-Cortens, Eckenrode, Rothman 2013: 71), diyet ilaçları kullanımının, kusma davranışında bulunmanın, tıknırcasına yemenin ve intihar düşünceleri ve girişimlerinin artmasına, duygusal iyilik halinin ve öz-saygının ise azalmasına neden olduğu görülmektedir (Ackard, Neumark-Sztainer 2002: 455, 468). Flört şiddetinin birey ve toplum üzerindeki etkileri, şiddeti önleyici çalışmaların yapılmasının ve bunun için de öncelikle şiddetin etiyolojisinin araştırılmasının kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Flört şiddetinin etiyolojisini araştıran çalışmalarda, ebeveynler arasındaki çatışmanın varlığı ve aile içi şiddete tanıklık etme (Tschann vd. 2009: 312; Tussey, Tyler, Simons 2018: 1), çocuklukta fiziksel şiddete maruz kalma (Ehrensaft vd. 2003: 741; Gómez 2011: 172; Herrenkohl vd. 2004: 123), anneyle zayıf ve negatif bir ilişkinin olması (Cleveland, Herrera, Stuewig 2003: 331; Tussey vd. 2018: 1), kaygılı bağlanma (Lee, Reese- Weber, Kahn 2013: 20) gibi ailesel faktörlerin flört şiddeti ile ilişkili bulunması ile birlikte flört şiddetinin gelişimini araştıran çalışmalarda boşlukların olduğu belirtilmektedir(Morris, Mrug, Windle 2015: 1819). Bu sebeple, flört şiddetini etkileyebilecek faktörlerin araştırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Flört şiddetinin yol açtığı olumsuz sonuçların yanı sıra, flört şiddetinin etiyojisinin araştırılmasının bir diğer önemli sebebi ise flört şiddeti uygulanmaya devam edildiği takdirde şiddetin ömür boyu süren kalıplar oluşturmasının söz konusu olmasıdır (O’Leary vd. 1989: 263; O’Leary, Malone, Tyree 1994: 594; Straus 2004: 791). Araştırmalar, fiziksel saldırganlığın yeniden ortaya çıkma eğiliminde olduğunu, fiziksel saldırganlık geçmişine sahip olan bireylerin gelecekte şiddet uygulama konusunda risk altında olduğunu göstermektedir (Gidycz, Warkentin, Orchowski 2007: 79, 91; Stith vd. 2004: 76). Flört ilişkilerindeki şiddet davranışlarının, evlilikteki şiddet davranışlarının öncüsü olabildiğine yönelik birçok çalışma bulunmaktadır. (Cano vd. 1998: 432; O’Leary vd. 1989: 264). Bu sebeplerle flört şiddetini araştırmak ve buna yönelik önleyici çalışmalarda bulunmak büyük önem taşımaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının, kişilerin çocukluklarında algıladıkları anne-baba tutumları ve anne-baba çatışması ile ilişkisinin incelenmesidir. Ayrıca, araştırmada algılanan anne baba tutumu ve algılanan anne baba çatışması arasındaki ilişkinin incelenmesi de hedeflenmektedir. Son olarak, flört şiddetine yönelik tutumların kişilerin demografik bilgilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının da incelenmesi de araştırmanın amaçlarındandır.

Bu araştırmanın problem cümlesi, araştırmanın amacı dikkate alınarak ‘Algılanan anne- baba tutumları ve algılanan anne- baba çatışması ile flört şiddetine yönelik tutumlar arasında bir ilişki var mıdır?’ olarak belirlenmiştir. Bu probleme yanıt bulabilmek için oluşturulan araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Algılanan anne- baba tutumları boyutları ile flört şiddetine yönelik tutumlar arasında bir ilişki var mıdır?
2. Algılanan anne- baba çatışması boyutları ile flört şiddetine yönelik tutumlar arasında bir ilişki var mıdır?
3. Algılanan ebeveyn tutumu ile algılanan ebeveyn çatışması arasında bir ilişki var mıdır?
4. Flört şiddetine yönelik tutumlar bireylerin cinsiyetine, yaşına, sınıf düzeyine, kardeş sayısına, ebeveynlerinin eğitim seviyesine, gelir düzeyine, yaşadıkları yere, yaşadıkları kişilere, flört ilişkisinin varlığına, flört ilişkisinin süresine, psikiyatrik tanının varlığına göre farklılaşmakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Yakın partner ilişkilerinde, özellikle eşler arasındaki ilişkide görülen şiddet, uzun zamandır araştırılmaktadır ancak flört ilişkilerinde ortaya çıkan şiddeti inceleyen araştırmalar diğer ilişkileri inceleyen araştırmalara kıyasla daha seyrek olmuştur (Shorey, Cornelius, Bell 2008: 186). Flört şiddeti alanında yapılan araştırmalar görece daha az olsa da, flört şiddetini araştırmak büyük öneme sahiptir.

Araştırmalar, flört şiddeti önlenemezse evlilikte şiddetin aile içi şiddete dönüşebileceğini göstermektedir (Cano vd. 1998: 432; O’Leary vd. 1989: 264). Evlilik içi şiddetin, o evlilikte doğan ve büyüyen çocuklarda agresyona sebep olabileceği ve bu bireylerin ileride kendi ilişkileri için de şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama riski taşıyabileceği söylenebilmektedir (Renner, Slack 2006: 601). Bu sebeple flört şiddetini ve flört şiddetine yönelik tutumları etkileyebilecek faktörlerin araştırılmasının gelecek nesillerdeki şiddet döngüsünün oluşmasının engellenmesi ve sağlıklı bir ailenin dolayısıyla toplumun oluşturulması için büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

Ebeveynler arasında yaşanan çatışmanın, bireylerin yaşamları üzerinde önemli sonuçları olduğu bilinmektedir (Hetherington, Anderson 1988; akt. Bickham, Fiese 1997: 247). Eşler arasındaki ilişkiler ve ebeveyn- çocuk ilişkileri ayrı ilişkiler olarak kabul edilseler de ebeveynler arasındaki çatışmalar gibi evlilik ilişkisi içinde yaşanan sıkıntıların regüle edilmesi doğrudan ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkinin işleyişi ile bağlantılıdır. Mevcut çalışmalar, bireylerin aile içinde gözlemledikleri ve öğrendikleri duygu düzenleme stratejilerinin kısmen yetişkinlikte de devam ettiğini ve bireylerin bu davranışları aile dışına da genellediklerini göstermektedir (Cusimano, Riggs 2013: 49). Bu nedenle, ebeveynler arasında yaşanan çatışmanın ve ebeveyn- çocuk arasındaki ilişkinin araştırılması ve bireylere zarar verici örüntüsünü engellemek amacıyla flört şiddetine yönelik tutumlar ile ilişkilerinin değerlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Ebeveynler arasındaki şiddete tanık olmak, ebeveynler arası çatışmanın varlığı olarak nesiller arası şiddet geçmişi, flört şiddeti için ailesel risk faktörleri arasında görülmektedir (Duval, Lanning, Patterson 2018:578). Buna ek olarak, Tschann ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında, ebeveynler arasındaki şiddet ile flört şiddeti arasındaki ilişkiyi inceleyen çok sayıda araştırma olmasına rağmen ebeveynler arasındaki çatışmanın şiddet içermeyen yönlerinin flört şiddeti gelişimindeki rolüne az ilgi gösterildiğine dikkat çekilmektedir. Ebeveynler arasındaki fiziksel saldırganlığın yanısıra çatışmanın yönetilmesinin de ergenlerin kendi romantik ilişkilerindeki çatışma çözümünü etkileyebileceği belirtilmektedir (Tschann vd. 2009: 296). Bu sebeple, ebeveynler arasındaki çatışma ile flört şiddetine yönelik tutumlar arasındaki ilişkinin incelenmesi ile literatüre katkıda bulunulacağı düşünülmektedir. Buna ek olarak, Morris ve arkadaşlarının (2015) çalışmasında da, flört şiddetinin nasıl geliştiğini araştıran çalışmalarda boşlukların olduğu belirtilmektedir (Morris vd. 2015:1819). Ülkemizde de flört şiddeti gelişimindeki risk faktörleri konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir (Avşar-Baldan, Akış 2017: 43; Yıldırım, Terzioğlu 2018: 289).

Flört şiddetiyle ilgili çalışmaların büyük bir kısmı, Avrupa kökenli katılımcılarla Batı toplumlarında yürütülmektedir. Bu nedenle flört şiddetine yönelik tutumlar ve tutumların oluşumu arasındaki ilişkilere dair bilgiler bireyci kültürlerle sınırlı kalmaktadır ve bu bilgiler ilişkilere çok değer verilen kolektivist kültürler için geçerli olmayabilmektedir (Toplu- Demirtaş, Hatipoğlu-Sümer, Fincham

2017: 350). Flört şiddetine yönelik tutumun araştırıldığı bu çalışmanın Türkiye gibi kolektivist bir kültürde yürütülecek olmasıyla literatüre katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

Ülkemizdeki literatür incelendiğinde, flört şiddetinin farklı değişkenlerle ilişkisini araştıran birçok çalışma olduğu görülmektedir. Araştırma konusu edilen değişkenler, çocukluk çağı travmaları (Karaçay, 2021; Sarıhan 2019; Yüce 2019), toplumsal cinsiyet rolleri, algısı ve özellikleri (Sarıhan 2019; Selçuk, Avcı, Mercan 2018:302; Yıldırım 2016; Yumuşak 2013), bağlanma stilleri (Gümüş 2020; Yolcu 2019; Yüce 2019), erken dönem uyum bozucu şemalar (Baltarlı 2019; İnce 2022), depresyon (Mermertaş 2020), anksiyete (Cinal 2018), narsisistik kişilik özellikleri (Yumuşak 2013), psikolojik belirtiler (Aydın 2018), benlik saygısı (Yıldırım 2016) ve yaşam kalitesidir (Işık, Demircan, Gürhan 2021:465).

Bu çalışmanın değişkenlerinden biri olan kişilerin algıladıkları anne baba tutumunu inceleyen araştırmalara bakıldığında Yıldız (2016) ile Kumcağız ve arkadaşlarının (2018) çalışmalarına ulaşılmıştır. Yıldız (2016)'ın çalışmasında, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde yaşadıkları şiddet ile anne baba tutumu ve benlik saygısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Kumcağız ve arkadaşlarının (2018) araştırmasında ise üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde algıladıkları istismar ile algıladıkları anne baba tutumları ve boyun eğici davranışlar incelenmiştir (Kumcağız, Orak, Şahin 2018: 389). İki çalışma ile benzer bir şekilde, bu çalışmanın araştırma grubunu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır ancak diğer çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada flört şiddetine yönelik tutum ile çocuklukta algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın bir diğer değişkeni olan algılanan anne baba çatışmasını ele alan yurtiçindeki çalışmalar araştırıldığında flört şiddetine yönelik tutum ile algılanan anne baba çatışması arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Anne baba çatışması değişkenine benzer bir şekilde Salman (2015)'ın çalışmasında, ebeveynler arasındaki şiddete tanık olma ile flört ilişkisinde kurban ve saldırgan olma arasındaki ilişki incelenmiştir. Ancak algılanan anne baba çatışması, ebeveynler arasındaki çatışmayı algılamayı değerlendirdiğinden ebeveynler arasındaki şiddete tanık olma ile aynı anlamı ifade etmediği düşünülmektedir. Bu çalışma ile flört şiddetine yönelik tutumları etkileyebileceği düşünülen faktörlerin araştırılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Katılımcıların ölçme araçlarındaki soruları samimi ve kendilerini en iyi ifade şekilde cevaplandıkları varsayılmaktadır.

2. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları ölçeği ve Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması ölçekleri, kişilerin geçmiş yaşantılarına dair anıları hakkında sorular içermektedir. Kişilerin geçmiş yaşamlarına dair anıları doğru bir şekilde hatırlayabildikleri varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında çeşitli üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır.
2. Araştırma, Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum ölçeğinin, Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları ölçeğinin ve Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
3. Araştırma, çalışmaya çevrimiçi katılım sağlayan üniversite öğrencileri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Flört Şiddeti: Flört ilişkisi bağlamında partnerlerden birinin bir diğerine fiziksel, sözlü veya cinsel taciz tehdidi veya fiili kullanımı olarak tanımlanmaktadır (Anderson, Danis 2007: 88).

Ebeveyn Tutumu: Ebeveynlerin çocuk yetiştirmeye ilişkin beklenti, inanç, tutum ve davranışlarının bütünü olarak tanımlanmaktadır (Darling, Steinberg 1993; akt. Varırcier 2019:13).

Algılanan Ebeveyn Çatışması: Kişilerin anne babasının ilişkisine yönelik algıları ya da evlilik çatışmasının kişiler tarafından nasıl görüldüğü olarak tanımlanmaktadır (Güven, Erden 2014: 34).

BÖLÜM II: KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde flört şiddeti kavramı, flört şiddetinin ülkemizdeki ve dünyadaki yaygınlığı, flört şiddetini açıklarken yararlanılan kuramsal yaklaşımların yanı sıra algılanan anne baba tutumu ve algılanan anne baba çatışması kavramları ele alınacaktır. Bunlara ek olarak, ele alınan kavramlar ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış araştırmalara da bu bölümde yer verilecektir.

2. 1. Flört Şiddeti

2.1.1. Flört Şiddeti Kavramı

Genç yetişkinlik dönemindeki bireyler için merkezi konulardan biri, yakın ilişkiler kurmak ve yakın ilişkileri sürdürmektir (Conger vd. 2000: 224; Feldman, Gowen, Fisher 1998: 263). Bu dönemde kurulan yakın ilişki türlerinden biri olan flört ilişkisi, Murray ve Kardatzke (2007) tarafından, iki kişinin evlilik, nişanlılık ya da benzer bir bağ olmaksızın arkadaşlığın ötesinde romantik, duygusal ve/veya cinsel bir bağ paylaşmaları olarak tanımlanmaktadır. (Murray, Kardatzke 2007: 79). Bazı araştırmalar, romantik ilişkinin, bireylerin kimlik duygusunu desteklemekte olduğunu (Montgomery 2005: 348) ve romantik ilişkide yer almanın, daha az depresif semptomla ilişkili olduğunu (Simon, Barrett 2010:177) ortaya koymuştur. Diğer yandan, romantik ilişkide yer almanın davranış problemleriyle (Chen vd. 2009:1282) ve özellikle erken yaşta flörite aşırı ilginin, daha düşük psikososyal işleyiş ile ilişkili olduğunu (Zimmer-Gembeck, Siebenbruner, Collins 2001: 329) belirten çalışmalar mevcuttur.

Flört ilişkilerinin bireyler üzerinde hem olumlu hem olumsuz etkileri olduğunu gösteren farklı araştırmaların bulunmasının yanısıra, istenmeyen ve kişide birçok olumsuz sonuca yol açan şiddet davranışlarına da ilişkilerde rastlanmaktadır. Flört ilişkisindeki şiddet, genç yetişkinler arasında ciddi bir sosyal problem olarak görülmektedir (Gover, Kaukinen, Fox 2008: 1667). Ülkemizde de flört şiddeti deneyimleyen üniversite öğrencilerinin oranının yüksek olduğu saptanmıştır (Dikmen, Özaydın, Yılmaz 2018: 171). Flört şiddeti, tehditkar iletişimi, fiziksel saldırganlığı ve sözlü tacizi içerebilen belirsiz bir terim olmakla birlikte birçok tanımı bulunmaktadır. Tanımların belirsiz olması ve fikir birliğinin olmaması flört şiddetini araştırmayı zorlaştırabilmektedir (Lewis, Fremouw 2001: 106). Sugarman ve Hotaling (1989), flört şiddetini, “flört ilişkisi içinde bir başkasına acı vermek veya yaralanmaya neden olmak maksadıyla gerçekleştirilen fiziksel güç veya kısıtlama kullanımı tehdidi” olarak tanımlanmaktadır (Sugarman, Hotaling 1989:4). Dünya Sağlık Örgütü (2012: 1)’nin tanımına göre ise flört şiddeti, “yakın ilişki içinde kişinin deneyimlediği fiziksel, psikolojik ya da cinsel zarara

yol açan herhangi bir davranış” olarak tanımlanmaktadır, bu davranışlar ise fiziksel şiddet davranışları, cinsel şiddet, psikolojik şiddet ve kontrolcü davranışlar olarak belirtilmektedir. Flört şiddetinin birçok farklı türü bulunmaktadır. Fiziksel şiddet, duygusal (psikolojik) şiddet ve cinsel şiddet, flört şiddetinin türleri olarak görülmektedir. Şiddet, türlerine göre sınıflandırılrsa da hiçbiri kesin bir çizgiyle ayrılmamıştır, bir şiddet türünün görüldüğü durumda, diğer şiddet türlerinin görülmesi de olasıdır. (Aslan vd. 2008: 5)

Fiziksel flört şiddeti, vurmak, tırmalamak, tokatlamak, itmek, kişinin kolunu bükme, tekmelemek, ısırma, boğmaya çalışmak, dövmek ve bıçakla ya da silahla saldırmak gibi eylemleri içermektedir (Foshee vd. 2007: 502; Offenhauer, Buchalter 2011: 7). Flört şiddeti, ciddiyet dereceleri ile kendini göstermektedir, yaralanma olasılığına bağlı olarak hafif, orta ve şiddetli kategorilerine ayrılabilir (Offenhauer, Buchalter 2011: 7) Dünya Sağlık Örgütü’nün (2012: 2), 10 ülkeden 24.000 kadınla yapmış oldukları çalışmada, kadınların %13-61’i partnerleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarını, %4-49’u ise partnerlerinden ciddi fiziksel şiddet gördüklerini bildirmişlerdir.

Duygusal (psikolojik) flört şiddeti, küçümseme, hakaret etme, tehdit etme, sürekli aşağılama, eleştirme, arkadaşların önünde küçük düşürme, partneri azarlama gibi davranışları içermektedir. Ayrıca, kişinin her zaman partnerinden nerede olduğunu açıklamasına yönelik ısrarda bulunması, partnerinin başkalarıyla etkileşimlerini gözetlemesi gibi davranışları da psikolojik şiddet davranışları kapsamındadır (Offenhauer, Buchalter 2011: 8). Psikolojik şiddetin formları da fiziksel şiddet formları kadar yıkıcı olabilmektedir (Follingstad vd. 1990: 108). Bir çalışmada, şiddete maruz kalan bazı kadınlar, deneyimledikleri en acı verici şiddeti psikolojik yıkılma, aşağılanma ve korku olarak tanımlamışlardır (akt. Follingstad vd. 1990: 108). Dünya Sağlık Örgütü (2012:2)’nün 24.000 kadınla yürüttükleri çalışmada, kadınların %20-75’i yaşamlarında romantik partnerlerinden psikolojik şiddet gördüklerini bildirmişlerdir.

Cinsel flört şiddeti, kişinin romantik partneri tarafından hazır olmamasına rağmen cinsel yakınlık yaşamaya ya da birlikteliğe zorlanması, kişiyi arzu ettiğinden daha fazla cinsel birliktelik yaşamaya zorlamasını içermektedir. Ek olarak, kişinin isteği olmadığı halde partneri tarafından dokunulması ve öpülmesi, doğum kontrol yöntemleri olmadan cinsel birlikteliğe zorlanması, cinsel birliktelik esnasında, öncesinde ya da sonrasında küçük düşürücü davranışların sergilenmesi gibi davranışları içermektedir (Smith, Donnelly 2000: 57). Harned (2002)’in 874 üniversite öğrencisinin katılım sağladığı çalışmada, kadınların %39’u ve erkeklerin %30’u partnerlerinden cinsel şiddet gördüklerini bildirmişlerdir (Harned 2002:1188).

2.1.2. Flört Şiddetinin Yaygınlığı

22 ülkede 15.927 üniversite öğrencisinin katılımıyla yürütülen Uluslararası Flört Şiddeti Araştırmasında, %17 ve %44 arasında bulunan öğrencilerin partnerine fiziksel şiddet uyguladıkları, öğrencilerin %14 ve %39 aralığında ise partneri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları ortaya konmuştur. Cinsel şiddetin yaygınlığı incelendiğinde, öğrencilerin %8 ve %34 aralığında partnerlerine

cinsel şiddet uyguladıkları, %9 ve %46 aralığında ise öğrencilerin cinsel şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur (Chan vd. 2008: 533)

10 ülkeden (Bangladeş, Brezilya, Etiyopya, Japonya, Namibya, Peru, Sırbistan, Karadağ, Tayland, Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Samoa) 24.097 kadınların katılım sağladığı ve flört şiddetinin yaygınlığının araştırıldığı bir çalışmada, cinsel ve fiziksel şiddete maruz kalmanın yaşam boyu yaygınlığı %15 ve %71 arasında bulunmuştur (Garcia- Moreno vd. 2006: 1260).

Üniversite öğrencilerinin partnerlerine flört şiddeti uygulama oranlarının araştırıldığı uluslararası çalışmaya, 16 ülkeden (5 Asya- Ortadoğu, 2 Avustralya- Yeni Zelanda, 6 Avrupa, 2 Latin Amerika ve 16 Kuzey Amerika) ve 31 üniversiteden 8.666 üniversite öğrencisi katılım sağlamıştır. Bu çalışmada, öğrencilerin %17 ve %45 aralığında olmak üzere %29'unun son 12 ay içinde partnerlerine fiziksel şiddet uyguladıkları, %7'sinin ise son 12 ay içinde partnerini fiziksel olarak yaraladıkları ortaya konmuştur (Straus 2004: 790).

Kanada'da üniversite öğrencileriyle yürütülen ulusal çalışmada, flört şiddetinin sıklığı ve yaygınlığı araştırılmıştır. Araştırmaya 1835 kadın, 1307 erkek olmak üzere 3142 kişi katılmıştır. Çalışmada, kadın öğrencilerin %27.8'i bir önceki sene içinde cinsel istismara uğradıklarını, %79.1'i ise psikolojik şiddet deneyimlediklerini bildirmişlerdir (DeKeseredy, Kelly 1993:148,153).

Ülkemizde flört şiddeti konusunda yapılan az sayıda çalışma bulunmaktadır (Avşar- Baldan, Akış 2017: 43). Üniversite öğrencileriyle yürütülen bir çalışmada, 1.sınıf öğrencilerinin %12.9'u mevcut ilişkilerinde partnerlerinden flört şiddeti deneyimlediklerini bildirirken 4.sınıf öğrencilerinin %25.8'i mevcut ilişkilerinde flört şiddetine maruz kaldıklarını bildirmişlerdir (Aslan vd. 2008: 46). Toplu ve Hatipoğlu- Sümer (2011)'in Türkiye'de flört ilişkisi olan üniversite öğrencileri ile yürüttüğü çalışmasında ise, öğrencilerin yaklaşık %25'inin psikolojik, %10'unun fiziksel, %6'sının ise cinsel şiddete maruz kaldıkları bulunurken, öğrencilerin %30'u psikolojik, %12'si fiziksel ve %5'i partnerlerine cinsel şiddet uyguladıklarını bildirmişlerdir.

2.1.3 Kuramsal Yaklaşımlar

Flört şiddetini açıklamaya çalışırken birçok kuramsal yaklaşımdan faydalanılmıştır. Bu yaklaşımlar, sosyal öğrenme teorisi, bağlanma teorisi ve feminist perspektif olarak sıralanabilir.

Sosyal Öğrenme Teorisi, davranışların, doğrudan deneyimle ya da başkalarının davranışlarının gözlemlenmesi yoluyla öğrenildiğini öne sürmektedir (Bandura 1977: 3). Bu teori, davranışların kişinin hayatındaki önemli kişilerden özellikle ebeveynlerden öğrenildiğini (Owens, Straus 1975:197) ve erken dönemde gözlemlenen ebeveyn etkileşimlerinin, çocuğun davranışları için bir model oluşturduğunu belirtmektedir (Shorey vd. 2008: 188). Ailelerinde ebeveynleri arasında şiddete maruz

kalan çocuklar, şiddetin pozitif sonuçları olduğunu gözlemliyorlarsa gözlemledikleri şiddet davranışını taklit edebilmektedirler (Tussey vd. 2018: 3). Ebeveynlerin ve çocuklarının benzer çatışma çözüm stratejilerinin olduğu (Camara, Resnick 1989: 560) ve yetişkinlerden çatışma esnasında agresif olmayı öğrenen çocukların, akranlarıyla etkileşimlerinde agresif davranışlar sergiledikleri (Cummings, Ianotti, Zahn-Waxler 1985: 495) araştırmalarca desteklenmektedir. Flört şiddetini açıklamada ailede ebeveynler arasındaki şiddeti modellemenin yetersiz olduğunu belirten görüşler bulunsa da (akt. Shorey vd. 2008: 188) çocuklukta ebeveynler arasında yaşanan şiddete tanık olmanın flört şiddeti ile ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Kinsfogel, Grych 2004: 505; Linder, Collins 2005: 252).

Bağlanma Teorisi: Bowlby, (1969, 1972, 1980) bağlanma teorisini temel alarak çocukların temel bakımverenleri ile olan erken dönem deneyimlerine dayanarak zihinsel temsiller oluşturduklarını ve oluşturulan zihinsel temsillerin, kişilerin yaşamlarında sonraki ilişkileri için bir örnek teşkil ettiğini öne sürmüştür. Ebeveyn ile sağlıklı bir ilişkinin ilgili ve duyarlı bir bakım verme sonucu kurulduğu, ebeveyn ile sağlıksız bir ilişkinin ise soğuk, reddedici ve tutarsız bir bakım verme sonucu geliştiği öne sürülmektedir. Ebeveyni ile sağlıklı bir ilişkiye sahip bireyler güvenli bağlanma ile karakterize edilirken ve romantik ilişkileri arkadaşlık, güven ve olumlu duygularla ilişkilendirilirken; ebeveynleri ile sağlıksız bir ilişki deneyimleyen bireyler güvensiz bağlanma ile karakterize edilmekte ve romantik ilişkileri, kıskançlık, yakınlık, duygusal çalkantılar ile ilişkilendirilmektedir (Hazan, Shaver 1987:511,513). Bu yaklaşım ile çocuklukta sert ebeveynlik veya güvene dayalı, yakın bir ebeveyn-çocuk ilişkisinin yokluğu ile nitelendirilen bir aile ortamının, romantik partnerlere karşı şiddet uygulama ihtimalini artıran kıskanç, güvensiz bir ilişki modeline yol açtığını öne sürmek mümkün olabilmektedir (Simons, Burt, Simons 2008: 68). Bir çalışma, güvenli bağlanmayan bireylerin, güvenli bağlananlara kıyasla partnerleri ile olan tartışmaları yönetmede daha çok zorluk yaşadıklarını ve daha çok olumsuz duygulanım gösterdiklerini belirtmektedir. (Creasey, Hesson- McInnis 2001: 85). Flört şiddeti ve bağlanma stilleri ile ilgili bir çalışmada ise kaygılı bağlanma erkekler için flört şiddeti ile ilişkili bulunmuştur (Lee vd. 2013:20).

Feminist perspektif, heteroseksüel ilişkilerde güç ve kontrol yapısının varlığını öne sürmektedir. Ataerkil bir toplumda erkek egemenliğinin onaylandığını, şiddetin kadınları kontrol etmenin bir yolu olarak kabul edildiğini ve uygulandığını ifade etmektedir (O'Keefe, Treister 1998: 198). Bu yaklaşımda, kadınlar ve erkekler arasındaki bu güç eşitsizliğinin flört ilişkilerinde şiddet içeren davranışlara neden olduğuna inanılmaktadır (Shorey vd. 2008:189). Feminist yaklaşım, kadın şiddetinin varlığını kabul etmekle birlikte kadın şiddetinin çoğunlukla kendini savunma durumlarında ortaya çıktığını öne sürmektedir. Ayrıca kadınların bu davranışları, yaralamaya ve korkuya sebep olmadığı gerekçesiyle erkek şiddet davranışlarından niteliksel olarak farklı görülmektedir (Wekerle, Wolfe 1999:444). Stuart ve arkadaşlarının (2006) kadınların yakın partner şiddeti uygulama motivasyonu ve nedenlerini inceledikleri çalışmada, kadınlar şiddet uygulama sebebi olarak kendini

savunma dışında farklı nedenler bildirmişlerdir (Stuart vd. 2006: 609). Dolayısıyla bu bulgular, feminist teoriyle çelişir niteliktedir ve teoriyi desteklememektedir. Feminist kuram ile ilgili karışık bulgular sunan çalışmaların bulunması nedeniyle, bu kuramın flört ilişkilerindeki şiddet davranışlarını açıklaması ile ilgili daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir (Shorey vd. 2008:189).

2.2. Algılanan Anne- Baba Tutumu

Ebeveynlik biçimlerinin çocukluktaki işleyişi etkilediği bilinmektedir (Horton, Bleau, Drwecki 2006: 351). Ebeveynin çocuk yetiştirme tutum ve stratejilerinin, çocuğun sosyo-duygusal uyumu, kişisel dayanıklılığı ve zihinsel sağlığının gelişimi üzerinde uzun dönemli etkilerinin olması olası görülmektedir. (Baker, Hoerger 2012: 800). Anne ve babaların çocuklarına yönelik tutumları kadar çocukların bu tutumları nasıl algıladıkları da çocukların gelişimleri yönünden önemlidir (Çalışkan-Sarı, Şahin- Acar 2018:30). Ebeveynlerinden sıcaklık ve ilgi algılayarak yetişen çocukların, ebeveynlerinden baskı ve soğukluk algılayarak yetişen çocuklara kıyasla olumlu davranışlar ve psikolojik özellikler geliştirdikleri söylenebilmektedir (Sümer, Gündoğdu- Aktürk, Helvacı 2010: 56). Ebeveyn tutumları ile çocukların sosyal ilişkilerinin de bağlantılı olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Putallaz 1987: 336; Dishion 1990:882). Putallaz (1987)'in çalışmasında, ebeveynlerin çocuklarına yönelik davranışları ile çocukların akranlarına yönelik davranışlarının yüksek oranda ilişkili olduğu bulunmuştur (Putallaz 1987: 336). Benzer bir şekilde Dishion(1990)'un çalışmasında, olumlu ebeveyn- çocuk ilişkileri ile akran kabulünün (Dishion 1990: 882) pozitif olarak ilişkili olduğu görülmüştür.

Ebeveynlerin duyarsız, reddedici, sevecen olmayan, tepkisiz, düşmancıl, çocuğu desteklemeyen ya da çocuğun hareketlerini yeterince izleyip denetlemede başarısız olduğu ailelerde olumsuz ebeveyn-çocuk ilişkisi görülmektedir (Holmbeck, Paikoff, Brooks-Gunn 1995; akt. Seiffge- Krenke, Overbeek, Velmust 2010: 161). Reddedici ya da otoriter bir ebeveyne sahip olan çocuklar, diğer insanlarla yakın duygusal ilişkiler kurmakta güçlük çekebilmektedirler (Thomasgard, Metz 1993: 70). Ayrıca reddedicilik düzeyi daha yüksek olan annelerin çocuklarının duygu tanıma becerilerinin daha düşük olduğu bulunmuştur (Çalışkan- Sarı, Şahin- Acar 2018:27). Reddedici ve otoriter tutumu olan ebeveynlerin yanısıra aşırı koruyucu ebeveynler, denetleyici tutuma sahip olmakta, çocuğun davranışını kısıtlayabilmektedir. Bu sebeple aşırı koruyucu davranan ebeveynlerin çocukları, ürkek olabilmekte, kendi başına hareket edemeyebilmektedirler. Arı ve Şahin-Seçer (2003), anneleri aşırı koruyucu olmayan çocukların problem çözme becerisi puanlarının, anneleri orta düzeyde koruyucu ve tamamen aşırı koruyucu olan çocukların problem çözme becerisi puanlarından daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Arı, Şahin-Seçer 2003: 461).

Ergenlerin çevreleriyle sağlıklı-sağlıksız ilişkiler kurmalarında ve şiddet eğilimi geliştirmelerinde ebeveyn tutumları önemli bir faktör olarak görülmektedir (Kulakçı-Altıntaş, Ayaz- Alkaya 2019:200).

Eldeleklioğlu (2007)'nin çalışmasında, otoriter ve koruyucu ebeveyn tutum puanları ile ergenlerin saldırganlık puanları arasında önemli bir ilişki bulunurken (Eldeklioğlu 2007:975), Khaleque (2013)'nin araştırmasında da çocukların ebeveynlerini ilgili ve sıcak algılamaları ile saldırganlık öz bildirimleri negatif olarak ilişkili bulunmuştur (Khaleque 2013: 304). Bir diğer çalışmada ise, ebeveynlerinin tutumlarını hoşgörülü ve ihmalkâr olarak algılayan öğrencilerin şiddet eğilimlerinin, anne- babalarının tutumlarını demokratik algılayanların şiddet eğilimlerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (Demir, Kumcağız 2015: 230)

Ebeveynlerin çocuklara yönelik tutumlarının, yalnızca çocukluk ve ergenlik yaşantısını değil yetişkinlik yaşantısını da etkilediği görülmektedir. Ebeveynin davranışları, özellikle ebeveyninden kabul görme, çocukların ve yetişkinlerin yaşamları boyunca sağlıklı kişilik gelişiminde ve psikolojik uyumlarında merkezi bir rol oynamaktadır (Belsky 1984: 83; Khaleque, Rohner 2012: 784). Öte yandan ise, ebeveyn ilgisizliği ve ihmali şeklindeki ebeveyn reddi, çocuklarda yaşamları boyunca negatif kişilik eğilimleri ve davranışsal problemler (Sentse vd. 2009: 425), depresyon, madde kullanımı gibi ruh sağlığı problemleri (Rohner, Britner 2002:36) ile ilişkili bulunmuştur.

Ebeveynin çocuğa yönelik davranışları, çocuğun romantik ilişkilerindeki çatışmaları tatmin edici şekilde çözebildiği yakın ve destekleyici ilişkiler kurmasını etkileyebilmektedir (Baumrind 1991: akt. Seiffge- Krenke vd. 2010: 160). Önceki anne-ergen ilişkilerinin, genç yetişkinlerin romantik ilişkilerindeki bağlılık ve cinsel çekim ile bağlantılı olduğunu gösteren çalışma bulunmaktadır (Seiffge- Krenke vd. 2010: 159). Diğer yandan, duygusal olarak sıcak, bağımsızlığı destekleyen ve esnek kontrole sahip ailelerde büyüyen kişiler, yetişkin olduklarında yakın ve samimi romantik ilişkiler kurabilmektedirler (Feldman vd. 1998: 266). Varan (2005)'in Türkiye'deki çocuklukta algılanan ebeveyn kabulü ile yetişkinlikte algılanan romantik partner kabulü arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada, çocuklukta anne ve babadan algılanan kabul ile partnerden algılanan kabul anlamlı olarak ilişkili bulunmuştur. Mevcut romantik ilişkisinde daha fazla kabul gördüğünü hisseden kişiler daha az kabul gördüğünü hisseden kişilere kıyasla çocukluklarında ebeveynlerinden daha fazla kabul gördüklerini bildirmişlerdir (Varan 2005: 415). Literatür incelendiğinde, flört şiddeti ile ebeveyn tutumları arasında ilişki bulunduğunu gösteren çalışmaların olduğu görülmektedir (Cleveland vd. 2003:331,332; Tussey vd. 2018:2).

2.2.1. Anne Baba Tutumları Kategorileri

Anne- baba tutumu ve davranışları ile ilgili literatür incelendiğinde ebeveyn tutumlarının ve davranışlarının birçok kategoride ve farklı başlıklar altında incelendiği görülmektedir. Bunlar arasında Baumrind'in oluşturduğu ebeveyn tutumları kategorileri öne çıkmaktadır (Çalışkan- Sarı, Şahin- Acar 2018:29). Baumrind (1987,1971), çocuk yetiştirme tarzlarını demokratik/dengeli, izin verici ve otoriter olmak üzere üç başlık altında sınıflandırmıştır. Demokratik ebeveyn tutumu, çocuk yetiştirme için

ideal yaklaşım olarak kabul edilmektedir (Sümer vd. 2010:43). Bu tutumu sergileyen ebeveyn çocuğuna duygusal olarak destek verirken aynı zamanda nispeten kurallar ve disiplin koymaktadır. Ancak bu kurallar çocukların düşüncelerine göre değişime ve yenilemeye açık tutulur. Kurallara sıkı bir şekilde bağlı kalmaktansa kuralların arkasındaki nedenleri çocuğun anlaması sağlanır (Kaufmann vd. 2000:232; Sümer vd. 2010:43). Demokratik tutumun aksine otoriter ebeveyn tutumuna sahip ebeveynler, kurallara sıkı sıkıya bağlı kalma eğilimindedir ve çocuklarıyla kuralları tartışmaları olası değildir (Kaufmann vd. 2000:232). İzin verici ebeveyn stilinde ise ebeveynler, çocuğuna karşı duyarlıdırlar ancak uygun disiplin sınırlarını ayarlama başarıları görülmektedirler (Lee, Daniels, Kissinger 2006: 253).

Maccoby ve Martin (1983)'in, Baumrind'in yaklaşımını temel alarak geliştirdikleri anne baba sınıflandırmalarında, ebeveynlik stillerini duyarlılık ve talepkarlık olmak üzere iki boyutun kesişiminden oluşan dört boyutta incelemiştir (Darling, Steinberg 1993: 491; Sümer vd. 2010:44). Ebeveyn duyarlılığı, çocuğun özel istek ve ihtiyaçlarına duyarlı olmayı, kendini ifade etmeyi teşvik eden ve destekleyici bir tutumu ifade ederken ebeveyn talepkarlığı, çocuğu disiplin etme çabasını, kurallara uymayan çocukla yüzleşmeyi içeren bir tutumu ifade etmektedir (Darling, Steinberg 1993: 492). Maccoby ve Martin (1983,1992) bu sınıflandırmada anne baba tutumlarından biri olan izin verici tutumu geliştirmişler ve izin verici-müşahakâr ve izin verici-ihmalikâr olarak ikiye ayırmışlardır (Apraş 2021:23; Çalışkan- Sarı, Şahin- Acar 2018:29). Böylece anne baba tutumlarını izin verici müşahakâr, izin verici ihmalikâr, otoriter ve demokratik tutum olarak sınıflandırmışlardır. Otoriter ebeveyn tutumu, duyarlılıkta düşük, talepkarlıkta yüksek iken, demokratik ebeveyn tutumu duyarlılıkta ve talepkarlıkta yüksektir. İzin verici-müşahakâr boyutta, duyarlılık yüksek ancak talepkarlık düşük iken izin verici-ihmalikâr boyutta hem duyarlılık hem talepkarlık düşüktür (Darling, Steinberg 1993: 491).

Bu çalışmada, ebeveynlerin tutumları, ebeveyn sıcaklığı, ebeveynin aşırı koruyuculuğu ve ebeveyn reddediciliği olmak üzere üç boyutta incelenecektir (Arrindell vd. 1999: 616; Dirik, Yorulmaz, Karancı 2015: 123).

Ebeveynin sıcaklığı, ebeveynlerin çocuklarına yönelik destekleyici, kabul edici ve değer veren tutumlarını ifade etmektedir (Dirik vd. 2015: 124). Ek olarak ebeveyn sıcaklığı, ebeveyn kabulü, çocuk- merkezlilik, ebeveyn duyarlılığı, ebeveyn ilgisi olmak üzere birçok başlık altında incelenmektedir (Horton vd. 2006: 351). Ebeveynlerin duygusal sıcaklık göstermesinin, çocukların üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu (Horton vd. 2006: 352) araştırmalarca desteklenmektedir. Ebeveynlerinden kabul, ilgi, destek ve sevgi gören çocukların, yüksek özgüvene sahip oldukları (Loeb, Horst, Horton 1980: 206), öz-düzenleme becerileri gösterdikleri (Stayton, Hogan, Ainsworth 1971: 1064) ve okulda yüksek başarıya sahip oldukları (Steinberg, Elmen, Mounts 1989: 1424) bilinmektedir.

Ebeveynin aşırı koruyuculuğu, çocukların güvenliğine endişeli yaklaşım olarak (Dirik vd. 2015: 124) tanımlanabilir. Ayrıca aşırı hoşgörölü, aşırı ilgili ve aşırı endişeli ebeveynler için bu tanım birbirinin yerine kullanılmaktadır. Aşırı koruyucu ebeveynlik stiline sahip anne ve babaların çocukları bağımsız hale geldikçe, ebeveynin kaygıları tekrar ortaya çıkabilmekte ve sınır koymak güçleşebilmektedir. Bu ebeveynlik stili, fazlaca denetleme ve tetikte olmakla, çocuktan ayrılma konusunda güçlük yaşamayla, ebeveyninden bağımsız davranıştan caydırmayla, fazlaca kontrol etme ile karakterize edilmektedir (Thomasgard, Metz 1993: 67- 68). Geriye dönük yapılan araştırmalar ise aşırı korumacı ebeveyne sahip olan çocukların, erişkinlikte distimi ve anksiyete bozukluklarına sahip olma sonucu ile ilişkilendirmiştir (Parker 1983; akt. Thomasgard, Metz 1993: 68). Ek olarak, çocuklukta algılanan ebeveynin aşırı koruyuculuğu, yetişkin erkeklerde disosiyasyon ile pozitif olarak ilişkili bulunmuştur (Yoshizumi vd. 2007: 360).

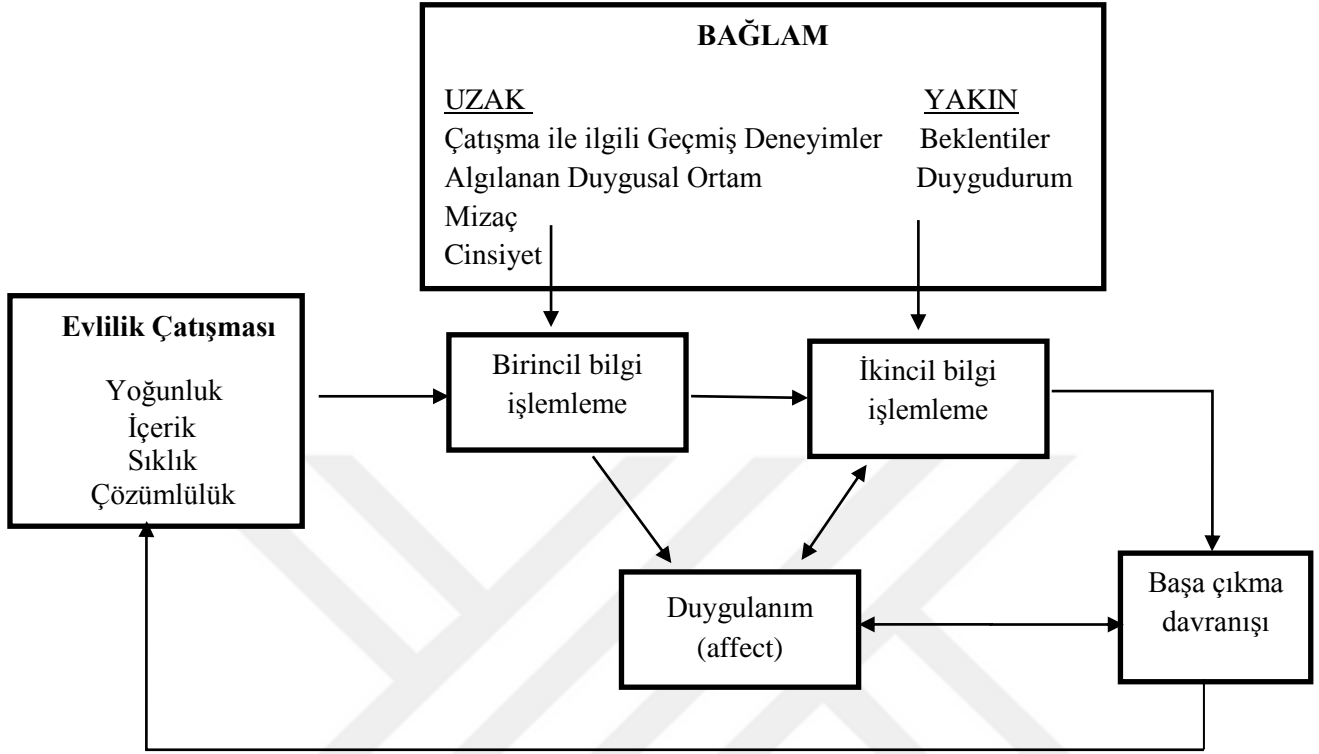
Ebeveyn reddediciliği, ebeveyninden çocuğuna yönelik şefkat, sıcaklık ve sevginin olmaması veya bunların geri çekilmesinin yanı sıra ebeveynin çocuklarına karşı yargılayıcı, olumsuz, eleştirel veya düşmanca duygular ve tutumlar sergilemesi olarak da nitelendirilebilir (Dirik vd.2015: 124; Khaleque 2013: 297; Rapee 1997:48). Annenin reddediciliğinin ergenlerde anksiyeteyi yordamakta olmasının (Niditch, Varela 2012: 21) yanısıra anne ve baba reddediciliğinin düşük özgüven ile ilişkili olduğu (Arrindell vd. 2005: 56) araştırmalar tarafından desteklenmektedir.

2.3. Algılanan Anne- Baba Çatışması

Evliliklerin çatışma içermesi kaçınılmazdır ve her evlilikte ebeveynler arasında bir derece de olsa çatışma yaşanmaktadır. Ebeveynler arasındaki her çatışma dışavurumunun çocuklar için stresli olması mümkün olmamakta hatta evlilikteki bazı çatışma türlerine maruz kalınması çocukların başa çıkma stratejileri ve yapıcı problem çözme becerilerinin gelişimine katkıda bulunabilmektedir (Grych, Fincham 1990: 267). Bununla birlikte evlilikteki olumsuz yaşantılar ve ebeveynler arasındaki yüksek seviyedeki anlaşmazlık, çocukları olumsuz etkilemekte, çocuktaki olumsuz ve istenmeyen davranışlar ile ilişkilendirilmektedir (Emery, O'Leary 1982: 11; Porter, O' Leary 1980:287). Ayrıca, problemlili evliliğe sahip ebeveynlerin çocuklarının diğer çocuklara kıyasla karşılıklı olarak tatmin edici ve başkalarıyla uzun dönem bağlar kurmaya olanak sağlayan pozitif davranışları gözlemlemesi ve öğrenmesinin daha az olası olduğu düşünülmektedir (Amato, Booth 2001: 628).

Ebeveynler arasında yaşanan çatışmanın yanısıra çocukların ebeveynleri arasında yaşanan çatışmayı nasıl algıladığı da önem taşımaktadır. Grych ve Fincham (1990) tarafından geliştirilen bilişsel-

bağlamsal modelde, çocukların çatışmayı algılamalarının bilişsel, bağlamsal ve gelişimsel faktörlerden etkilendiği belirtilmektedir (Grych, Fincham 1990: 278)

Şekil 1. Bilişsel Bağlamsal Çerçeve (Grych, Fincham 1990:278)

Bu modelde, ebeveynler arasında yaşanan çatışma içeriğinin, sıklığının, yoğunluğunun ve çatışmanın çözülmesi boyutlarının çocuklar üzerinde etkisi olduğu öne sürülmektedir (Grych, Fincham 1990: 269). Çocukla ilgili ya da evliliğin durumu ile ilgili olan çatışma içeriği, daha az tehdit edici olan diğer içeriklere göre çocuğu daha çok üzebilmektedir. Çocuklar ebeveynler arasındaki çatışmaya sık maruz kaldıklarında, çatışmaya karşı duyarsız hale gelebilmekte ve daha az davranış problemi gösterebilmekte ya da bunun tersi olarak çatışmanın sık yaşanması çocukları çatışmaya duyarlı hale getirebilmektedir ve çocuklarda uyum problemleri görülebilmektedir. Ebeveynler arasındaki çatışmalar sık olsa da düşük yoğunlukta yaşandığında çocuk problemleri ile ilişkili olmayabilmektedir. Bununla birlikte, çatışmalar, fiziksel saldırganlık veya düşmanlık içerdiğinde çocuklar için üzücü olabilmektedir. Ebeveynler çatışmayı tutarlı ve yapıcı bir şekilde çözdüklerinde çocuklarına problem ve çatışma çözmeleri hususunda etkili bir model sağlayabilmekte böylelikle çocukların başkaları ile etkileşimleri kolaylaşabilmektedir. Başarısız olan çatışma çözümü ise ailede gerginliğin devam etmesine neden olabilmektedir. Bununla birlikte, çözümlemenin faydaları, çatışmanın diğer boyutlarına da bağlıdır. Örneğin çatışmalar sıklıkla şiddet içeriyor ve başarılı bir şekilde çözülüyor olsalar bile çocuklar üzerinde olumsuz etki bırakması olası görülmektedir (Grych, Fincham 1990: 269,272,279). Bu model, çocukların sıklıkla ebeveynleri arasında agresif, iyi çözümlenmemiş, kendilerini suçlu ve tehdit altında hissettikleri çatışmalara maruz kaldıklarında uyum problemleri

deneyimlemeye yatkın olabileceklerini öne sürerken ebeveynleri arasında iyi çözümlenmiş, çocuk-merkezli olmayan ve nadiren olan tartışmalara maruz kalan çocukların uyum problemleri deneyimlemeye daha az yatkın olabileceklerini belirtmektedir (Dadds vd. 1999: 194).

Bağlamsal faktörler, uzak ve yakın olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Uzak faktörler, çatışma ile ilgili geçmiş deneyimler, mizaç, cinsiyet ve algılanan duygusal ortam olarak sabit ve nispeten yavaş değişen öğelerden oluşmaktadır. Algılanan duygusal ortam, gerçekte öyle olmasa bile çocuğun algıladığı aile ortamı olarak ifade edilebilmektedir. Çocuklar, çatışma olduğunda daha az tehdit altında hissettikleri ve daha sıcak ve bağlı hissettikleri ailede daha güvende hissetmektedirler (Grych, Fincham 1990: 279,280). Bir diğer faktör olan çocuğun mizacının, ebeveyn-çocuk arasındaki ilişki ve ailenin duygusal ortamı üzerinde etkisi olabilmektedir. Cinsiyet faktörüne bakıldığında ise, ebeveyn çatışması karşısında kızlar ve erkeklerde davranışsal bir farklılaşma görülmediği belirtilmiştir (Cummings, Zahn-Waxler, Radke-Yarrow 1984:73). Yakın bağlam faktörleri, beklentileri ve şimdiki duygudurumunu içermektedir. Beklentiler hem şimdi hem geçmişteki yaşanan çatışmaların işleyişi ile bağlantılı görülmektedir. Çocuğun daha önceki çatışma deneyimi ve durumsal faktörler ebeveyn çatışmasının küçük bir çatışma olduğunu düşünmesine neden oluyorsa çatışma sırasında daha düşük seviyede sıkıntı deneyimlenebilmektedir. Diğer yakın bağlam faktöründe ise, olumsuz duygudurum hallerinin önceki hoş olmayan durumları hatırlamayı kolaylaştırabileceği (Forgas, Burnham, Trimboli 1988: 700) belirtilmektedir. Bu nedenle, ebeveynler arasındaki çatışmadan önce olumsuz bir duygudurum deneyimleniyorsa, bu çatışmada yaşanan sıkıntının olumlu bir duygudurum deneyimlenmesine kıyasla daha çok olacağı düşünülmektedir (Grych, Fincham 1990:281).

Anne- baba arasındaki çatışmaya maruz kalan çocuklar, bu tartışmanın onların ve ailenin iyi oluşunu nasıl etkileyeceğini (tehdit), çatışmayı nasıl çözebileceklerini (başa çıkma) ve çatışmanın sorumlusunun kim olduğunu (suçlama) anlamaya çalışmaktadırlar (Grych, Fincham 1990: 281,282; Gülsen, Erden 2014: 34). Çocuğun bu soruları cevaplandırması birincil ve ikincil işleme süreçleri içerisinde değerlendirilir. Birincil bilişsel işleme süreci, çatışmanın tehdidini algılamayı içerir. Ebeveynler arasındaki çatışma önemsiz görülür ve olumsuz olarak değerlendirilmezse, çocuk dikkatini çatışmadan uzaklaştırabilir. Ancak çatışma, olumsuz olarak ve kendisiyle ilgili olarak algılanırsa genellikle daha fazla işleme olacağı belirtilmektedir. Çocukların birincil işleme süreçleri gelişimsel düzeylerinden etkilenebilir. Küçük çocuklar ebeveyn çatışmasında kendilerini tehdit altında hissederken, büyüdükçe evlilik çatışmasının tehdit edici yanlarını daha çok fark etmeye başlarlar. İkincil işleme süreci için görece karmaşık bilişsel yetenekler gerekmektedir. Dolayısıyla çok küçük çocukların tepkileri yalnızca birincil işleme sürecini yansıtmaktadır. İkincil işleme sürecinde ise çatışmadan kimin sorumlu olduğu, neden çatışmanın ortaya çıktığı ve çatışma ile başa çıkmada yeterli becerilere sahip olup olunmadığı üzerine odaklanılır. Ebeveynler arasında yaşanan çatışma sorumlusunun kendisi olduğunu düşünen çocuk, sorumlunun bir başkası olduğunu düşünenlere kıyasla daha çok sıkıntı deneyimler. Çatışma için kendini suçlayan çocuklar kendini suçlu ve utanmış hissedebilmekte

ve bu da özgüvenlerini düşürebilmektedir (Grych, Fincham 1990: 281-283). Çatışma için ebeveynini suçlayan çocuklarda ise öfke ortaya çıkabilmektedir. Birincil işleme sonrası oluşan duygulanımın çocukların davranışsal tepkisi ve daha sonraki bilişsel işlememesi üzerinde etkisi bulunmaktadır. Başa çıkma tepkisi olarak ise problem odaklı ve duygu odaklı olmak üzere iki farklı başa çıkma stratejileri altında değerlendirilmiştir (Folkman, Lazarus 1980: 219). Bu stratejiler, stresli durumu değiştirmek için ve kişinin duygusal durumunu düzenlemek için olan girişimler (Grych Fincham 1990:284) olarak görülmektedir.

Anne- baba arasındaki ilişkinin, çocukluk yaşantısına etkisinin yanısıra çocukların gözlemedikleri ve yakından ilişkili oldukları ilk romantik ilişkinin anne ve babalarının arasındaki ilişki olması yönünden de önemi vardır (Stocker, Richmond 2007: 490). Ebeveynlerin evlilik ilişkisinin, çocukların ilişkilerdeki yakınlığı öğrendikleri kaynak olması ve yakın ilişki beklentilerinin, anne- baba arasındaki evlilik ilişkisinin doğasından etkilenebilmesi olası görülmektedir (Feldman vd. 1998: 266). Yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilerin gidişatı ve kalitesi, aile kökeninin özellikleri tarafından şekillenebilmektedir (Bryant, Conger 2002: 59). Genç yetişkinlerin romantik ilişkileri yalnızca ergenlikteki aile ilişkilerinden değil ebeveynlerin evlilik memnuniyeti tarafından da yordanmaktadır. Evliliklerinde mutlu olduğunu bildiren annelerin genç yetişkin çocukları romantik yaşamlarında daha fazla mutluluk bildirmektedirler (Feldman vd. 1998: 281). Erkekler arasında, yeni evli çiftlerin evliliklerinde gözlemlenen öfke ve aşağılama davranışlarının ebeveynler arasındaki olumsuzluklara ve çatışmaya ilişkin geriye dönük bildirimler ile birlikte değiştiği görülmüştür (Story vd. 2004: 527). Ayrıca, ebeveynler arasındaki şiddete maruz kalan çocukların, şiddetin partnerleriyle problemlerini çözmek için etkili ve kabul edilebilir bir yol olduğunu öğrenebildikleri belirtilmektedir (Ehrensaft vd. 2003: 742). Başka bir çalışmada ise çocukların ebeveynleri arasındaki şiddete maruz kalması ile kendi romantik ilişkilerinde fiziksel şiddet uygulama ya da şiddete maruz kalmayla ilişkili olduğu bulunurken, ergenlikte aile içi geçimsizliğe maruz kalmanın, 17 yıl sonra kişilerin kendi evliliklerinde anlaşmazlık yaşamalarıyla ilişkili olduğunu gösteren (Amato, Booth 2001: 636) çalışma bulunmaktadır.

2.4. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

2.4.1. Flört Şiddeti ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Ankara'daki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören 1021 öğrencinin katılımıyla yürütülen çalışmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmaması ile birlikte çocukluk çağı travma yaşantılarının ve toplumsal cinsiyetçilik özelliklerinin flört şiddetine yönelik tutumu yordama durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, katılımcıların çocukluklarındaki travma yaşantıları ile flört şiddeti arasında anlamlı ilişki

olduğu gözlenmiştir. Ayrıca, bireylerin çelişik duygulu cinsiyetçilik seviyeleri ve flört şiddetine ilişkin tutumları arasında da anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bireylerin sosyodemografik değişkenlerine göre flört şiddetine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir (Sarıhan 2019:14).

Özdere (2019)'nin üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumunu incelemeyi amaçladığı araştırmada, çalışma grubunu Niğde'de üniversite öğrenimi gören 319 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmada belirli şiddet türlerinde, flört ilişkisi olanların şiddet kabul seviyeleri ilişkisi olmayanlardan, erkeklerin flört şiddeti kabul düzeyi, kadınların kabul düzeyinden daha yüksek bulunurken; flört şiddetine uğramayan ya da şiddet uygulamayan kişilerin flört şiddeti kabul düzeyi, flört şiddetine uğrayan ya da uygulayan kişilerden daha düşük bulunmuştur (Özdere 2019:314)

Bir devlet üniversitesindeki 500 öğrencinin katılımıyla yürütülen ve öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarını incelemeyi amaçlayan çalışmada, öğrencilerin %22.1'i partnerine şiddet uyguladığını, %28,6'sı flört şiddetine maruz kaldığını, %13.9'u ise şiddet sebebiyle sonlanan bir romantik ilişkisi olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada, kadınların şiddete ilişkin farkındalıklarının erkeklerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencilerinde, flört şiddetine yönelik farkındalığın düşük olmasıyla birlikte partnere şiddet uygulama davranışının ciddi seviyede olduğu saptanmıştır (Karatay vd. 2018: 62)

Türkiye'deki dört şehirden katılım sağlayan 222 evli kadınla gerçekleştirilen çalışmada, şema terapi perspektifini temel alarak çocukluk çağı ihmal ve istismarı ile yakın partner şiddeti arasında yeniden mağdur olma sürecinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmanın sonucu, çocuklukta erken dönem ihmal ve istismar yaşantısının daha sonraki partner şiddetine maruz kalma riskini arttırdığını göstermiştir. Ek olarak, çocuklukta duygusal ve cinsel şiddetin, yakın partner şiddet türlerinden olan psikolojik, cinsel, fiziksel şiddeti ve yaralanmayı yordadığı saptanmıştır. Aracı model analizinde ise şema terapi alanlarından 'Kopukluk ve Reddedilme'nin çocukluk çağı istismarı ve ihmal ile yakın partner şiddeti arasında aracı rol üstlendiği görülmüştür (Atmaca, Gençöz 2016: 85).

Üniversite öğrencilerinin partnerler arasındaki şiddeti kabul etme düzeylerinin demografik değişkenlere göre incelendiği ve akılcı olmayan inançlar ile ilişkili olup olmadığının araştırıldığı, 256 üniversite öğrencisinin katılım gösterdiği araştırmada, üniversite öğrencilerinin partnerler arasındaki şiddeti kabul etme seviyesinin, cinsiyete göre farklılaştığı bulunmuştur. Ek olarak, ilişkinin süresi, sevilmezlik ve çaresizlik inancının da şiddeti kabul etme düzeyiyle ilişkili olduğu görülmüştür (Kepir-Savoly vd. 2014: 173).

Ülkemizde flört şiddeti konusundaki yürütülmüş olan çalışmalar araştırıldığında, en eski araştırma olarak Özcebe ve arkadaşlarının (2002) çalışmasına ulaşılmıştır. Ankara'daki üniversite öğrencileriyle yürütülen çalışmada, öğrencilerin flört şiddeti konusundaki düşüncelerinin ve romantik ilişkilerinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama sıklığının araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmaya 109 kadın

39 erkek olmak üzere 148 öğrenci katılım sağlamıştır. Katılımcılar, flört şiddetini tanımlarken, öğrencilerin %49.1'i şiddetin fiziksel ve duygusal boyutunu ön plana çıkarmış, %16.2'si şiddetin kaba kuvvet olduğunu, %12.5'i ise şiddetin uygulanan baskı olduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak, şimdiye kadar flört ilişkisi deneyimlemiş olan katılımcılardan 5 erkek ve 5 kadın flört şiddetine maruz kaldıklarını, 6 kadın 4 erkek ise flört şiddeti uyguladıklarını bildirmiştir. Ayrıca öğrencilerin 43'ü flört şiddetine maruz kalan bir arkadaşlarının olduğunu ve şiddete maruz kalan kişilerin yüksek oranla kadın olduğunu bildirmişlerdir. (Özcebe vd. 2002:20,23,25).

Türkiye'de flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde, flört şiddeti ve çocukluk çağı travmaları (Karaçay, 2021; Sarıhan 2019; Türk, Tekin 2018:85; Yüce 2019) ve flört şiddeti ile bağlanma stilleri (Gümüş 2020; Yolcu 2019; Yüce 2019) arasındaki ilişkileri inceleyen çok sayıda araştırma olduğu görülmektedir. Bunun yanısıra, kimi araştırmacıların flört şiddeti ile narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi (Yumuşak 2013) incelerken, flört şiddeti ile depresyon (Mermertaş 2020) ve anksiyete ilişkisini (Cinal 2018) ayrıca flört şiddetine maruz kalma ile psikolojik belirtiler (Aydın 2018) arasındaki ilişkiyi inceledikleri görülmektedir. Yurtiçindeki literatür incelendiğinde flört şiddeti ile toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısı ve özellikleri arasındaki ilişkinin de sıklıkla çalışma konusu olduğu söylenebilir (Sarıhan 2019; Selçuk, Avcı, Mercan 2018:302; Yıldırım 2016; Yumuşak 2013). Bu araştırmaların yanısıra erken dönem uyum bozucu şemalar ile ve flört şiddetini inceleyen araştırmalara da rastlanmaktadır (Baltarlı 2019; İnce 2022).

2.4.2. Anne- Baba Tutumu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Ankara'da öğrenim gören 10-14 yaşları arasındaki 210 öğrenci ile gerçekleştirilen araştırmada, ebeveynleri evli ya da boşanmış çocukların somatizasyon belirtileri ile algıladıkları ebeveyn kabul-reddi ve kontrolü arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sonuçları, anne- babası boşanmış çocukların her iki ebeveyninden de daha fazla soğukluk, kayıtsızlık, düşmanlık farklılaşmamış red algıladıklarını ortaya koymuştur. Ek olarak, çalışmada somatik semptomların en çok babadan algılanan düşmanlık ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Kaya, Gündüz 2019: 35-37).

İstanbul'da yaşayan 200 evli erkek ve 200 evli kadın ile yürütülen araştırmada, anne- baba tutumunun evlilik doyumu üzerindeki etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada, demokratik anne ve baba tutumunun evlilik doyumunu arttırdığı bulunurken, korumacı ve otoriter ebeveyn tutumlarının evlilik doyumu ile ilişkili olmadığı saptanmıştır (Demirli, Kendir 2016: 95).

Samsun'daki bir ilköğretim okulundaki 6., 7. Ve 8. Sınıflarda öğrenim gören 634 öğrenci ile yürütülen araştırmada, şiddete yönelik eğilim ve algılanan anne- baba tutumlarının öğrencilerin demografik bilgilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, anne baba tutumlarını demokratik olarak algılayan öğrencilerin şiddet eğilimleri düşük bulunurken, ebeveynlerin tutumunu ihmalkâr algılayan öğrencilerin şiddet eğilimi yüksek bulunmuştur. Anne- babanın eğitim

bulunmuştur. Ek olarak, ebeveynleri ile daha fazla çatışma yaşayan ergenlerde, ergenlik sorunlarının da daha yaygın olduğu görülmüştür (Kulaksızoğlu 1989: 71,83).

2.4.3. Anne-Baba Çatışması ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

İstanbul'daki çeşitli üniversitelerde eğitim gören 320 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışmada, bireylerin ebeveyn çatışmalarını algılamaları, çatışma stilleri ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, ebeveyn çatışması algılanmasına dair cinsiyet farklılıkları saptanmış, erkek katılımcıların anne- baba çatışması hususunda kendilerini kadın katılımcılara göre daha fazla suçladıkları bulunmuştur. Ayrıca çalışmada, çatışma stilleri ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide ebeveyn çatışması algısının aracı rolü incelendiğinde psikolojik belirtilerin alt boyutları ile duygularını ifade etme alt boyutu arasında algılanan ebeveyn çatışmasına ilişkin kendini suçlama ve algılanan tehdit alt boyutları ile çatışma algısının toplam puanının aracılık etkisi tespit edilmiştir (İldeniz 2019: 106,107,112).

Adana ilindeki liselerde öğrenim gören 14-19 yaşları arasındaki 495 ergenin katılımıyla yürütülen araştırmada, algılanan anne- baba çatışmalarının ve çocukluk örselenme yaşantılarının, ergenlerde gözlemlenen kuraldışı davranışları yordama durumunun incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuçları, algılanan anne- baba tutumuna ilişkin çatışma özellikleri, kendini suçlama ve algılanan tehdit alt boyutlarının ve çocukluk örselenme yaşantılarına ilişkin ise fiziksel istismar alt boyutunun lise öğrencilerinin kuraldışı davranışları ile ilişkili olduğunu göstermektedir (Ateş, Çeçen- Eroğul 2017: 171).

18- 60 yaş arasındaki 595 kişinin katılım sağladığı araştırmada, algılanan anne- baba tutumları, algılanan anne- baba çatışması, romantik ilişkideki tutumlar, yaşam doyumu ve ebeveyn bağlanma stillerinin arasındaki ilişki ve bu değişkenlerin aracılık rollerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuçları, algılanan anne baba çatışmasının, ebeveyn bağlanma stilleri, algılanan anne- baba tutumu, romantik ilişki tutumları ve yaşam doyumu ile arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Ek olarak, ebeveyn bağlanma stillerinin ve algılanan anne- baba tutumlarının, romantik ilişki tutumları ve algılanan anne- baba çatışması arasındaki ilişkide rollerinin olduğu bulunmuştur (Okur 2016: 104, 105, 108, 109, 111).

Gaziantep Üniversite'sinde eğitim gören 281 üniversite öğrencisinin katılımıyla yürütülen çalışmada, bireylerin anne- baba çatışmalarını algılamaları ile romantik ilişki doyumları arasındaki ilişkide kişilerin problem çözme stilleri ve ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançların aracı rolünün

incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, ilişkide problem çözme stillerinin, anne- baba çatışmalarını algılama ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aracılık etkisine sahip olduğu ancak ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançların, aracılık etkisinin olmadığı tespit edilmiştir (Altınok 2014: 6, 38,78,79).

Kunt (2004)'un Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirdiği çalışmada, ayrılmamış/boşanmamış ailelerden gelen 272 genç kadın öğrenci ve ayrılmış/boşanmış ailelerden gelen 37 genç kadın öğrenci olmak üzere 309 öğrencinin aile durumuna göre (ayrılmamış/boşanmamış ve aile içi çatışmanın az olduğu, ayrılmamış/boşanmamış ve aile içi çatışmanın çok olduğu ve ayrılmış/boşanmış) karşı cinsle olan ilişkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada, boşanmış/ayrılmış aileden gelen kişiler, boşanmamış/ayrılmamış ailelerden gelenlere kıyasla evliliğe yönelik daha olumsuz tutum göstermekle birlikte karşı cinsle güven hususunda bir farklılık gözlenmemiştir. Ek olarak, çatışmanın çok olduğu ailelerden ayrılmamış/boşanmamış gelen öğrenciler en yüksek seviyede karşı cinsle güvensizlik gösterirken, ayrılmış/boşanmış ailelerden gelenlerin en düşük seviyede güvensizlik gösterdiği gözlemlenmiştir (Kunt 2004: 84, 85).

Ülkemizdeki algılanan anne- baba çatışması hakkında yapılan araştırmalar incelendiğinde, bu konuda yapılan ilk araştırma olarak Şendil ve Kızıldağ (2003)'ün çalışmasına ulaşılmıştır. Bu çalışma, yaşları 5 ile 24 arasında değişen 198 çocuk ve ergen ile ebeveynlerinin katılımıyla yürütülmüştür ve çalışmada çocuk ve ergenlerin anne babaları arasındaki çatışmalarını algılamalarının gelişimsel olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, babaların annelere kıyasla evlilik çatışmalarını değerlendirmelerinin daha düşük olduğuna ulaşılmıştır. Ayrıca ebeveynlerin evlilikteki çatışma bildirimleri ile çocukların çatışma özelliklerine dair algılarının pozitif olarak ilişki gösterdiği bulunmuştur (Şendil, Kızıldağ 2003: 58).

2.4.4. DEĞİŞKENLERLE İLGİLİ YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Gümüşhane ilinde yaşayan ve 2-6 yaşları arasında çocuğu olan 159 kadın katılımcı ile yürütülen araştırmada, ebeveyn tutumları ile kadınların algıladıkları psikolojik şiddetin ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda katılımcıların algıladıkları psikolojik şiddet ile ebeveyn tutumları arasında ilişki olduğu gözlenmiştir. Duygusal sözel şiddet ile otoriter ebeveyn tutumu arasında pozitif ve yüksek düzeyde ilişki bulunurken, duygusal sözel şiddet ve izin verici, demokratik ve aşırı koruyucu ebeveyn tutumları arasında negatif ve orta düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Tehdit, kısıtlama/suçlama ile demokratik ve koruyucu tutum arasında negative orta seviyede ilişki bulunurken otoriter ebeveyn tutumu ile pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Çetinkaya- Büyükbodur, Çakıcı 2020: 40).

Kumcağız, Orak ve Şahin (2018)'in, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ndeki 511 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirdikleri çalışmada, öğrencilerin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismarın boyun eğici davranışlar ve algılanan anne baba tutumları tarafından yordama durumu incelenmiştir. Araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerindeki boyun eğici davranışlar ile algıladıkları anne- baba tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Kumcağız vd. 2018: 389).

Yıldız (2016)'ın, Uludağ Üniversitesi'nde öğrenim gören 607 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirdiği çalışmada romantik ilişkilerdeki şiddetin, benlik saygısı ve ebeveyn tutumları ile ilişkisini incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve ebeveyn tutumları ile şiddet davranışları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ek olarak, koruyucu baba ve demokratik anne tutumlarının ve benlik saygısının şiddet davranışını yordadığı gözlenmiştir (Yıldız 2016:108, 129,134).

251 kadın, 226 erkek olmak üzere 477 gencin katılımı ile yürütülen araştırmada, flört şiddetinde kurban ve saldırgan olma ile ebeveynler arasındaki şiddete tanıklık etme ve çocukluk çağı istismarı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak, bu deneyimlerin psikolojik sıkıntı ile ilişkisinin incelenmesi hedeflenmiştir. Çalışmada, flört ilişkisinde saldırgan ve kurban olmanın, ebeveynler arasındaki şiddete tanıklık etme ve çocukluk çağı istismarına uğrama tarafından yordandığı gözlenmiştir. Bununla birlikte ebeveynler arasındaki şiddete tanıklık etmenin, flört ilişkisinde kurban ya da saldırgan olmayı yalnızca erkekler için yordadığı görülmüştür. Ayrıca bulgular, psikolojik sıkıntının da flört ilişkisinde saldırgan ve kurban olma tarafından yordandığını göstermektedir (Salman 2015: 26, 57-60).

2.5. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

2.5.1. Flört Şiddeti ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

McKinney ve arkadaşları (2009), Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 1.615 çiftin katılımıyla yürüttükleri araştırmada, çocukluktaki aile şiddeti ve yakın partner şiddeti arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamışlardır. Sonuçlar, çocuklukta orta ya da ciddi seviyede fiziksel şiddet yaşantılayan erkeklerin, kadına yönelik karşılıklı olmayan şiddet konusunda risk altında olduğu bulunmuştur. Erkeklerin çocuklukta ciddi seviyede fiziksel şiddet yaşantılaması ya da ebeveynleri arasındaki şiddete tanıklık etmesinin, partnerler arasındaki karşılıklı şiddet riskini iki kat arttırdığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır. Çocukluğunda ebeveynler arasında şiddet tehditlerine ya da ebeveynler arasında fiziksel

şiddete tanık olan kadınların ise erkeğe yönelik karşılıklı olmayan şiddet konusunda risk altında oldukları bulunmuştur. Çocukluğunda herhangi bir aile şiddetine maruz kalan kadınların partneriyle karşılıklı şiddet uygulamaları 1.5 kat daha fazla bulunmuştur. Çocuklukta aile şiddetine maruz kalmak, partnerler arasında hem karşılıklı hem de karşılıklı olmayan şiddetin artma riskiyle ilişkili bulunmuştur (McKinney vd. 2009: 25).

Tschann ve arkadaşlarının (2009), Meksikalı-Amerikalı ve Avrupalı- Amerikalı 16-20 yaşları arasındaki kız ve erkek 150 ergen bireyin katılımıyla yürüttükleri boylamsal çalışmada, ebeveynler arası şiddetin yanısıra, ebeveynler arası çatışmanın şiddet içermeyen yönlerinin katılımcılardaki flört şiddeti uygulama ve mağduriyeti yordama durumunun incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, ebeveynlerin tartışmaları daha sık olduğunda, daha zayıf çatışma çözümüne sahip olduklarında, tartışma esnasında sözel olarak daha agresif olduklarında ve tartışma fiziksel olarak şiddet içerdiğinde, ergenlerin hem uygulama hem de mağduriyet yaşama üzere flört şiddetine daha fazla dahil oldukları bir yıl sonraki takip çalışmasında görülmüştür. Ayrıca, çalışmada flört şiddetine dahil olmanın, ebeveynler arasındaki şiddet tarafından doğrudan yordandığı belirtilmektedir (Tschann vd. 2009: 295).

Gover, Kaukinen ve Fox (2008)'un, 2500 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirdikleri çalışmada, çocuklukta şiddete maruz kalma ile flört ilişkisinde fiziksel ve psikolojik şiddet uygulama ve mağduriyeti yaşama arasındaki ilişkideki cinsiyet farklılıkları incelenmiştir. Araştırma bulguları, çocukluk döneminde şiddete maruz kalmanın, erkekler ve kadınlar için şiddet ile karakterize edilen ilişkilerde yer almanın tutarlı bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir (Gover vd. 2008: 1667).

Minnesota'da 9. ve 12. Sınıfta öğrenim gören 81.247 öğrencinin katılım sağladığı araştırmada, ergenlerde flört şiddetinin ve tecavüzün yaygınlığının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca flört şiddeti ve tecavüzü ile psikopatoloji ve düzensiz yeme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmada kızların %9'u ve erkeklerin %6'sı flört şiddeti ya da tecavüzü deneyimlediklerini bildirmişlerdir. Flört şiddeti ve tecavüz, yüksek düzensiz yeme davranışları ve intihar düşünce, girişimleri ile ilişkili bulunurken düşük duygusal iyilik hali ve benlik saygısı ölçümleri ile ilişkili bulunmuştur. Hem flört şiddeti hem de tecavüz bildiren gençlerin %50'si intihara teşebbüs ettiklerini bildirmişlerdir. Hem flört şiddeti hem de tecavüz deneyimlediklerini bildiren ergenlerin laksatif ve diyet ilaçları kullanımının, kusma ve tıknırcasına yeme davranışlarının istismar deneyimlememiş akranlarına göre daha fazla olduğu bulunmuştur (Ackard, Neumark-Sztainer 2002: 455).

2.5.2. Anne- Baba Tutumu ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Amerika Birleşik Devleti'ndeki 286 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışmada, erken yetişkinlik döneminde hatırlanan ebeveynlerin çocuk yetiştirme stratejileri ile kişilerin öz-düzenleme, sosyo- duygusal uyum ve psikopatolojideki bireysel farklılıkların ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, ebeveyn sıcaklığı, genel olarak daha iyi öz- düzenleme, akademik ve iyileştirilmiş kişilerarası uyum ile ilişkili bulunmuştur. Bununla birlikte hem ebeveynin aşırı kontrolü hem de ebeveyn reddi, uyum güçlükleri, psikopatoloji ve öz-düzenlemedeki genel zorluk ile ilişkili bulunmuştur. Ayrıca, ebeveyn reddi, depresyon, anksiyete, somatizasyon gibi klinik görünümünün içselleştirilmesi ile ilişkili bulunurken, aşırı kontrol psikotizm ve hipomanik aktivasyon ile uyumlu bulunmuştur (Baker, Hoerger 2012: 800).

Louisiana eyaletinin New Orleans şehrinde 12-18 yaşları arasındaki 124 öğrenciyle yürütülen araştırmada, algılanan anne-baba tutumu ile duygusal öz-yeterlilik (negatif duygular üzerindeki algılanan kontrol) ve ergenlerdeki anksiyete arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. Ayrıca duygusal öz-yeterliliğin, ergenlerdeki anksiyete ve negatif ebeveynlik stilleri arasındaki ilişkiyi açıklaması aracı model ile test edilmiştir. Araştırmada, annenin reddediciliğinin, annenin kontrolünün ve duygusal öz-yeterliliğin anksiyeteyi yordadığı, baba kontrolü ve reddediciliğinin anksiyete ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Ek olarak, baba reddediciliği ya da her iki ebeveynin kontrolü değil ancak anne reddediciliğinin duygusal öz- yeterliliği yordadığı ve anne reddediciliği ve anksiyete arasındaki ilişkiye duygusal öz-yeterliliğin aracılık ettiği ortaya konmuştur (Niditch, Varela 2012: 21).

Gittleman ve arkadaşlarının (1998), 530 kadın ve 492 partnerin katılımıyla gerçekleştirdikleri araştırmada, güvenli bağlanma stiline sahip erkekler ve kadınların, korkulu bağlanma stiline sahip olanlara göre daha yüksek düzeyde anne bakımını hatırladıkları ve güvenli bağlanma stiline sahip olan erkeklerin, korkulu bağlanma tarzına sahip erkeklerden daha yüksek düzeyde baba bakımını hatırladıkları görülmüştür. Ayrıca, kayıtsız bağlanma stili olan erkekler, korkulu bağlanma stiline sahip erkeklerden daha yüksek düzeyde anne bakımını hatırlamışlardır (Gittleman vd. 1998: 1443)

Algılanan ebeveyn yetiştirme davranışlarının ve düşmanlıktaki bireysel farklılıkların arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmada fazla saldırgan olan bireylerin daha az saldırgan olanlara göre ebeveynlerinden daha fazla reddedilme ve aşırı koruma ve daha az duygusal sıcaklık algıladıkları bulunmuştur (Meesters, Muris, Esselink 1995: 567)

Hem depresif hem de depresif olmayan 208 kadın katılımcıdan oluşan iki örneklem üzerinde yapılan bir araştırmada, Birtchnell (1993), çocukluklarında ebeveynleriyle zayıf ilişki deneyimleyen bireylerin, yetişkin hayatlarında zayıf ilişki deneyimlemeye yatkınlıklarını araştırmayı amaçlamıştır. Çalışmada, kötü erken bakımın hatırlanmasının, zayıf ilişki, evlilikte erken yaş, düşük evlilik kalitesi ve ilk evlilikten boşanma ile ilişkili olduğunu bulmuştur (Birtchnell 1993: 335-337).

2.5.3. Anne- Baba Çatışması ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Busby ve Chiu (2017), farklı din, ırk ve etnik gruplardan 25.511 kişinin katılımıyla yürüttükleri çalışmalarında, ebeveynlerin çatışma tarzları ile yetişkin çocukları ve yetişkin çocuklarının partnerleri arasındaki çatışma stillerinin ilişkisini değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada, algılanan ebeveyn çatışma stillerinin tümü yetişkin çocukların çatışma stilleriyle ilişkili bulunurken, yetişkin çocukların ve partnerlerinin çatışma stillerinin karışık olduğu bulunmuştur. Çalışma, çatışma stillerinin nesiller boyu aktarımının olası olabileceğini ortaya koymasının yanı sıra bireylerin kendi çatışma çözme stillerine benzer eşler seçme olasılıklarının daha yüksek olabileceğini ortaya koymaktadır (Busby, Chiu 2017: 3412).

Bangladeş'teki 524 lise öğrencisinin katılımıyla yürütülen çalışmada, ebeveynler arasındaki çatışmanın, bilişsel (tehdit, kendini suçlama ve üçgenleşme) ve bağlamsal (anne ve baba reddi) faktörlerin aracılık etmesiyle ergenlerin psikolojik uyumu üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamışlardır. Çalışmada, hem bilişsel hem de bağlamsal faktörlerin, ebeveynler arası çatışmanın ergenlerin psikolojik uyumsuzluğu üzerindeki etkilerine aracılık ettiğini göstermiştir (Khaleque vd. 2016: 669).

Cui ve Fincham (2010) tarafından yürütülen çalışmada, ebeveynlerin boşanmasının ve evlilik içi çatışmalarının genç yetişkin çocukların romantik ilişkileri üzerindeki farklı etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmaya, 285 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmada, ebeveynlerin boşanması genç yetişkinlerin evliliğe karşı negatif tutumu ve mevcut ilişkiye bağlılığın bulunmaması aracılığıyla düşük ilişki kalitesi ile ilişkili bulunurken ebeveynlerin evlilik içi çatışması partnerler arasındaki çatışma davranışları aracılığıyla düşük ilişki kalitesi ile ilişkili bulunmuştur (Cui, Fincham 2010: 331).

Ebeveynleri evli olan ve ebeveynleriyle yaşayan 183 lise son sınıf öğrencisinin katıldığı araştırmada, ebeveynler arasındaki çatışmanın ergenlik çağındaki kişilerin romantik ilişkilerinde yaşadıkları çatışma ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ergenlerin ebeveynler arası çatışmaya ilişkin algıları ve değerlendirmeleri, romantik ilişkideki çatışma miktarı ve ergenlerin çatışma tarzları ile ilişkili bulunmuştur. Ergenlerin ebeveynler arası çatışmaya ilişkin değerlendirmeleri (kendini suçlama, algılanan tehdit), ebeveynler arası çatışma ve romantik partnerlerle çatışma davranışı arasındaki ilişkilerin birçoğunu düzenlemiştir. (Simon, Furman 2010: 188).

265 nişanlı çiftin ilk evliliklerinden önce katıldığı araştırmada, ilişki güveninin ve ilişki bağlılığının yanı sıra ebeveyn boşanması ve geriye dönük bildirilen ebeveynler arası çatışmanın değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Sonuçlar, erkeklerin değil ancak kadınların ebeveynlerinin boşanmasının daha düşük ilişki bağlılığı ve düşük ilişki güveni ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Bulgular, anne ve babası boşanmış kadınların evliliğe daha düşük bağlılık ve güven ile başlama olasılıklarının daha yüksek

olduğunu ve evliliklerin gelecekte boşanma risklerini potansiyel olarak arttırdığını göstermektedir (Whitton vd. 2008: 789).

Ergenlerin romantik ilişkilerindeki düşmanlığın yordayıcılarını incelemeyi amaçlayan boylamsal çalışmaya, 72 aileden 110 ergen ve ergenlerin ebeveynleri katılım sağlamıştır. Ebeveynlerin evlilik içi düşmanlığı ve ebeveyn-çocuk düşmanlığı ile ilgili gözlemsel ölçümler ve yakın arkadaşlıklardaki düşmanlığa ilişkin öz-bildirimler, ergenler 14 ve 16 yaşları aralığındayken toplanmıştır. Üç yıl sonra, 17-19 yaşları arasındayken, ergenler romantik ilişkilerinde yaşadıkları düşmanlığı rapor etmişlerdir. Sonuçlar, ebeveynlerin evlilik ilişkilerindeki ve ergenlerin arkadaşlıklarındaki düşmanlığın, ergenlerin daha sonraki romantik ilişkilerindeki düşmanlıkta bağımsız değişkenler olarak açıklanmıştır. Çalışmanın sonuçları hem aile ilişkilerinin hem de arkadaşlık ilişkilerinin zamanla ergenlerin romantik ilişkilerindeki düşmanlığı yordadığına vurgu yapmaktadır (Stocker, Richmond 2007: 490)

Sprague ve Kinney (1997)'nin, üniversite öğrencilerinin mevcut romantik ilişkilerindeki güven ve aşk stillerini, demografik bilgiler (ebeveyn medeni durum, cinsiyet, cinsel aktivite), aile ortamı (çatışma, uyum) ve mevcut ilişki (ilişkinin uzunluğu) değişkenlerine göre araştırmayı amaçladıkları çalışmada, aile ortamı değişkenlerinin, ebeveynleri evli olan katılımcılar arasında aşk ve güven stillerine anlamlı bir katkı sağlamadığı bulunmuştur. Bununla birlikte, ebeveynleri boşanmış olan katılımcılar arasında aile ortamı değişkenleri (ebeveynlerin boşandığından beri geçen zaman) katılımcıların güven ve özgecil sevgi düzeylerindeki önemli varyans bölümlerini açıklamıştır (Sprague, Kinney 1997:85).

2.5.4. Değişkenlerle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

13-19 yaşları arasındaki gençlerde flört şiddetini uygulama ve flört şiddetine maruz kalma ile aile kökenli faktörlerin (ebeveynler arasındaki şiddete maruz kalma, bağlanma stili, ebeveyn desteği, yetersiz ebeveynlik ve çocuklukta istismar yaşantısı) ilişkisini incelemeyi amaçlayan meta-analiz çalışmasında 27 araştırma incelemeye dahil edilmiştir. Araştırmada, kaygılı bağlanmanın gençlerde flört şiddeti uygulama için en güçlü risk belirteci olduğu bulunurken, çocuklukta istismar yaşantısının, şiddete maruz kalma için en güçlü risk belirteci olduğu gözlenmiştir. Çalışmada, ebeveynler arasında şiddete tanık olmanın hem flört şiddeti uygulamada hem de şiddete maruz kalmada güçlü bir risk belirteci olduğu, yetersiz ebeveynliğin ise şiddete maruz kalmada güçlü bir risk belirteci olduğu saptanmıştır. Kaçınan bağlanmanın ve çocuklukta istismara maruz kalmanın şiddet uygulamada güçlü bir risk belirteci olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, ebeveyn desteğinin flört şiddetine maruz kalmaya karşı güçlü bir koruyucu belirteç olduğu ortaya konmuştur (Emanuels 2019:3)

Tussey ve arkadaşları (2018), yürüttükleri çalışmada üniversite öğrencilerinin flört şiddeti yaygınlığında bağlanma stillerinin ve riskli davranışlara katılımın şiddet şekline nasıl katkıda bulunduğunu araştırmayı amaçlamışlardır. Bu çalışmada, Amerika Birleşik Devletlerinde iki devlet üniversitesinde öğrenim gören 1432 üniversite öğrencisi arasında kötü ebeveynlik, bağlanma stili, çocuk istismarı, riskli cinsel davranışlar ve uyuşturucu kullanımının flört şiddeti uygulama üzerindeki rolünü incelemişlerdir. Kadınlar erkeklere kıyasla daha fazla kaygılı bağlanma bildirirken daha az kaçınan bağlanma bildirmişlerdir. Flört şiddeti uygulama, riskli cinsel ve madde kullanım davranışları ile ilişkili bulunmuştur. Daha fazla çocuk fiziksel istismarı ve daha zayıf anne ilişki kalitesi flört şiddeti uygulama ile ilişkili bulunmuştur (Tussey vd. 2018:1).

Araştırmanın örneklemini Minnesota'daki dokuzuncu ve on ikinci sınıfta öğrenim gören 75.590 öğrencinin oluşturduğu çalışmaya, ailede bir yetişkin tarafından uygulanan şiddete maruz kalmanın, aile içi fiziksel şiddete tanık olmanın ve okulda güvende hissetmemenin, flört ilişkisinde fiziksel şiddete maruz kalma ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak, ebeveynler, arkadaşlar ve öğretmenler tarafından algılanan ilginin, ders dışı aktiviteye dahil olmanın bu ilişkileri azaltıp azaltmadığının da incelenmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin %8.5'i flört şiddetinin kurbanı olduklarını bildirmiştir. Yapılan analizler ile evdeki bir yetişkin tarafından uygulanan şiddete maruz kalmanın, aile içi fiziksel şiddete şahit olmanın, okulda güvende hissetmemenin ve algılanan düşük ebeveyn ilgisinin flört şiddeti mağduriyeti ile güçlü bir şekilde ilişkili olduğu saptanmıştır. Arkadaşlar ve öğretmenler tarafından algılanan düşük ilgi için ise orta düzeyde güçlü ilişkiler bulunmuştur. Flört şiddeti mağduriyeti ve ders dışı aktiviteye az dahil olmak zayıf bir şekilde ilişkili bulunmuştur (Earnest, Brady 2016: 383-384).

367 evli çiftin katılımıyla yürütülen boylamsal çalışmada, nişanlılık esnasında ölçülen aile kökeni değişkenleri ile 4-7 yıl sonra ölçülen düşmanca evlilik çatışması arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, kadınların anne-çocuk ilişkisi ve ebeveyn disiplin kalitesi ile erkeklerin ebeveynlerinin evliliklerine ilişkin algıladıkları kalitenin, kadınların evliliklerinde düşmanca çatışma algısını yordadığı görülmüştür. Erkeklerin düşmanca evlilik çatışması algısını ise yalnızca kadınların ebeveyn disiplin kalitesi yordamıştır (Topham, Larson, Holman 2005: 101).

14 ve 18 yaşları arasındaki 391 ergenin katıldığı çalışmada, ebeveynler arasındaki çatışmaya maruz kalmanın ergenlerin flört ilişkisini nasıl etkilediğinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada, daha fazla ebeveyn çatışmasına maruz kalan erkek çocukların, romantik ilişki içerisinde saldırganlığı mazur görmeye daha meyilli oldukları, öfkelerini kontrol etmede daha çok güçlük çektikleri ve saldırgan davranışların akranlarının flört ilişkilerinde daha yaygın olduğuna inandıkları bulunmuştur. Bunlara ek olarak çalışmada, ebeveynler arası çatışma, kız çocuklarının saldırgan davranışları ile ilişkili bulunmamıştır. (Kinsfogel, Grych 2004: 505).

BÖLÜM III: GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi hakkında bilgi verilecektir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmamasının incelenmesinin yanısıra kişilerin çocukluklarında algıladıkları anne- baba tutumları ve anne- baba çatışması ile kişilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının ilişkisi incelenmiştir. Araştırma, nicel araştırma modellerinden olan ilişki tarama modelindedir (Can 2020: 9).

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 18 yaşından büyük, mevcut ilişkisi olan ya da olmayan, flört ilişkisi deneyimlemiş ya da hayatı boyunca hiç flört ilişkisi deneyimlememiş üniversitelerin farklı kademelerinde eğitim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya katılımda medeni durumun evli olması dışlanma kriteridir. Araştırma verileri internet üzerinden Google Form aracılığıyla toplanmıştır ve araştırmaya katılmadan önce katılımcılara bilgilendirilmiş onam aracılığıyla araştırma hakkında bilgilendirilme sunulmuştur. Katılımcılar bilgilendirilmiş onam formunu kabul ettikten sonra aşağıda açıklanan sıralama ile veri toplama araçları katılımcılara sunulmuştur. Araştırmada 582 kişiden veri toplanmıştır. İstatistiksel analizler sırasında normal dağılımı bozan uç veriler ve kayıp veriler analizden çıkarılmıştır. Bu işlemten sonra 555 katılımcıdan elde edilen veriler araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara ait demografik değişkenlerin frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 3.1’de belirtilmektedir.

Tablo 3 1.Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Sıklık ve Yüzdelik Bilgileri

Değişken	Değer	Sıklık (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	455	82
	Erkek	100	18
Yaş	18-24 yaş	399	71.9
	25-40 yaş	156	28.1
Sınıf	1. sınıf	93	16.8
	2. sınıf	86	15.5
	3. sınıf	88	15.9
	4. sınıf	147	26.5
	Lisansüstü	141	25.4
Gelir düzeyi	Düşük	57	10.3
	Orta	391	70.5
	Yüksek	107	19.3

Değişken	Değer	Sıklık (f)	Yüzde (%)
Yaşadıkları Kişi	Yalnız	68	12.3
	Ailemle	439	79.1
	Arkadaşlarıyla	40	7.2
Anne eğitim düzeyi	İlkokul mezunu ve altı	202	36.4
	Ortaokul mezunu	74	13.3
	Lise mezunu	131	23.6
	Yüksekokul/Lisans ve lisansüstü	148	26.7
Baba eğitim düzeyi	İlkokul mezunu ve altı	122	22
	Ortaokul mezunu	76	13.7
	Lise mezunu	152	27.4
	Yüksekokul/Lisans ve lisansüstü	205	36.9
Kardeş sayısı	1 kardeş	266	47.9
	2 kardeş	111	20
	3 ve daha fazla kardeş	102	18.4
	Kardeşim yok	76	13.7
En uzun süre yaşanılan yer	Köy/kasaba	33	5.9
	İlçe merkezi	116	20.9
	İl merkezi	141	25.4
	Büyükşehir/Metropol	265	47.7
Flört deneyimi	Hiç flört ilişkisi olmayanlar	37	6.7
	Sadece geçmişte olanlar	270	48.6
	Sadece şimdi olanlar	20	3.6
	Hem şimdi hem geçmişte olanlar	228	41.1
Mevcut ilişki süresi	Mevcut ilişkisi yok	307	55.3
	0-6 ay	74	13.3
	6 ay- 12 ay	51	9.2
	13 ay ve üzeri	123	22.2
Geçmiş ilişki süresi	İlişkisi olmamış	56	10.1
	0-6 ay	188	33.9
	6 ay- 12 ay	141	25.4
	13 ay ve üzeri	170	30.6
Psikiyatrik rahatsızlık	Var	70	12.6
	Yok	485	87.4

Araştırmaya katılım sağlayan 555 kişiden 455'i (%82) kadın, 100'ü (%18) erkektir. Katılımcıların yaşı 18-40 aralığındadır. (\bar{X} = 23.22, SS = 3.14). 18- 24 yaş aralığında 399 kişi (%71.9) ve 25- 40 yaş aralığında 156 kişi (%28.1) kişi bulunmaktadır. Tablodaki sınıf dağılımına bakıldığında, 93 kişinin (%16.8) 1.sınıfta, 86 kişinin (%15.5) 2.sınıfta, 88 kişinin (%15.9) 3.sınıfta, 147 kişinin (%26.5) 4. Sınıfta ve 141 kişinin (%25.4) lisansüstü (yükseklisans/doktora) eğitim gördüğü görülmektedir. Gelir düzeyinde ise katılımcıların 57'si (%10.3) gelir durumlarını düşük düzeyde, 391'i (%70.5) orta düzeyde ve 107'si (%19.3) yüksek düzeyde olarak bildirmişlerdir.

Tabloda kişilerin yaşadıkları kişilere baktığımızda, 68 kişi (%12.3) yalnız yaşadığını, 439 kişi (%79.1) ailesiyle yaşadığını, 40 kişi (%7.2) ise arkadaşlarıyla yaşadığını bildirmiş, 8 (%1.4) katılımcı soruya cevap vermemiştir.

Tabloda ebeveynlerin eğitim durumuna bakıldığında ise, katılımcılardan 202'sinin (%36.4) annesinin ilkökul mezunu ya da daha düşük eğitim seviyesi olduğu, 74'ünün (%13.3) annesinin ortaokul mezunu olduğu, 131'inin (%23.6) annesinin lise mezunu olduğu ve 148'inin (%26.7) de yüksekokul/lisans ya da lisansütü mezunu olduğu görülmektedir. Tabloda katılımcıların babaları için eğitim durumu incelendiğinde ise 122 kişinin (%22) babasının ilkökul mezunu ya da daha düşük eğitim seviyesi olduğu, 76 kişinin (%13.7) babasının ortaokul mezunu olduğu, 152 kişinin (%27.4) babasının lise mezunu olduğu ve 205 kişinin (%36.9) babasının yüksekokul/lisans ya da lisansütü mezunu olduğu görülmektedir. Kardeş sayısı için ise, 76 (%13.7) kişi kardeşinin olmadığını, 266 (%47.9) kişi bir kardeşe sahip olduğunu, 111 (%20) kişi iki kardeşe sahip olduğunu, 102 (%18.4) kişi ise üç ve daha fazla kardeşe sahip olduğunu belirtmiştir. Kişilerin en uzun süre yaşadıkları yer tablosu incelendiğinde, 33 (%5.9) kişi köy/kasabayı, 116 (%20.9) kişi ilçe merkezini, 141 (%25.4) kişi il merkezini ve 265 (%47.7) kişi büyükşehir/metropolü en uzun süre yaşadıkları yer olarak bildirmişlerdir

Kişilerin flört ilişki deneyimine bakıldığında ise 37 kişi (%6.7) hem geçmişte hem de şimdi flört ilişkisinin olmadığını, 270 kişi (%48.6) sadece geçmişte flört ilişkisi deneyimlediğini, 20 kişi (%3.6) yalnızca şimdi flört ilişkisi deneyimlediğini geçmişte flört ilişkisi yaşamadığını, 228 kişi (%41.1) ise hem şimdi hem de geçmişte flört ilişkisi yaşadığını bildirmiştir.

Katılımcıların mevcut flört ilişkisi süresinde ise, 307 kişinin (%55.3) mevcut ilişkisinin olmadığı, 74 kişinin (%13.3) ilişkisinin 6 aydan daha kısa süredir devam ettiği, 51 kişinin (%9.2) flört ilişkisinin 6 ay ile 12 ay arası bir sürede devam ettiği ve 123 kişinin (%22.2) ise 13 ay ve üzeri süredir mevcut bir ilişki yaşadığını görülmektedir.

Kişilerin 56'sı (%10.1) geçmişte hiç flört ilişkilerinin olmadığını, 188'i (%33.9) geçmişte 6 aydan daha kısa bir süre flört ilişkisi deneyimlediğini, 141'i (%25.4) geçmişte 6 ay ve 12 ay aralığında bir ilişki deneyimlediğini ve 170'i (%30.6) geçmişte 13 aydan daha uzun süre flört ilişkisi yaşadığını belirtmiştir. Son olarak kişilerin psikiyatrik rahatsızlıkları tablosu incelendiğinde ise kişilerin 70'i (%12.6) psikiyatrik rahatsızlığının varlığını bildirirken, 485 (%87.4) kişi psikiyatrik rahatsızlıkları olmadığını bildirmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, kişilerin sosyo-demografik bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış olan Demografik Bilgi Formu; kişilerin flört şiddetine yönelik tutumlarını öğrenmek amacıyla Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG), algılanan anne baba tutumunu ölçmek amacıyla Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları-

Çocuk Formu (KAET-Ç) algılanan anne baba çatışmasını ölçmek amacıyla Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği (ÇEÇAÖ) katılımcılara sunulmuştur.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Katılımcıların cinsiyet, yaş, devam ettikleri sınıf, mevcut flört ilişkisinin varlığı ve daha önceden flört ilişkisi deneyimlemelerine ilişkin sorular içeren formdur. Bunlara ek olarak ailenin gelir düzeyi, ebeveynlerinin eğitim düzeyi, kardeş sayısı, birlikte yaşanan kişiler, en uzun yaşanan yer ve katılımcıların psikiyatrik tanılarının varlığına yönelik sorular içermektedir.

3.3.2. Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG)

Fincham ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilen IPVAS-R (Intimate Partner Violence Attitude Scale- Revised), üniversite öğrencilerinin flört ilişkisindeki psikolojik ve fiziksel saldırganlığa yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin adaptasyon çalışması Toplu-Demirtaş ve arkadaşları (2017) tarafından yapılmıştır. 17 maddeden ve istismar (8 madde), şiddet (4 madde), kontrol (5 madde) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşan ölçek öz-bildirime dayalıdır. YİŞTÖ-GG, 5'li Likert tipi bir ölçektir (1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum). Ölçekteki 2, 4, 5, 8, 12, 13, 14 ve 17. maddeler ters olarak puanlanmaktadır.

Psikolojik şiddete yönelik tutumu ölçmek üzere kontrol ve istismar boyutu; fiziksel şiddeti ölçmek için ise şiddet boyutu kullanılmaktadır. Ölçekteki daha yüksek puanlar, psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik daha kabul edici bir tutumu ifade etmektedir. Ölçeğin bütünü için iç tutarlılık katsayısı .72 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ölçeğin bütünü için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı ise .73 bulunmuştur.

3.3.3. Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları- Çocuk Formu (KAET-Ç)

Yetişkinlerin, çocukluk dönemlerinde ebeveynlerinin kendilerine yönelik algıladıkları davranış biçimlerini değerlendirmektedir. Perris ve arkadaşları (1980) tarafından geliştirilen AET-Ç (Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği- Çocuk Formu) hem anne hem babalar için ayrı olarak cevaplandırılan 14 alt boyuttan oluşan 81 maddelik bir form olarak tasarlanmıştır ancak zaman içerisinde madde sayıları indirgenerek şimdiki halini ve ismini (KAET-Ç) almıştır (Arrindell vd. 1999). Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması Karancı ve arkadaşları (2006) tarafından kültürlerarası yürütülen bir çalışmada başlatılmıştır. Sonrasında ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması Dirik, Yorulmaz ve Karancı (2015) tarafından tamamlanmıştır. 23 maddeden oluşan KAET-Ç'nin üç temel boyutu (reddedici- 7 madde, aşırı koruyucu tutumlar- 9 madde ve

duygusal sıcaklık-7 madde) bulunmaktadır. Hem anne hem baba için reddedicilik alt boyutunda 1, 4, 7, 13, 15, 16, 21. maddeler, aşırı koruyuculuk alt boyutunda 3, 5, 8, 10, 11, 17, 18, 20, 22. maddeler, duygusal sıcaklık alt boyutunda 2, 6, 9, 12, 14, 19, 23. maddeler yer almaktadır. Kişilerin çocukluklarında algıladıkları ebeveyn tutumlarını hem anne hem de babaları için ayrı ayrı olmak üzere 4'lü derecelendirme (1=Hayır, hiçbir zaman, 2=Evet, arada sırada, 3=Evet, sık sık, 4=Evet, çoğu zaman) ile cevaplandırmaları beklenmektedir. Ölçeğin 17.maddesi tersten kodlanarak puanlanmaktadır.

Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları incelendiğinde algılanan anne tutumları için reddedicilik, aşırı koruyuculuk ve duygusal sıcaklık sırasıyla .64, .72 ve .75 olarak bulunurken, algılanan baba tutumu için iç tutarlılık katsayıları reddedicilik, aşırı koruyuculuk ve duygusal sıcaklık olmak üzere sırasıyla .71, .73 ve .79 olarak bulunmuştur (Dirik, Yorulmaz, Karancı 2015). Mevcut çalışmada, algılanan anne tutumu bütünü için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları .73 olarak bulunmuştur. Algılanan baba tutumu bütünü için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları incelendiğinde ise .76 olarak bulunmuştur.

3.3.4. Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği (ÇEÇAÖ)

Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği (Children's Perception of Interparental Conflict Scale), Grych, Seid ve Fincham (1992) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, çocuğun ebeveynleri arasındaki çatışmayı algılamasını değerlendirmektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması Ulu ve Fışiloğlu (2004) tarafından yapılmıştır 9-12 yaş grubu için geliştirilen ölçek, 35 maddeden oluşmaktadır. 9 ayrı alt boyuta sahip olan ölçek analiz sonucunda 3 alt boyuta (çatışma özellikleri, tehdit, kendini suçlama) indirgenmiştir. Ölçeğin çatışma özellikleri boyutu evlilik çatışmasının yoğunluğunu, sıklığını ve çözümlenip çözümlenmediğini ölçmektedir. Tehdit boyutu, çocukların ebeveynlerinin çatışmalarıyla ilgili kendilerini ne ölçüde tehdit altında hissettiklerini ve çatışmayla başa çıkma yeterliliklerini ölçmektedir. Kendini suçlama boyutu ise ebeveynleri arasında yaşanan çatışma konusunda çocukların kendilerini suçlayıp suçlamamalarını ve çatışma sebebinin kendileri olup olmadığına ilişkin algılarını ölçmektedir. Ölçeğin çocuklar için olan formu 3'lü Likert tipindedir (Doğru, Bazen/Biraz Doğru, Yanlış).

Kunt (2004), genç yetişkinler için Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeğinin Türkçe'ye adaptasyon çalışmasını gerçekleştirmiştir. Ölçeğin yetişkinler için olan formunda 48 madde bulunmaktadır ve Çatışma Özellikleri, Tehdit ve Kendini Suçlama alt boyutlarına sahiptir. Yetişkin formu 4'lü derecelendirmeye cevaplandırılmaktadır (1=Hiç Doğru Değil, 2=Biraz Doğru, 3= Oldukça Doğru, 4=Kesinlikle Doğru). Ölçek, anne-babaları boşanmış, ayrı yaşayan ya da birlikte olan kişiler tarafından kullanılabilir. Her boyut için yüksek puanlar ebeveynler arasındaki çatışmanın olumsuz algılandığını ve çatışmanın olumsuz çeşidini

göstermektedir. Ölçeğin özgün formunda iç tutarlılık katsayıları alt boyutlar için .78 ve .90 arasında değişmektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanan formunda ise çatışma özellikleri, tehdit ve kendini suçlama alt boyutları için iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .84, .78 ve .77 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin test-tekrar test tutarlılığı ise çatışma özellikleri, tehdit ve kendini suçlama alt boyutları için sırasıyla .88, .77 ve .77 olarak bulunmuştur (Ulu, Fıfıloğlu 2004:61). Bu çalışmada, ölçeğin yetişkinler için olan ve Okur (2016)'un düzenlediği form kullanılmıştır. Mevcut çalışmada, ölçeğin tümü için alpha güvenilirlik katsayısı .95 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Uygulanması ve Toplanması

Marmara Üniversitesi etik kurulundan izin alınması ile birlikte veri toplama araçları katılımcılara internet üzerinden Google Forms aracılığı ile sunulmuştur. Sosyal medya ve e-posta grupları ile katılımcılara ulaşılmaya çalışılmıştır. Verilerin toplanması 2021 yılının Nisan ve Mayıs aylarında gerçekleşmiştir. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Kişilere araştırmaya başlamadan önce araştırmanın amacı hakkında bilgiler verilmiştir ve katılımcıların onamları alınarak veri toplanmıştır. Ankette sırasıyla bilgilendirilmiş onam formu, demografik bilgi formu ve ölçekler katılımcılara sunulmuştur. Katılımcıların anketleri doldurması yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin analizi için IBM SPSS Statistics 27 programı kullanılmıştır. Verilerin analizine başlamadan önce veri girişleri kontrol edilmiştir, eksik veriler analize dahil edilmemiştir ve verilerin normal dağılıma uygunluğu değerlendirilmiştir. Bu varsayımlar sırasıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro Wilk istatistik değerlerinin kıyaslanması, çarpıklık basıklık değerleri ve q-q plot grafiklerinin yorumlanması ile sağlanmıştır. Bu işlemler sonucunda verilerin normal dağıldığı gözlenmiştir. Normallik varsayımında -2 ve +2 aralığı dikkate alınmıştır (George, Mallery 2010: 21-22). Her bir varsayım bazında flört şiddeti, algılanan anne-baba tutumları ve algılanan anne-baba çatışması ölçeklerine ait verilerin normallik koşullarına uyumu kontrol edilerek serilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik testler kullanılmıştır. İlk araştırma sorusu olan flört şiddetine yönelik tutumlar ile algılanan anne baba tutumu ilişkisini incelemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. İkinci araştırma sorusu olan flört şiddetine yönelik tutumlar ile algılanan anne baba çatışması değişkenlerinin ilişkisini incelemek için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Üçüncü araştırma sorusu olan algılanan anne baba tutumu ve algılanan anne baba çatışması arasındaki ilişki de Pearson Korelasyon analiziyle incelenmiştir. Dördüncü araştırma sorusu olan flört şiddetine yönelik tutumların, sosyo-demografik değişkenler ile arasındaki farklılaşmayı incelemek için ise iki kategorili değişkenler için bağımsız gruplar t- testi, ikiden fazla kategoriye

sahip değişkenler için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. Gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı çıkması durumunda Levene's istatistik değerine bakılmış ve varyansların homojen dağılması durumunda Scheffe Post hoc ve varyansların homojen dağılmaması durumunda Games Howell post hoc testi kullanılarak farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığı belirlenmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Bu bölümde, yapılan analizlerin bulguları iki bölümde sunulacaktır. Birinci bölümde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinin (YİŞTÖ-GG), Kısaltılmış Anne-Baba Tutumu Ölçeği (Anne ve Baba Formu) ve Çocukların Evlilik Çatışmasını Algılaması Ölçeği (ÇEÇAÖ) ile ilişkisine dair analizler ve yorumlanmaları ele alınacaktır. İkinci bölüm ise Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinin (YİŞTÖ-GG) sosyo-demografik değişkenler ile arasındaki ilişkilere ve farklılaşmalara dair bulguları ve yorumlamaları içermektedir.

4.1. YİŞTÖ-GG Ölçeği, KAET-Ç ve ÇEÇAÖ Ölçek Puanları Arasındaki Korelasyon Değerlerinin İncelenmesi ve Yorumlanması

Bu bölümde 'Bireylerin flört şiddetine yönelik tutumları ile algıladıkları anne baba tutumları ve algıladıkları anne baba çatışmaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? Sorusuna cevap bulmak amacıyla Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır.

Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 4.1'de sunulmaktadır.

Tablo 4. 1. YİŞTÖ- GG Ölçeği, KAET-Ç Ölçeği ve ÇEÇAÖ Ölçeği Korelasyon Analizine İlişkin Korelasyon Tablosu

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.YİŞTÖ_TOPLAM	1												
2.YİŞTÖ_Şiddet	.379**	1											
3.YİŞTÖ_Kontrol	.821**	.137**	1										
4.YİŞTÖ_İstismar	.809**	.231**	.365**	1									
5.KAET-Ç_Anne Reddedici	.046	.062	-.046	.114**	1								
6.KAET-Ç_Anne Duygusal Sıcaklık	-.070	-.101*	.008	-.104*	-.576**	1							
7.KAET-Ç_AnneAşırı Koruyucu	.042	.029	.015	.050	.548**	-.217**	1						
8.KAET-Ç_Baba Reddedici	.081	.052	-.007	.138**	.584**	-.382**	.382**	1					
9.KAET-Ç_BabaDuygusal Sıcaklık	-.062	-.092*	.004	-.088*	-.369**	.675**	-.168**	-.519**	1				
10.KAET-Ç_BabaAşırı Koruyucu	.044	.014	.023	.050	.326**	-.132**	.740**	.469**	-.061	1			
11.CECAÖ_Çatöz	.043	-.004	-.017	.098*	.398**	-.335**	.214**	.449**	-.496**	.144**	1		
12.CECAÖ_Tehdit	.092*	.027	.032	.124**	.440**	-.338**	.340**	.467**	-.424**	.292**	.783**	1	
13.CECAÖ_Kensuc	.142**	.114**	.077	.139**	.359**	-.216**	.253**	.484**	-.249**	.271**	.298**	.412**	1

(*) = $p < .05$, (**) = $p < .01$ YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, KAET-Ç: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumu- Çocuk Formu, ÇEÇAÖ: Çocukların Evlilik Çatışması Algılaması Ölçeği, Çatöz: Çatışma Özellikleri Alt boyutu, Kensuc: Kendini Suçlama Alt boyutu

YİŞTÖ, KAET-Ç ve ÇEÇAÖ ölçekleri ve ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre birbirleri ile ilişkili bulunan değişkenlerin yanısıra bazı değişkenlerin arasında ilişki olmadığı yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Tablo 4.1’de YİŞTÖ toplam puanı ile KAET-Ç ölçeğinin korelasyon analizi incelendiğinde, KAET-Ç alt ölçekleri olan annenin reddediciliği ($r=.046$, $p=.281$), babanın reddediciliği ($r=.081$, $p=.057$), annenin duygusal sıcaklığı ($r=-.070$, $p=.100$), babanın duygusal sıcaklığı ($r=-.062$, $p=.144$), annenin aşırı koruyuculuğu ($r=.042$, $p=.326$) ve babanın aşırı koruyuculuğu ($r=.044$, $p=.303$) arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir ($p>.05$).

YİŞTÖ toplam puanı ve ÇEÇAÖ alt boyutları arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde ise YİŞTÖ toplam puanı ile çatışma özellikleri toplam puanı ($r=.043$, $p=.312$) arasında anlamlı bir korelasyon gözlenmezken ($p>.05$), tehdit alt boyutu puanı arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde ilişki bulunmuştur ($r= .092$, $p=. 030$) ($p\leq .05$). Bu bulguyla birlikte, bireylerin çocukluklarında anne ve babaları arasındaki çatışmada hissettikleri tehdidin ve flört ilişkisindeki fiziksel ve psikolojik saldırganlığın kabulünün pozitif olarak ilişkili olduğu ifade edilebilir. Ek olarak, YİŞTÖ toplam puanı ve kendini suçlama alt boyutu arasındaki korelasyon katsayısının .142 olduğu ve aralarında düşük düzeyde pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. ($r= .142$, $p= .000$) ($p<.001$). Katılımcıların ebeveynleri arasındaki çatışmaya ilişkin kendini suçlamalarının artması ile flört şiddetine yönelik kabulün artışı ilişkisi göstermektedir.

YİŞTÖ ölçeğinin alt boyutları ile diğer değişkenlerin korelasyon katsayıları incelendiğinde, YİŞTÖ Şiddet alt boyutunun, KAET-Ç ölçeğinin annenin duygusal sıcaklığı alt boyutu arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde ilişki olduğu görülmektedir ($r=-.101$, $p= .018$) ($p<.05$). Benzer bir şekilde YİŞTÖ Şiddet ölçeği ile KAET-Ç ölçeğinin babanın duygusal sıcaklığı alt boyutu arasında negatif yönlü zayıf bir ilişki gözlenmiştir ($r=-.092$, $p= .030$) ($p<.05$). Bireylerin algıladıkları anne-baba duygusal sıcaklıkları artış gösterdikçe, flört ilişkisindeki fiziksel şiddete yönelik tutumların kabulü azalma eğilimi göstermektedir. Bununla birlikte, flört ilişkilerinde fiziksel şiddete yönelik tutum ile algılanan anne reddediciliği ve baba reddediciliği, algılanan anne aşırı koruyuculuğu ve baba aşırı koruyuculuğu arasında bir ilişki gözlenmemiştir ($p>.05$). Ek olarak YİŞTÖ Ölçeği Şiddet alt boyutu ile ÇEÇAÖ Ölçeği arasında ilişki incelendiğinde, şiddet alt boyutu ile Kendini Suçlama alt boyutu arasında pozitif yönlü, düşük bir korelasyon olduğu gözlenmiştir ($r= .114$, $p=.007$) ($p<.01$). Bireylerin ebeveynleri arasındaki çatışmaya dair kendilerini suçlamalarının artış göstermesi ile ilişkilerdeki fiziksel şiddetin kullanımına dair kabulün artışı pozitif yönde ilişki göstermektedir.

YİŞTÖ Kontrol alt boyutu ile KAET-Ç alt boyutları ve ÇEÇAÖ alt boyutları arasında ilişki gözlenmemektedir ($p>.05$).

YİŞTÖ İstismar alt boyutu ile KAET-Ç ölçeğinin anne reddediciliği ($r= .114$, $p= .007$) ve baba reddediciliği ($r= .138$, $p= .001$) alt boyutları arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde korelasyon

bulunmaktadır. ($p < .01$) Kişilerin anne ve babalarını reddedici algılamaları ile flört ilişkilerinde sözel saldırıları, suçlamaları ve incinmeleri kabul edici tutumları arasında pozitif korelasyon olduğu gözlenmektedir. Ek olarak YİŞTÖ İstismar alt boyutu ile KAET-Ç ölçeğinin anne duygusal sıcaklığı ($r = -.104$, $p = .015$) ve baba duygusal sıcaklığı ($r = -.088$, $p = .038$) alt boyutları negatif yönlü ve düşük seviyede ilişkili bulunmuştur ($p < .05$). Kişilerin ebeveynlerini duygusal olarak sıcak algılamaları arttıkça flört ilişkisindeki sözel saldırılar ve suçlamalara yönelik tutumları kabul edici tutuma sahip olmaları azalma eğilimi göstermiştir. YİŞTÖ istismar boyutu ile KAET-Ç ölçeğinin anne aşırı koruyuculuğu ($r = .050$, $p = .236$) ve baba aşırı koruyuculuğu ($r = .050$, $p = .241$) alt boyutları arasında bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$) YİŞTÖ istismar alt boyutu ile ÇEÇAÖ alt boyutlarının ilişkisi incelendiğinde, ÇEÇAÖ Çatışma Özellikleri ($r = .098$, $p = .021$) ($p < .05$), ÇEÇAÖ tehdit alt boyutu ($r = .124$, $p = .004$) ($p < .01$), ÇEÇAÖ kendini suçlama alt boyutu ($r = .139$, $p = .001$) ($p < .01$) ile pozitif yönlü ve düşük düzeyde korelasyona sahip olduğu gözlenmiştir. Bireylerin flört ilişkisindeki suçlama, sözel saldırganlık ile ilgili tutumları kabul etmesi ile bireylerin ebeveynlerinin çatışmasına ilişkin olumsuz algıları pozitif yönde ilişki göstermiştir.

KAET-Ç ölçeği incelendiğinde, anne duygusal sıcaklığı ile ÇEÇAÖ çatışma özellikleri ($r = -.335$, $p = .000$) ve tehdit ($r = -.338$, $p = .000$) alt boyutları arasında negatif yönlü ve orta düzeyde bir korelasyon mevcutken kendini suçlama ($r = -.216$, $p = .000$) alt boyutu ile negatif yönde ve düşük düzeyde bir korelasyon mevcuttur ($p < .01$). Benzer bir şekilde baba duygusal sıcaklığı, ÇEÇAÖ çatışma özellikleri ($r = -.496$, $p = .000$) ve tehdit ($r = -.424$, $p = .000$) alt boyutları ile negatif yönde ve orta düzeyde korelasyon katsayısına sahipken kendini suçlama ($r = -.249$, $p = .000$) alt boyutu ile arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü korelasyon mevcuttur ($p < .01$). Hem annenin hem de babanın duygusal sıcaklık puanları artış gösterirken ebeveynlerin çatışmalarına ilişkin olumsuz algıların azalma eğiliminde olduğu gözlenmektedir.

Anne aşırı koruyuculuğu ile ÇEÇAÖ alt boyutları incelendiğinde, çatışma özellikleri ($r = .214$, $p = .000$), ve kendini suçlama ($r = .253$, $p = .000$) alt boyutları arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde korelasyon görülürken anne aşırı koruyuculuğu ve ÇEÇAÖ tehdit ($r = .340$, $p = .000$) alt boyutu arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir korelasyon olduğu gözlenmektedir ($p < .01$). Baba aşırı koruyuculuğunda ise ÇEÇAÖ çatışma özellikleri ($r = .144$, $p = .000$), tehdit ($r = .292$, $p = .000$) ve kendini suçlama ($r = .271$, $p = .000$) alt boyutları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü korelasyon mevcuttur ($p < .01$). Hem annenin hem de babanın aşırı koruyucu tutumları artış gösterirken ebeveynlerin çatışmalarına ilişkin olumsuz algıların da artış gösterme eğiliminde olduğu gözlenmektedir.

Anne reddediciliği ile ÇEÇAÖ alt boyutları incelendiğinde, çatışma özellikleri ($r = .398$, $p = .000$), tehdit ($r = .440$, $p = .000$) ve kendini suçlama ($r = .359$, $p = .000$) alt boyutları ile arasında pozitif yönde orta düzeyde korelasyon olduğu görülmektedir ($p < .01$). Baba reddediciliği ile ÇEÇAÖ alt boyutları incelendiğinde ise baba reddedicilik boyutu ile çatışma özellikleri ($r = .449$, $p = .000$), tehdit

($r=.467$, $p=.000$) ve kendini suçlama ($r=.484$, $p=.000$) arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde bir ilişki olduğu gözlenmektedir ($p<.01$).

4.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki Farklılıkları İnceleyen t- Testi ve ANOVA Bulguları ve Yorumları

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile çeşitli sosyo-demografik değişkenlerin (cinsiyet, yaş, devam edilen sınıf, mevcut flört ilişkisinin varlığı ve daha önceden flört ilişkisi deneyimleme, ailenin gelir düzeyi, ebeveynlerin eğitim düzeyi, en uzun yaşanılan yer, psikiyatrik tanının varlığı) arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Ayrıca bulgular tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.2.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Bu bölümde “Flört şiddetine yönelik tutumlar katılımcıların cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 4.2.de YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan ve standart sapma değerleri sunulmuştur.

Tablo 4 2. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Test Tablosu

Değişkenler	f, \bar{X} ve SS Değerleri			t-Testi Sonuçları		
	Cinsiyet	n	\bar{X}	SS	t	p
YİŞTÖ_Toplam	Kadın	455	1.58	0.33	-5.675	.000**
	Erkek	100	1.91	0.55		
YİŞTÖ_Şiddet	Kadın	455	1.08	0.27	-1.384	.169
	Erkek	100	1.13	0.36		
YİŞTÖ_Kontrol	Kadın	455	1.92	0.58	-5.426	.000**
	Erkek	100	2.42	0.88		
YİŞTÖ_İstismar	Kadın	455	1.59	0.47	-4.510	.000**
	Erkek	100	1.92	0.70		

YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

Yapılan bağımsız örneklem t-Testi analizinde, flört şiddetine yönelik tutum toplamı puanının cinsiyetlere göre anlamlı derecede farklılaştığı gözlenmiştir [$t_{(553)}=-5.675$; $p<0.01$]. Flört şiddetine yönelik tutum puanları incelendiğinde, erkeklerin flört şiddetine yönelik tutum toplam puan ortalamalarının ($\bar{X}=1.91$, $SS= 0.55$), kadınların flört şiddetine yönelik tutum toplam puan ortalamalarından ($\bar{X} = 1.58$, $SS = 0.33$) yüksek olduğu saptanmıştır. Flört şiddetine yönelik tutum

toplam ortalamalarına ek olarak, ölçeğin kontrol [$t_{(553)}=-5.426$; $p<0.01$] ve istismar [$t_{(553)}=-4.510$; $p<0.01$] alt boyutlarının puan ortalamalarının da cinsiyetlere göre farklılaştığı görülmektedir.

4.2.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Yaş Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Bu bölümde “Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumları katılımcıların yaşlarına göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla t-Testi yapılmıştır.

Tablo 4.3’de YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan ve standart sapma değerleri sunulmuştur.

Tablo 4. 3. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Yaş Değişkenine Göre t-Test Tablosu

Değişkenler	f, \bar{X} ve SS Değerleri				t-Testi Sonuçları	
	Yaş	n	\bar{X}	SS	t	p
YİŞTÖ_Toplam	18-24	399	1.64	0.39	-.713	.476
	25-40	156	1.66	0.41		
YİŞTÖ_Şiddet	18-24	399	1.09	0.27	.145	.885
	25-40	156	1.08	0.33		
YİŞTÖ_Kontrol	18-24	399	2.01	0.68	.131	.895
	25-40	156	2.00	0.66		
YİŞTÖ_İstismar	18-24	399	1.63	0.50	-1.354	.177
	25-40	156	1.70	0.61		

Yaş değişkenine göre flört şiddetine yönelik tutumların incelendiği bağımsız örneklem t-Testi analizinde, flört şiddetine yönelik toplam puanının [$t_{(553)}= -.713$; $p>0.05$], flört şiddetine yönelik şiddet boyutunun [$t_{(553)}= .145$; $p>0.05$], kontrol boyutunun [$t_{(553)}= .131$; $p>0.05$], ve istismar boyutunun [$t_{(553)}= -1.354$; $p>0.05$], katılımcıların yaşlarına göre farklılaşmadığı gözlenmiştir.

4.2.3. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Bulunulan Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde, “Flört şiddetine yönelik tutum bireylerin buldukları sınıf düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

Tablo 4.4’te YİŞTÖ-GG ölçeğine ilişkin ortalama, standar sapma ve Anova bulguları aktarılmaktadır.

Tablo 4. 4. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Sınıf Düzeyine Göre Anova Tablosu

f, \bar{X} ve SS Değerleri	Anova Sonuçları
------------------------------	-----------------

Değişkenler	Sınıf Düzeyi	n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ_Toplam	1.sınıf	93	1.66	0.47	G.arası	.604	4	.151	.933	.444
	2.sınıf	86	1.70	0.37	G.içi	88.980	550	.162		
	3.sınıf	88	1.64	0.42	Toplam	89.584	554			
	4.sınıf	147	1.60	0.37						
	Lisansüstü	141	1.65	0.38						
	Toplam	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şiddet	1.sınıf	93	1.12	0.38	G.arası	.144	4	.036	.426	.790
	2.sınıf	86	1.07	0.22	G.içi	46.511	550	.085		
	3.sınıf	88	1.09	0.24	Toplam	46.655	554			
	4.sınıf	147	1.09	0.31						
	Lisansüstü	141	1.07	0.25						
	Toplam	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	1.sınıf	93	2.06	0.73	G.arası	3.357	4	.839	1.829	.122
	2.sınıf	86	2.14	0.75	G.içi	252.349	550	459		
	3.sınıf	88	2.05	0.75	Toplam	255.706	554			
	4.sınıf	147	1.93	0.57						
	Lisansüstü	141	1.95	0.64						
	Toplam	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İstismar	1.sınıf	93	1.63	0.57	G.arası	1.530	4	.382	1.320	.261
	2.sınıf	86	1.68	0.49	G.içi	159.375	550	.290		
	3.sınıf	88	1.59	0.48	Toplam	160.905	554			
	4.sınıf	147	1.61	0.51						
	Lisansüstü	141	1.73	0.58						
	Toplam	555	1.65	0.53						

* YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği * $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı

Tablo 4.4 incelendiğinde, flört şiddetine yönelik tutum toplam puan ortalamasının [$F_{(4,550)} = .93$; $p = .444$], şiddet alt boyutunun [$F_{(4,550)} = .42$; $p = .790$], kontrol alt boyutunun [$F_{(4,550)} = 1.82$; $p = .122$] ve istismar alt boyutunun [$F_{(4,550)} = 1.32$; $p = .261$] katılımcıların devam ettikleri sınıflara göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği bulunmuştur ($p > .05$).

4.2.4. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Bireylerin Gelir Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde “Flört şiddetine yönelik tutum, katılımcıların gelir düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi uygulanmıştır.

Tablo 4.5.’te YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan,,standart sapma ve ANOVA bulguları sunulmuştur.

Tablo 4. 5. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Gelir Düzeyine Göre ANOVA Tablosu

Değişkenler	f, \bar{X} ve SS Değerleri				Anova Sonuçları					
	Gelir Düzeyi	n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ_Toplam	Düşük	57	1.73	0.45	G.arası	.503	2	.251	1.557	.212
	Orta	391	1.63	0.39	G.içi	89.081	552	.161		
	Yüksek	107	1.63	0.37	Toplam	89.584	554			
	Toplam	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şiddet	Düşük	57	1.15	0.38	G.arası	.294	2	.147	1.752	.174
	Orta	391	1.08	0.28	G.içi	46.361	552	.084		
	Yüksek	107	1.07	0.22	Toplam	46.655	554			
	Toplam	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	Düşük	57	2.08	0.70	G.arası	.409	2	.205	.442	.643
	Orta	391	1.99	0.66	G.içi	255.296	552	.462		
	Yüksek	107	2.02	0.70	Toplam	255.706	554			
	Toplam	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İstismar	Düşük	57	1.77	0.61	G.arası	1.000	2	.500	1.727	.179
	Orta	391	1.65	0.53	G.içi	159.904	552	.290		
	Yüksek	107	1.61	0.49	Toplam	160.905	554			
	Toplam	555	1.65	0.53						

*YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı

Yukarıdaki Tablo 4.5 incelendiğinde, kişilerin ilişkide flört şiddetine yönelik tutumlarının gelir düzeyi değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

4.2.5. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Kişilerin Yaşadıkları Kişilere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde “Flört şiddetine yönelik tutum, katılımcıların yaşadıkları kişilere göre farklılaşmakta mıdır?” sorusunu yanıtlamak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

Tablo 4.6’da YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan ve standart sapma ve ANOVA bulguları sunulmuştur.

Tablo 4. 6. YİŞTÖ- GG Ölçeğinin, Katılımcıların Yaşadıkları Kişilere Göre ANOVA Tablosu

Değişkenler	f, \bar{X} ve SS Değerleri				Anova Sonuçları				
	Yaşanılan Kişiler	n	\bar{X}	SS	KT	KO	F	p	
YİŞTÖ_Toplam	Yalnız	68	1.69	0.44	G.arası	1.062	.531	3.276	.039*
	Aile	439	1.65	0.39	G.içi	88.204	.162		
	Arkadaş	40	1.49	0.35	Toplam	89.266			
	Toplam	547	1.64	0.40					
YİŞTÖ_Şiddet	Yalnız	68	1.08	0.22	G.arası	1.062	.018	.210	.810
	Aile	439	1.09	0.30	G.içi	88.204	.084		
	Arkadaş	40	1.06	0.15	Toplam	89.266			
	Toplam	547	1.09	0.28					
YİŞTÖ_Kontrol	Yalnız	68	2.04	0.70	G.arası	1.062	1.590	3.430	.033*
	Aile	439	2.03	0.68	G.içi	88.204	.464		
	Arkadaş	40	1.74	0.59	Toplam	89.266			
	Toplam	547	2.01	0.68					
YİŞTÖ_İstismar	Yalnız	68	1.74	0.70	G.arası	1.062	.541	1.850	.158
	Aile	439	1.64	0.51	G.içi	88.204	.292		
	Arkadaş	40	1.53	0.45	Toplam	89.266			
	Toplam	547	1.65	0.54					

YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı 8 katılımcı soruyu yanıtlamamıştır

Bu kategoriye 8 katılımcının yanıt vermemesi sebebiyle 547 katılımcının cevapları analize dahil edilmiş ve yapılan analiz sonuçları tabloda sunulmuştur. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, kişilerin flört şiddetine yönelik tutum toplam puan ortalamasının yalnız yaşamaya ($\bar{X} = 1.69$, $S_s = 0.44$), aile ile yaşamaya ($\bar{X} = 1.65$, $S_s = 0.39$) ve arkadaş ile yaşamaya ($\bar{X} = 1.49$, $S_s = 0.35$) göre farklılık gösterdiği görülmektedir [($F_{(2,544)}=3.276$, $p = .039$)]. Ölçeğin alt boyutları incelendiğinde, şiddet alt boyutu [($F_{(2,544)}=.210$, $p = .810$)] ve istismar alt boyutu [($F_{(2,544)}=1.850$, $p = .158$)] için gruplar arasında anlamlı bir fark gözlenmezken kontrol alt boyutu [($F_{(2,544)}=3.430$, $p = .033$)] için kişilerin yaşadıkları yere göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. ($p \leq .05$) (Bkz Tablo 4.6). Flört şiddetine yönelik tutum toplamı ve flört şiddetine yönelik tutumlar kontrol alt boyutu için varyansların eşit dağıldığının gözlenmesi ve gruplar arasındaki örneklem sayılarının eşit olarak dağılmaması sebebiyle gruplar arasındaki farklar Scheffe Post hoc analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda flört şiddetine yönelik

tutum toplam puan ortalamasının, yalnız yaşayan ve arkadaşlarıyla yaşayan bireyler arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Yalnız yaşayan bireylerin ($\bar{X} = 1.69$, $SS = 0.44$), arkadaşlarıyla yaşayan bireylere göre ($\bar{X} = 1.49$, $SS = 0.35$) flört şiddetine yönelik tutum toplam puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Kontrol alt boyutu için yapılan Post hoc analizinde ise ailesiyle yaşayan ve arkadaşlarıyla yaşayan bireylerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma görülmektedir. Ailesiyle yaşayan bireylerin kontrol alt boyutu puan ortalamalarının ($\bar{X} = 2.03$, $SS = 0.68$) arkadaşları ile yaşayan ($\bar{X} = 1.74$, $SS = 0.59$) bireylerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

4.2.6. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Anne Eğitim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Analizi Sonuçları

Bu bölümde, “Flört şiddetine yönelik tutumlar, katılımcıların anne eğitim düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan, standart sapma ve ANOVA bulguları Tablo 4.7’de sunulmaktadır.

Tablo 4. 7. YİŞTÖ Ölçeğinin Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Tablosu

Değişkenler	f, \bar{X} ve SS Değerleri					Anova Sonuçları				
	Eğitim Düzeyi	n	\bar{X}	SS		KT	Sd	KO	F	p
YİŞTÖ_Toplamlam	İlkokul mezunu ve altı	202	1.69	0.44	G.arası	.883	3	.294	1.828	.141
	Ortaokul mezunu	74	1.63	0.37	G.içi	88.701	551	.161		
	Lise mezunu	131	1.60	0.38	Toplam	89.584	554			
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	148	1.62	0.36						
	Toplam	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şiddet	İlkokul mezunu ve altı	202	1.11	0.36	G.arası	.181	3	.060	.714	.544
	Ortaokul mezunu	74	1.06	0.20	G.içi	46.474	551	.084		
	Lise mezunu	131	1.07	0.27	Toplam	46.655	554			
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	148	1.08	0.22						
	Toplam	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	İlkokul mezunu ve altı	202	2.13	0.72	G.arası	5.336	3	1.779	3.914	.009*
	Ortaokul mezunu	74	1.99	0.75	G.içi	250.370	551	.454		
	Lise mezunu	131	1.93	0.61	Toplam	255.706	554			

	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	148	1.91	0.60							
	Toplam	555	2.01	0.67							
YİŞTÖ_İstismar	İlkokul mezunu ve altı	202	1.65	0.54	G.arası	.204	3	.068	.234	.873	
	Ortaokul mezunu	74	1.65	0.48	G.İçi	160.700	551	.292			
	Lise mezunu	131	1.62	0.56	Toplam	160.905	554				
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	148	1.67	0.53							
	Toplam	555	1.65	0.53							

Yukarıdaki Tablo 4.7’de görüldüğü gibi annenin eğitim durumuna göre kişilerin flört şiddetine yönelik tutumları için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı [$F_{(3,551)}=1.828$; $p=.141$], şiddet alt boyutu puanı [$F_{(3,551)}=.714$; $p=.544$] ve istismar alt boyutu [$F_{(3,551)}=.234$; $p=.873$] için anlamlı bir fark gözlenmezken, kontrol alt boyutu için [$F_{(3,551)}= 3.914$; $p=.009$] için anne eğitim düzeyi grupları arasında anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir ($p\leq.05$). Kontrol alt boyutu için gruplar arası varyanslar homojen dağıldığı için Scheffe Post hoc analizi yapılmıştır. Yapılan analizde annesi ilkökul düzeyinde ve ilkökul düzeyinden daha düşük eğitime sahip olan bireyler ($\bar{X}=2.13$, $SS= 0.72$) ile annesi yüksekokul, lisans ve daha yüksek eğitime sahip olanların ($\bar{X}=1.67$, $SS= 0.53$) flört şiddetine yönelik tutumlarında kontrol alt boyutu anlamlı derecede farklılaşma göstermiştir. Anneleri ilkökul ve altı eğitim düzeyine sahip olan kişilerin, anneleri yüksekokul, lisans ve üstü eğitime sahip olan kişilere göre flört ilişkilerindeki kontrol edici davranışlarla ilgili tutumları daha fazla onayladıkları gözlenmektedir.

4.2.7. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Baba Eğitim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Analizi Sonuçları

Bu bölümde Flört şiddetine yönelik tutumlar, katılımcıların baba eğitim düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?’’ sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama, standart sapma ve ANOVA bulguları Tablo 4.8’de sunulmaktadır

Tablo 4. 8. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Baba Eğitim Durumuna Göre Anova Tablosu

Değişkenler	Eğitim Düzeyi	f, \bar{X} ve SS Değerleri			Anova Sonuçları					
		n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ_Toplam	İlkokul mezunu ve altı	122	1.73	0.44	G.arası	1.299	3	.433	2.702	.045*

	Ortaokul mezunu	76	1.62	0.40	G.ıçı	88.285	551	.160		
	Lise mezunu	152	1.62	0.42	Toplam	89.584	554			
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	205	1.61	0.34						
	Toplam	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şiddet	İlkokul ve altı mezunu	122	1.13	0.38	G.arası	.368	3	.123	1.460	.224
	Ortaokul mezunu	76	1.08	0.26	G.ıçı	46.287	551	.084		
	Lise mezunu	152	1.07	0.28	Toplam	46.655	554			
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	205	1.07	0.23						
	Toplam	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	İlkokul ve altı mezunu	122	2.16	0.70	G.arası	3.811	3	1.270	2.778	.041*
	Ortaokul mezunu	76	1.94	0.71	G.ıçı	251.895	551	.457		
	Lise mezunu	152	1.99	0.69	Toplam	255.706	554			
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	205	1.95	0.62						
	Toplam	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İstismar	İlkokul ve altı mezunu	122	1.71	0.55	G.arası	.671	3	.224	.769	.512
	Ortaokul mezunu	76	1.66	0.50	G.ıçı	160.234	551	.291		
	Lise mezunu	152	1.62	0.59	Toplam	160.905	554			
	Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü	205	1.63	0.49						
	Toplam	555	1.65	0.53						

Yukarıdaki Tablo 4.8’de görüldüğü gibi babanın eğitim durumuna göre kişilerin flört şiddetine yönelik tutumları için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda gruplar arasındaki farkın flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı [$F_{(3,551)}= 2.702$; $p=.045$] ve kontrol alt boyutu [$F_{(3,551)}=2.778$; $p=.041$] için istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p\leq.05$). Diğer yandan, şiddet alt boyutu [$F_{(3,551)}= 1.460$; $p=.224$] ve istismar alt boyutunun [$F_{(3,551)}= .769$; $p=.512$] baba eğitim düzeylerine göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı ve kontrol alt boyutuna ilişkin Levene istatistik değerinin 0.05’ten büyük olması nedeniyle varyansların homojen dağıldığı kabul edilmiştir. Yapılan Post hoc analizinde babaları ilkök ve altı eğitim düzeyine sahip olan katılımcılar ile babaları yüksekokul ve üstü eğitim düzeyine sahip katılımcılar arasında flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı ve flört şiddetine yönelik tutum kontrol boyutlarında anlamlı bir farklılaşma

olduğu görülmüştür. Flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı için babaları ilkököl mezunu ve altı eğitim seviyesi olanların ($\bar{X}=1.73$, $SS=.44$), babaları yüksekokul/lisans mezunu ve üstü ($\bar{X}=1.61$, $SS=.34$) olan kişilere göre flört ilişkilerinde fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik daha kabul edici tutum gösterdikleri gözlenmiştir. Benzer bir şekilde, kontrol boyutu için de babaları ilkököl mezunu ve altı eğitim seviyesi olanların ($\bar{X}=2.16$, $SS=.70$), babaları yüksekokul/lisans mezunu ve üstü ($\bar{X}=1.95$, $SS=.62$), olan kişilere göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

4.2.8. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Kardeş Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde, “Flört şiddetine yönelik tutum bireylerin kardeş sayılarına göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

Tablo 4.9.’da YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan ve standart sapma değerleri sunulmuştur.

Tablo 4. 9. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Kardeş Sayısına Göre Anova Tablosu

Değişkenler	Kardeş Sayısı	f, \bar{X} ve SS Değerleri			Anova Sonuçları					
		n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ_Toplam	Bir kardeşim var	266	1.61	0.37	G.arası	1.874	3	.625	3.924	.009*
	İki kardeşim var	111	1.64	0.41	G.içi	87.710	551	.159		
	Üç ve daha fazla kardeşim var	102	1.76	0.45	Toplam	89.584	554			
	Kardeşim yok	76	1.61	0.37						
	Toplam	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şiddet	Bir kardeşim var	266	1.06	0.18	G.arası	.917	3	.306	3.684	.012*
	İki kardeşim var	111	1.07	0.23	G.içi	45.738	551	.083		
	Üç ve daha fazla kardeşim var	102	1.17	0.50	Toplam	46.655	554			
	Kardeşim yok	76	1.10	0.23						
	Toplam	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	Bir kardeşim var	266	1.98	0.68	G.arası	1.499	3	1.671	1.083	.356
	İki kardeşim var	111	1.99	0.68	G.içi	254.206	551	.455		
	Üç ve daha fazla kardeşim var	102	2.11	0.70	Toplam	255.706	554			
	Kardeşim yok	76	1.96	0.61						

	Toplam	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İstismar	Bir kardeşim var	266	1.60	0.49	G.arası	3.245	3	.699	3.780	.011
	İki kardeşim var	111	1.67	0.52	G.içi	157.660	551	.288		
	Üç ve daha fazla kardeşim var	102	1.80	0.63	Toplam	160.905	554			
	Kardeşim yok	76	1.60	0.52						
	Toplam	555	1.65	0.53						

*YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği * $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı

Flört şiddetine yönelik tutum toplam puan ortalamasının [$F_{(3,551)} = 3.924$; $p = .009$], şiddet alt boyutunun [$F_{(3,551)} = 3.684$; $p = .012$] ve istismar alt boyutunun [$F_{(3,551)} = 3.780$; $p = .011$] kişilerin kardeş sayısına göre anlamlı olarak farklılaştığı ($p < .05$) bununla birlikte kontrol alt boyutunun [$F_{(3,551)} = 1.083$; $p = .356$] kardeş sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir. Flört şiddetine yönelik tutum toplam puanının Levene testinin istatistik değeri 0.05'ten büyük olması sebebiyle varyansların homojen dağıldığı kabul edilmiş olup, gruplar arasındaki fark Scheffe testi ile incelenmiştir. Yapılan Post hoc analizinde, tek kardeşi olan katılımcılar ile üç ve üçten fazla kardeşi olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde, üç ve daha fazla kardeşe sahip bireylerin ($\bar{X} = .176$, $SS = .45$), tek kardeşe sahip bireylerden ($\bar{X} = .161$, $SS = .37$) daha yüksek flört şiddeti ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Şiddet ve istismar alt boyutları için yapılan Post hoc analizinde ise, varyansların homojen dağılmaması sebebiyle gruplar arasındaki farklılaşmalar Games-Howell Post hoc analizi ile incelenmiştir. Şiddet alt boyutu için yapılan Post hoc analizinde gruplar arası farklılaşmaya rastlanmamıştır. İstismar alt boyutu için ise flört şiddetine yönelik tutum toplam puanına benzer bir şekilde tek kardeşe sahip olanlar ve üç ve daha fazla kardeşe sahip olanlar arasında anlamlı farklılaşma görülmüştür. İstismar alt boyutu için grupların ortalamalara bakıldığında, tek kardeşi olanların ($\bar{X} = 1.60$, $SS = .49$), üç ve daha fazla kardeşi ($\bar{X} = 1.80$, $SS = .63$) olanlara göre daha düşük flört şiddetine yönelik tutum ortalamasına sahip oldukları gözlenmiştir.

4.2.9. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde “Flört şiddetine yönelik tutum bireylerin en uzun süre yaşadıkları yere göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

Tablo 4.10’da YİŞTÖ-GG ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puan ve standart sapma değerleri sunulmuştur.

Tablo 4. 10. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin En Uzun Süre Yaşanılan Yere Göre Anova Tablosu

f, \bar{X} ve SS Değerleri	Anova Sonuçları
------------------------------	-----------------

Değişkenler	Yaşanılan Yer	n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p
YİŞTÖ_Toplam	Köy/Kasaba	33	1.78	0.54	G.arası 2.175	3	.725	4.569	.004
	İlçe Merkezi	116	1.70	0.52	G.içi 87.409	551	.159		
	İl Merkezi	141	1.68	0.34	Toplam 89.584	554			
	Büyükşehir/Metropol	265	1.58	0.33					
	Toplam	555	1.64	0.40					
YİŞTÖ_Şiddet	Köy/Kasaba	33	1.12	0.44	G.arası .220	3	.073	.872	.455
	İlçe Merkezi	116	1.12	0.32	G.içi 46.435	551	.084		
	İl Merkezi	141	1.08	0.32	Toplam 46.655	554			
	Büyükşehir/Metropol	265	1.07	0.22					
	Toplam	555	1.09	0.29					
YİŞTÖ_Kontrol	Köy/Kasaba	33	2.21	0.87	G.arası 5.013	3	1.671	3.673	.012
	İlçe Merkezi	116	2.10	0.86	G.içi 250.692	551	.455		
	İl Merkezi	141	2.05	0.62	Toplam 255.706	554			
	Büyükşehir/Metropol	265	1.91	0.56					
	Toplam	555	2.01	0.67					
YİŞTÖ_İstismar	Köy/Kasaba	33	1.80	0.63	G.arası 2.097	3	.699	2.426	.065
	İlçe Merkezi	116	1.69	0.67	G.içi 158.807	551	.288		
	İl Merkezi	141	1.70	0.45	Toplam 160.905	554			
	Büyükşehir/Metropol	265	1.59	0.49					
	Toplam	555	1.65	0.53					

* YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği * $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı

Bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının, en uzun süre yaşadıkları yere göre farklılaşıp farklılaşmadığını değerlendirmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, flört şiddetine yönelik tutumlar şiddet alt boyutu [$F_{(3,551)} = 0.8$; $p = .455$] ve istismar alt boyutu [$F_{(3,551)} = 2.4$; $p = .065$] için gruplar arasında anlamlı bir fark gözlenmezken flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı [$F_{(3,551)} = 4.5$; $p = 0.004$] ve kontrol alt boyutu [$F_{(3,551)} = 3.6$; $p = .012$] için anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir ($p \leq .05$). Gruplar arasındaki farklılaşmalar, varyansların homojen dağılmaması nedeniyle Games Howell Post hoc testi ile incelenmiştir. Flört şiddetine yönelik tutum toplam puanları incelendiğinde, en uzun süre il merkezinde yaşayan bireylerin oluşturduğu grup puanının ($\bar{X} = 1.68$, $SS = 0.34$), büyükşehir/metropolde yaşayan bireylerin oluşturduğu grup puanından ($\bar{X} = 1.58$, $SS = 0.33$) anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu kapsamda, il merkezinde yaşayan bireylerin, büyükşehir/metropolde yaşayan bireylere göre flört şiddetine yönelik daha kabul edici tutum

gösterdikleri düşünülmektedir. Games Howell Post hoc analizinde, kontrol alt boyutu için gruplar arasında bir farklılaşma bulunamamıştır.

4.2.10. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Kişilerin Flört İlişki Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde, “Flört şiddetine yönelik tutumlar, bireylerin geçmiş ve mevcut flört ilişkilerinin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

YİŞTÖ-GG ölçeğine ilişkin ortalama, standart sapma ve ANOVA bulguları Tablo 4.11’de sunulmaktadır.

Tablo 4. 11. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Geçmiş ve Mevcut Flört İlişkisi Durumuna Göre ANOVA Tablosu

Değişken	İlişki durumu	f, \bar{X} ve SS Değerleri			Anova Sonuçları					
		n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ _Toplam	Hiç flört ilişkisi olmayanlar	37	1.66	0.43	G.arası	.688	3	.229	1.422	.235
	Sadece geçmişte olanlar	270	1.65	0.39	G.ıç	88.896	551	.161		
	Sadece şimdi olanlar	20	1.81	0.45	Toplam	89.584	554			
	Hem şimdi hem geçmişte olanlar	228	1.62	0.39						
	Toplam	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şi ddet	Hiç flört ilişkisi olmayanlar	37	1.16	0.44	G.arası	.634	3	.211	2.529	.057
	Sadece geçmişte olanlar	270	1.07	0.25	G.ıç	46.021	551	.084		
	Sadece şimdi olanlar	20	1.22	0.62	Toplam	46.655	554			
	Hem şimdi hem geçmişte olanlar	228	1.08	0.25						
	Toplam	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_K ontrol	Hiç flört ilişkisi olmayanlar	37	2.00	0.71	G.arası	.876	3	.292	.631	.595
	Sadece geçmişte olanlar	270	2.00	0.67	G.ıç	254.829	551	.462		
	Sadece şimdi olanlar	20	2.21	0.66	Toplam	255.706	554			
	Hem şimdi hem geçmişte olanlar	228	2.00	0.67						
	Toplam	555	2.00	0.67						

	Toplam	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İst ismar	Hiç flört ilişkisi olmayanlar	37	1.67	0.49	G.arası	1.102	3	.367	1.267	.285
	Sadece geçmişte olanlar	270	1.67	0.52	G.içi	159.803	551	.290		
	Sadece şimdi olanlar	20	1.80	0.60	Toplam	160.905	554			
	Hem şimdi hem geçmişte olanlar	228	1.61	0.55						
	Toplam	555	1.65	0.53						

*YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği *p<0.05 önem düzeyinde anlamlı*

Geçmiş ve mevcut ilişkinin varlığına göre kişilerin flört şiddetine yönelik tutumları için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda flört şiddetine yönelik tutum toplamı [$F_{(3,551)}=1.422$; $p=.235$], kontrol [$F_{(3,551)}=.631$; $p=.595$] ve istismar [$F_{(3,551)}=1.267$; $p=.285$] alt boyutları için farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>.05$). Bunun yanı sıra, şiddet alt boyutunun [$F_{(3,551)}=2.529$; $p=.057$], katılımcıların mevcut ve geçmiş ilişki yaşama durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir ($p<.05$). Flört şiddetine ilişkin Levene testi istatistik değerinin 0.05'ten küçük olması nedeniyle varyansların homojen dağılmadığı kabul edilmiş olup, gruplar arasındaki fark Games-Howell testi ile incelenmiştir. Yapılan Post hoc analizinde gruplar arasında farklılığa rastlanmamıştır.

4.2.11. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Mevcut İlişki Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde, “Flört şiddetine yönelik tutumlar, bireylerin mevcut flört ilişki sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

YİŞTÖ-GG ölçeğine ilişkin ortalama, standart sapma ve ANOVA bulguları Tablo 4.12’de sunulmaktadır.

Tablo 4. 12. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Mevcut İlişki Süresine Göre ANOVA Tablosu

Değişken	İlişki durumu	f, \bar{X} ve SS Değerleri			Anova Sonuçları					
		n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ_To plam	Mevcut ilişkisi yok	307	1.65	0.40	G.arası	.667	3	.222	1.377	.249
	0-6 ay	74	1.62	0.36	G.içi	88.917	551	.161		
	6 ay- 12 ay	51	1.55	0.38	Toplam	89.584	554			
	13 ay ve üzeri	123	1.68	0.42						
	Total	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şi ddet	Mevcut ilişkisi yok	307	1.08	0.28	G.arası	.082	3	.027	.323	.809

	0-6 ay	74	1.11	0.28	G.içi	46.573	551	.085		
	6 ay- 12 ay	51	1.07	0.21	Toplam	46.655	554			
	13 ay ve üzeri	123	1.10	0.33						
	Total	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	Mevcut ilişkisi yok	307	2.00	0.68	G.arası	2.358	3	.786	1.709	.164
	0-6 ay	74	2.00	0.65	G.içi	253.348	551	.460		
	6 ay- 12 ay	51	1.84	0.61	Toplam	255.706	554			
	13 ay ve üzeri	123	2.10	0.70						
	Total	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İstismar	Mevcut ilişkisi yok	307	1.67	0.51	G.arası	.710	3	.237	.814	.486
	0-6 ay	74	1.60	0.47	G.içi	160.195	551	.291		
	6 ay- 12 ay	51	1.57	0.58	Toplam	160.905	554			
	13 ay ve üzeri	123	1.66	0.60						
	Total	555	1.65	0.53						

*YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği *p<0.05 önem düzeyinde anlamlı*

Tablo 4.12 incelendiğinde, flört şiddetine yönelik tutum toplam puanının [$F_{(3,551)}= 1.377$; $p=.249$], şiddet alt boyutunun [$F_{(3,551)}= .323$; $p=.809$], kontrol alt boyutunun [$F_{(3,551)}= 1.709$; $p=.164$] ve istismar alt boyutunun [$F_{(3,551)}= .814$; $p=.486$] katılımcıların mevcut ilişki sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği bulunmuştur ($p > .05$).

4.2.12. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Geçmiş İlişki Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bu bölümde, “Flört şiddetine yönelik tutumlar, bireylerin geçmiş flört ilişki sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır.

YİŞTÖ-GG ölçeğine ilişkin ortalama, standart sapma ve ANOVA bulguları Tablo 4.13’te sunulmaktadır.

Tablo 4. 13. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Geçmiş İlişki Süresine Göre ANOVA Tablosu

Değişken	İlişki durumu	f, \bar{X} ve SS Değerleri			Anova Sonuçları					
		n	\bar{X}	SS	KT	Sd	KO	F	p	
YİŞTÖ_Toplam	İlişkisi olmamış	56	1.71	0.44	G.arası	.628	3	.209	1.296	.275

	0-6 ay	188	1.63	0.36	G.içi	88.956	551	.161		
	6 ay- 12 ay	141	1.61	0.36	Toplam	89.584	554			
	13 ay ve üzeri	170	1.67	0.44						
	Total	555	1.64	0.40						
YİŞTÖ_Şiddet	Mevcut ilişkisi yok	56	1.18	0.51	G.arası	.608	3	.203	2.427	.065
	0-6 ay	188	1.08	0.26	G.içi	46,046	551	.084		
	6 ay- 12 ay	141	1.06	0.23	Toplam	46.655	554			
	13 ay ve üzeri	170	1.08	0.24						
	Total	555	1.09	0.29						
YİŞTÖ_Kontrol	Mevcut ilişkisi yok	56	2.06	0.70	G.arası	1.414	3	.471	1.021	.383
	0-6 ay	188	1.96	0.64	G.içi	254.292	551	.462		
	6 ay- 12 ay	141	1.98	0.63	Toplam	255.706	554			
	13 ay ve üzeri	170	2.07	0.74						
	Total	555	2.01	0.67						
YİŞTÖ_İstismar	Mevcut ilişkisi yok	56	1.72	0.53	G.arası	.645	3	.215	.739	.529
	0-6 ay	188	1.66	0.48	G.içi	160.260	551	.291		
	6 ay- 12 ay	141	1.60	0.54	Toplam	160.905	554			
	13 ay ve üzeri	170	1.66	0.58						
	Total	555	1.65	0.53						

*YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği * $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı

Flört şiddetine yönelik tutum toplam puanının [$F_{(3,551)} = 1.296$; $p = .275$], şiddet alt boyutunun [$F_{(3,551)} = 2.427$; $p = .065$], kontrol alt boyutunun [$F_{(3,551)} = 1.021$; $p = .383$] ve istismar alt boyutunun [$F_{(3,551)} = .739$; $p = .529$] katılımcıların geçmiş ilişki sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği bulunmuştur ($p > .05$) (Bkz. Tablo 4.14).

4.2.13. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Psikiyatrik Rahatsızlığa Göre t-Testi Sonuçları

Bu bölümde “Flört şiddetine yönelik tutum bireylerin psikiyatrik rahatsızlığının varlığına göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna cevap bulmak için t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 4.14’te YİŞTÖ ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin ortalama, standart sapma ve t-Testi değerleri aktarılmıştır.

Tablo 4. 14. YİŞTÖ-GG Ölçeğinin Psikiyatrik Tanıya göre t-Test Tablosu

f, \bar{X} ve SS Değerleri	t-Testi Sonuçları
------------------------------	-------------------

Değişkenler	Psikiyatrik Tanı	n	\bar{X}	SS	t	p
YİŞTÖ_Toplam	Evet	70	1.56	0.31	-1.903	.058
	Hayır	485	1.66	0.41		
YİŞTÖ_Şiddet	Evet	70	1.06	0.25	-.934	.351
	Hayır	485	1.09	0.29		
YİŞTÖ_Kontrol	Evet	70	1.89	0.57	-1.595	.111
	Hayır	485	2.02	0.69		
YİŞTÖ_İstismar	Evet	70	1.56	0.46	-1.433	.152
	Hayır	485	1.66	0.54		

*YİŞTÖ: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği *p<0.05 önem düzeyinde anlamlı*

Yapılan analiz sonucunda, flört şiddetine yönelik tutum toplam puanının psikiyatrik rahatsızlığın varlığına göre farklılaştığı görülmektedir. Psikiyatrik tanısı olan bireylerin flört şiddeti toplam puanının ($\bar{X} = 1.56$, $SS = 0.31$), psikiyatrik tanısı olmayan bireylerin flört şiddetine yönelik tutum puanından ($\bar{X} = 1.66$, $SS = 0.41$) daha düşük olduğu saptanmıştır [$t_{(553)}=-1.903$; $p=.058$]

BÖLÜM V: SONUÇ

5.1. Yargı/ Tartışma

Bu araştırmanın amacı, algılanan anne- baba tutumları ve algılanan anne- baba çatışmasının flört şiddetine yönelik tutumlar ile ilişkisinin incelenmesidir. Buna ek olarak, algılanan anne baba tutumu ve algılanan anne baba çatışmasının ilişkisinin incelenmesi de araştırmanın amaçlarındandır. Ayrıca flört şiddetine yönelik tutumun demografik değişkenlere göre incelenmesi de hedeflenmektedir. Bu bölümde, araştırmanın soruları ve elde edilen bulgular, literatürdeki bulgular çerçevesinde ele alınacaktır. Ayrıca bu bölümde gelecek araştırmalar için önerilere yer verilecektir.

5.1.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Algılanan Anne-Baba Tutumu Değişkenlerinin Birbirleriyle İlişisine Yönelik Bulgular ve Tartışılması

Algılanan anne-baba tutumu boyutları ile flört şiddetine yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelendiği analizde hem anne hem de babanın duygusal olarak sıcak algılanması ile flört şiddetine yönelik tutumun bütünü ve kontrol boyutu arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir. Bununla birlikte, anne ve babanın duygusal olarak sıcak algılanması ile flört şiddetine yönelik tutumun şiddet alt boyutu ve istismar alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif olarak ilişki bulunmuştur. Bu bulguların, anneyle olumlu bir ilişkiye sahip olmanın (Vagi vd. 2013: 646), ebeveyn ilişki kalitesinin flört şiddetine karşı koruyucu etkiye sahip olduğunu gösteren çalışmayı destekler nitelikte olduğu düşünülebilir (Cleveland vd. 2003: 326). Bu çalışmadaki bulguyla benzer bir şekilde, büyürken annesiyle güçlü bir ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin flört şiddeti uygulama olasılıkları daha düşük bulunmuştur (Tussey vd. 2018:11). Conger ve arkadaşlarının (2000) boylamsal çalışmasında ise köken ailesinde hem fiziksel hem de duygusal ilgiyi özenle alma ve ilgili ebeveyne sahip olma, gençlik dönemlerinde bireylerin partnerlerine karşı sıcak, destekleyici ve düşmanlığı düşük davranışlarını öngörmüştür (Conger vd. 2000: 224). Bu bulguların aksine, Stocker ve Richmond (2007)'un çalışmasında, erken ebeveyn- çocuk ilişkisindeki düşmanlığın ergenlerin romantik ilişkilerinde daha sonraki düşmanlıkla anlamlı bir şekilde ilişkili olmadığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır (Stocker, Richmond 2007: 495). Cleveland ve arkadaşlarının (2003) çalışmasında, kadınların anneleri ile kurduğu pozitif ilişkinin, şiddete maruz kalmayı anlamlı bir şekilde düşürdüğü gözlenirken baba ile kurulan ilişki, şiddete maruz kalmayla ilişkili bulunmamıştır. Bununla birlikte erkekler için ise ne anne ne de babayla kurulan ilişki flört şiddeti uygulama ile ilişkili bulunmamıştır (Cleveland vd. 2003:331,332). Başka bir çalışmada ise sıcaklığın ve rasyonel iletişimin yüksek olduğu hoşgörülü ebeveynlik stili sergileyen ebeveynlerin çocuklarının, flört şiddetinin tüm boyutlarında en düşük puanları aldıkları gözlenmiştir (Muñiz-Rivas, Vera, Povedano-

Díaz 2019:2732). Kişilerin algıladıkları anne ve baba duygusal sıcaklığı ile flört şiddetine yönelik tutumun şiddet ve istismar alt boyutları arasında negatif bir ilişkinin bulunması, ebeveynin çocuğuna yönelik değer veren, destekleyici ve kabul edici davranışları sebebiyle ebeveyn- çocuk arasındaki olumlu iletişimin sonucu olarak flört ilişkilerinde kabul edilebilir ve kabul edilemez davranışların daha iyi anlaşılabilir olabileceğiyle açıklanabilir (Tussey vd. 2018:11). Çocuklarına karşı yakın ve destekleyici olan ebeveynlerin, çocuklarının hayatında daha fazla yer alarak ve flört ilişkileri konusunda çocuklarının kendilerini açmalarını sağlayarak olumlu ve kabul edilebilir davranışlar konusunda çocuklarına yol göstermiş olmaları olası görülebilir.

Geriye dönük algılanan anne baba tutumunun reddedicilik alt boyutu incelendiğinde, flört şiddetine yönelik tutumun bütünü, flört şiddetine yönelik tutum şiddet ve kontrol alt boyutları arasında bir ilişki gözlenmemiştir. Bununla birlikte, kişilerin ebeveynlerini geriyedönük eleştirel ve yargılayıcı algılaması ile flört ilişkisindeki sözel saldırı, tehdit, rencide etme gibi davranışları kabul etmesi düşük düzeyde pozitif olarak ilişkili bulunmuştur. Bu bulguyla birlikte, sosyal öğrenme teorisi ile tutarlı olarak bireylerin ebeveynlerinden gördükleri davranışları taklit ediyor olmaları ve bu davranışların ilişkinin normal bir parçası olduğunu düşünüyor olmaları olası görülmektedir. Araştırmadaki bu bulgu, kurallara bağlı olunan ancak sıcaklığın az olduğu otoriter ebeveynlik stilini sergileyen babalara sahip ergenlik çağındaki kız çocuklarının, sözel-duygusal şiddet konusunda yüksek puanlar aldığını gösteren çalışma ile tutarlılık göstermektedir (Muñiz-Rivas vd. 2019:11). Linder ve Collins (2005)'in çalışmasında, olumsuz ve çatışmalı ebeveyn-çocuk etkileşim geçmişi olan kişilerin romantik ilişkide kurban olma olasılıkları daha yüksek görülmüştür. Bu bulgu ile ilişkilerdeki çatışmayı yönetme hususundaki yetersiz becerilerin ailesel deneyimlerden kaynaklanabileceği öne sürülmüştür (Linder, Collins 2005: 259). Kumcağız, Orak ve Şahin (2018)'in çalışmasında da, olumsuz anne ve baba tutumlarına sahip ebeveynlerin çocuklarının yakın ilişkilerinde istismara maruz kalmaya daha açık hale gelebileceği ifade edilmektedir (Kumcağız vd. 2018: 396). Pflieger ve Vazsonyi (2006)'nin çalışmasında da ebeveyn ve çocuğun arasında destekleyici ve yakın bir ilişkinin olmaması, ergendeki düşük kendilik değeri ve flört şiddeti tutumlarını onaylama olasılığının artmasıyla ilişkilendirilmiştir (Pflieger, Vazsonyi 2006:507). Tussey ve arkadaşlarının (2018) çalışmasında ise büyürken daha zayıf anne- çocuk ilişkisine sahip olmanın flört şiddeti uygulama üzerindeki etkisinin üniversiteye giden genç insanlar arasında devam ettiği belirtilmiştir (Tussey vd. 2018:10). Simons ve arkadaşlarının (2008)'in çalışmasında ise flört ilişkilerindeki şiddetin kısmen geçmiş aile deneyimlerinden kaynaklanabileceği belirtilmektedir. Ebeveynlerle sorunlu ilişkilerin, bireyin yetişkinlikte romantik partnerine karşı saldırgan olma ihtimalini artırabileceği ifade edilmektedir (Simons vd. 2008: 79).

Algılanan anne ve babanın aşırı koruyuculuğu alt boyutunda ise ebeveynlerin geçmişte çocuklarının güvenliğine endişeli yaklaşımının, flört şiddetine yönelik tutumun herhangi bir boyutu ile bir ilişkisinin olmadığı görülmüştür. Bu çalışmadaki bulgudan farklı olarak, Hayashi ve Strickland (1998)'in çalışmasında, ebeveynlerinden aşırı koruyucu ve reddedici tutum algılayarak yetişen üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlık ve terk edilme korkusunu bildirme olasılıkları daha yüksek olarak bulunmuştur (Hayashi, Strickland 1998:24). Kıskançlığa yönelik tutumlar flört ilişkisindeki kontrol boyutu ile ilişkilendirilse de (Toplu- Demirtaş vd. 2017: 353) bu çalışmada algılanan ebeveyn aşırı koruyuculuğu ile flört şiddetine yönelik tutumların kontrol alt boyutu arasında bir ilişki bulunmamıştır. Başka bir çalışmada ise, ebeveynler tarafından artan denetim algısı ve artan kontrol edici tutumlar üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde istismar düzeyi algısının artması ile ilişkili bulunmuştur (Kumcağız vd. 2018:396). Eldeliklioğlu (2007)'nin çalışmasında ise, koruyucu ebeveyn tutumları puanları ile saldırganlık puanları arasında pozitif bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Koruyucu ebeveynlerin çocuklarını kısıtladıkları ve kontrol edici oldukları için engelleyici ortamların saldırgan davranışları arttırabileceği öne sürülmüştür (Eldeliklioğlu 2007:975, 983).

5.1.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Algılanan Anne- Baba Çatışması Değişkenlerinin Birbirleriyle İlişkisine Yönelik Bulgular ve Tartışılması

Katılımcıların geriye dönük algıladıkları anne baba çatışmasının çatışma özellikleri boyutuna göre yapılan analizde, bireylerin, geriye dönük olarak ebeveynleri arasındaki çatışmayı daha sık, yoğun ve çatışmanın içeriğini daha şiddetli algılaması ayrıca çatışmayı daha çözüme ulaşmayan şekilde algılaması ile flört şiddetine yönelik tutumların bütünü, kontrol boyutu ve şiddet boyutu arasında bir ilişki gözlenmemiştir. Bu bulgunun aksine, Tschann ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında ise ebeveynler aralarında daha sık çatışma yaşadıklarında ve çatışma çözümü daha zayıf olduğunda, çatışma esnasında sözel olarak daha saldırgan olduklarında ve fiziksel şiddet uyguladıklarında, bir yıllık takip sürecinin sonunda 16-20 yaş arasındaki bireylerin hem flört şiddeti uygulama hem de flört şiddetine maruz kalma yönünden flört şiddetine dahil oldukları görülmüştür (Tschann vd. 2009:295). Tschann ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında, bu çalışmadan farklı olarak araştırmaya ergenlik dönemindeki bireyler katılım sağlamıştır ve ebeveynler arasındaki çatışmadan sonraki takip süresi 1 yıl sonrayı kapsamaktadır, bu çalışmada ise geriye dönük çatışmanın algılanması daha uzak bir geçmişe dayanmaktadır. Stocker ve Richmond (2007)'un araştırmasında, ebeveynler arasındaki çatışma ve düşmanlık ergenlerin romantik ilişkilerinde daha sonraki düşmanlıkla pozitif olarak ilişkili bulunmuştur (Stocker, Richmond 2007: 494-495). Margolin (1995)'in çalışmasında ise

ebeveynlerin çatışma çözme stilleri ile çocukların partnerleri ile olan çatışma çözme stilleri arasında dolaylı bir ilişkiye rastlanmakla birlikte ebeveynler arasında saldırganlığın gözlemlenmesi, flört ilişkilerinde erkeklerde saldırganlığın ifadesi ile ilişkili bulunmuştur (Foo, Margolin 1995:372). Başka bir çalışmada ise ebeveynleri arasında çok fazla çatışma algılayan ya da ebeveynleri boşanmış olan ergenlerin, uyumsuz çatışma çözme stilleri sergileme olasılıklarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Reese vd. 1995; akt. Steinberg, Davila, Fincham 2006:345). Başka bir çalışmada ise, ergenlerin ve yetişkinlerin zayıf çatışma yönetimi becerilerinin olmasının, anlaşmazlıkların şiddete dönüşme riskini arttırabildiği ifade edilmektedir (Tschann vd. 2009: 297). Hayashi ve Strickland (1998)'in çalışmasında hem geçmişte hem de şu anda ebeveynleri sıklıkla tartışan üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlık bildirme olasılıklarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Hayashi, Strickland 1998: 34). Bu çalışmada, flört şiddetine yönelik tutumlar kontrol alt boyutu, ilişkideki kıskançlığa yönelik tutumu da kapsamaktadır ancak bu çalışmada algılanan anne baba çatışmasının çatışma özellikleri boyutu ile kontrol boyutu arasında bir ilişki gözlenmemiştir.

Flört şiddetine yönelik tutumun diğer alt boyutlarının yanısıra, flört şiddetine yönelik tutumun bir diğer alt boyutu olan istismar alt boyutu ile anne baba çatışmasının çatışma özellikleri alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir korelasyon olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle, öğrenciler, ebeveynler arasındaki çatışmayı daha sık, yoğun ve çatışmanın içeriğini daha şiddetli, çatışmayı daha çözüme ulaştırmayan şekilde algıladıkça flört ilişkisindeki suçlama, sözel saldırı ve tehdidi içeren psikolojik şiddete yönelik daha kabul edici tutum sergiledikleri görülmektedir. Aloia ve Solomon (2013)'un çalışmasında, bu bulguyu destekler bir şekilde geçmişte ailede sözel saldırganlık bildiren bireylerin romantik partnerlerine karşı sözel saldırganlığın kabul edilebilirliği pozitif yönde ilişkili bulunmuştur (Aloia, Solomon 2013: 419). Bu bulgu ile kişilerin, ebeveynler arasındaki çatışmaya maruz kaldıkça bunun yakın ilişkiler için normal bir yön olduğunu düşünmeleri ve sözel şiddete maruz kaldıkça bunu daha az olumsuz deneyimler hale gelerek bu deneyimlere alışmaları olası olabilir. Bu duyarsızlaşmanın bireylerin saldırgan davranışları, çatışma için kendi repertuarına almalarına neden olabildiği düşünülmektedir (Aloia Solomon 2013:420). Kinsfogel ve Grych (2004)'in çalışmasında ise bu çalışma ile benzer bir şekilde ebeveynler arasındaki çatışmaya tanıklık etmenin, ergenlerin kendi partnerlerine karşı sözel ve fiziksel saldırganlığı ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu çalışmada, daha fazla ebeveyn anlaşmazlığına maruz kalan erkek çocukların, ilişkilerde agresyonu hak edilebilir olarak görmeye daha yatkın oldukları ve öfkeyi yönetmekte daha çok güçlük çektikleri görülmüştür (Kinsfogel, Grych 2004:505). Lu ve arkadaşları (2020)

Nikaragua'daki ergenlerle yürüttükleri araştırmada, ailedeki iletişimin ergenlerin flört şiddetine yönelik tutumlarını etkilediğini belirtmişler ve ebeveynler arasındaki sözlü dūřmanlıđın, flört şiddetine yönelik daha kabul edici tutumlara katkıda bulunduğunu bildirmişlerdir (Lu vd. 2020: 6,7). Karakurt ve arkadaşlarının (2013) çalışmasında ise çocukluklarında anne ve baba arasında çatışma bildiren kadın üniversite öğrencilerinin, partnerleri tarafından mağdur edilmelerinin daha olası olduğu görülmüştür (Karakurt, Keiley, Posada 2013:561).

Sosyal öğrenme teorisinin temel sağladığı şiddetin nesillerarası aktarım hipotezine göre, şiddet içeren bir aile ortamında büyümek, daha sonra fiziksel olarak agresif bir romantik ilişki içinde olma riskini arttırmaktadır (O'Leary 1988:41,42). Bu hipotezi destekler nitelikte, ergenler ve yetişkinlerle yapılan geriye dönük ve kesitsel çalışmalar, geçmişte ebeveynler arasında yaşanan fiziksel şiddete tanık olmanın flört şiddeti uygulama ve maruz kalma için bir risk faktörü olduğunu ve bu değişkenler arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir (Ehrensaft vd. 2003:741; Foo, Margolin 1995: 372; Tschann vd. 2009: 312). Bu çalışmaların yanısıra, flört şiddetine dâhil olma ile ebeveynlerin birbirine gösterdikleri saldırganlık arasında bir ilişki bulunmadığını gösteren çalışma da bulunmaktadır (Simons, Lin, Gordon 1998: 475). Bu çalışmada ise kişilerin ebeveynlerinin geçmişteki çatışmalarına dair algıları ile flört şiddetine yönelik bazı tutumları ilişki göstermezken psikolojik şiddete yönelik tutumları düşük düzeyde ilişki göstermektedir. Bu bulgu ile benzer bir şekilde, Stith ve arkadaşlarının (2000) meta-analiz çalışmasında da yetişkinlikte partner şiddeti uygulama ile büyürken ailedeki şiddete maruz kalma arasında zayıf ve orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur (Stith vd. 2000:640).

Algılanan anne baba çatışmasının tehdit boyutu incelendiğinde, flört şiddetine yönelik şiddet ve kontrol boyutları arasında bir ilişki gözlenmezken flört şiddetine yönelik tutumun bütünü ve istismar boyutları ile arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bir başka deyişle, ebeveynler arasında yaşanan çatışmanın bireyin iyi oluşlarına ya da ailenin işleyişine yönelik tehdit değerlendirmeleri ile flört ilişkisindeki fiziksel şiddete yönelik tutum ve flört ilişkisindeki kontrol edici davranışlara yönelik tutum arasında ilişki gözlenmezken rencide etme, sözel saldırı, tehdit etme gibi psikolojik şiddet davranışları ile ilişki olduğu görülmüştür. Kişilerin ebeveynler arasında yaşanan çatışmanın kendi davranışlarından kaynaklandığına inanmaları ya da çatışmayı çözmekten ve bitirmekten kendilerini sorumlu hissetmelerini ifade eden algılanan anne baba çatışmasının kendini suçlama boyutunun analizinde ise kendini suçlama ile flört şiddetine yönelik tutum kontrol boyutu arasında bir ilişki gözlenmezken flört şiddetine yönelik tutumun bütünü, şiddet ve istismar boyutları ile arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Fosco

ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında, ebeveynler arasındaki çatışmaya tanık olmanın, aile dışındaki öfke ve çatışma belirtilerine karşı tetikte olmaya ve durumu olduğundan daha tehdit edici değerlendirmeye neden olabileceği belirtilmiştir. Flört ilişkilerinde de, çatışmaya aşırı duyarlı olan gençlerin partnerlerinden gelen öfke sinyallerine karşı yine aşırı tetikte olabilecekleri, agresif bir şekilde davranabilecekleri ya da şiddetin oluşmasını engellemek için çatışmadan kaçmaya çalışabilecekleri ifade edilmiştir (Fosco, DeBoard, Grych 2007:8). Şiddetin oluşmasını engellemek için çatışmadan kaçınmanın flört şiddetini kabul edici tutuma sahip olmayla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Kim ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında, algılanan tehdit değerlendirmesinin, ebeveyn çatışmasına maruz kalma ile lise öğrencilerinin flört ilişkilerinde cinsel saldırganlık arasında aracı rolü olduğu saptanmıştır. Ayrıca bu çalışmada, kendilerinin ya da ailenin güvenliğinin ebeveyn çatışması tehdidi altında olduğunu algılayan kişilerin, romantik ilişkilerini sürdürmek için çabalayabildikleri belirtilmektedir (Kim vd. 2009: 858,859). Bu araştırmada da, geriye dönük ebeveyn çatışmasından dolayı daha çok tehdit algılayan katılımcıların flört ilişkilerini sürdürebilmek için flört şiddetine yönelik kabul edici tutumlar sergileyebilmeleri olası olabilir. Tschann ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında da ebeveynlerinin arasındaki çatışmayı kendileri ve ailesindekiler için daha tehdit edici olarak değerlendiren ve çatışma hakkında kendini daha fazla suçlayan ergenlerin yüksek düzeyde sıkıntı yaşadıkları ve daha sonra flört şiddeti mağduriyeti yaşama olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sebeple çatışma hakkındaki olumsuz bilişsel değerlendirmelerin flört şiddetine maruz kalmaya yönelik savunmasızlığı artırıyor olarak değerlendirilebileceği olası görülmektedir (Tschann vd. 2009: 313). Ayrıca, Kim ve arkadaşları (2009) yürüttükleri araştırmada, ebeveynler arasındaki çatışma için kendini suçlayan ergenlerin, kendilerini suçladıkları çatışmalı etkileşimlere duyarlı olabildiklerini böylece suçluluk hissedecekleri ilişkiler içinde olmaya meyilli olabileceklerini ifade etmektedirler. Buna ek olarak, ebeveynlerinin çatışması konusunda kendini suçlayan kişilerin, suçu kendilerinden uzaklaştırmak ve ilişkide kontrol uygulamak için partnerlerini tehdit edebileceklerini bildirmektedirler (Kim vd. 2009: 859). Anne baba arasında yaşanan çatışma konusunda daha olumsuz algısı olan kızların, ebeveynlerinin kendilerini sevmemesinden ve reddetmesinden daha fazla korktukları bunun sonucunda da kötü bir flört ilişkisine sahip olmaları ile ilişkilendirilmiştir (Steinberg vd. 2006:345). Bu çalışmada da ebeveynler arasında yaşanan çatışma konusunda kendini suçlayan ve kendisini ve ailesini tehdit altında hisseden kişilerin flört ilişkisini sürdürebilmek için flört ilişkisinde şiddete yönelik daha kabul edici bir tutuma sahip olabilmeleri olası olabilir. Buna ek olarak, bu çalışmadaki anne baba çatışmasına yönelik algıların değerlendirilmesi çocukluk yaşantısına odaklanmaktadır. Yaşça daha büyük olan çocuklar, daha küçük olan çocuklara göre ebeveynler arasındaki yaşanan çatışmanın

etkilerini ve çatışma nedenindeki rolleri daha iyi anlayabilmektedirler. Bu nedenle yaşça küçük olan çocukların ebeveynler arasında yaşanan çatışma için kendilerini suçlama olasılıkları daha yüksek olabilir (Grych, Fincham 1990:286). Bu çalışmadaki katılımcıların daha küçük yaşlarını düşünerek soruları cevaplandırmaları kendini suçlama boyutundaki yüksek puanlarla ilişkili olabilir.

5.1.3. Algılanan Anne Baba Tutumu ve Algılanan Anne Baba Çatışması Değişkenlerinin Birbirleriyle İlişisine Yönelik Bulgular ve Tartışılması

Algılanan anne baba tutumu ve algılanan anne baba çatışması arasındaki ilişki incelendiğinde, anne ve baba duygusal sıcaklık alt boyutu ile algılanan anne baba çatışmasının çatışma özellikleri ve tehdit alt boyutları arasında negatif yönlü ve orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Algılanan anne ve baba duygusal sıcaklığı ile algılanan anne baba çatışmasının bir diğer alt boyutu olan kendini suçlama arasında ise negatif yönlü ve düşük düzeyde korelasyon bulunmuştur. Anne ve baba aşırı koruyuculuk alt boyutlarına bakıldığında ise anne baba çatışmasının çatışma özellikleri, tehdit ve kendini suçlama alt boyutları ile arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu bulunmuştur. Anne reddediciliği alt boyutu ile anne baba çatışmasının çatışma özellikleri ve kendini suçlama boyutları arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde, tehdit alt boyutu ile pozitif yönlü ve orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Baba reddediciliği alt boyutunun ise çatışma özellikleri, tehdit ve kendini suçlama boyutları ile arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Bu çalışmadaki bulgulara benzer bir şekilde, Steinberg, Davila ve Fincham (2006)'ın çalışmasında, ebeveynler arasındaki çatışmaya ilişkin daha olumsuz algı bildiren ergenlik dönemindeki kızların, ebeveynleri ile yakınlık konusunda daha az rahat olduklarına yönelik bulguya ulaşılmıştır. Buna ek olarak bu çalışmada, ebeveynlerin evliliğinde algılanan çatışmanın, ebeveynler çocukları yerine çatışma ile meşgul oldukları için ergenler tarafından ulaşılmaz algılanmalarına ve ebeveynlerini olumsuz bir şekilde görmelerine neden olabileceği belirtilmektedir (Steinberg, Davila, Fincham 2006:344). Bu çalışmadaki ebeveyn duygusal sıcaklığı ve anne baba çatışması arasındaki negatif korelasyon bulgusunu destekleyen bir şekilde Buehler ve Gerard (2002)'in çalışmasında da, ebeveynler arasında yaşanan çatışmanın, ebeveyn tarafından sert disiplinin daha fazla kullanılmasıyla, ebeveynin ilgisinin azalmasıyla ve daha sık ebeveyn-ergen çatışmasıyla ilişkili olduğuna yönelik bulgulara ulaşılmıştır (Buehler, Gerard 2002: 87). Ayrıca bu çalışmada, evlilik çatışmaları arttıkça ebeveynlerin giderek daha fazla evlilik sorunlarına kapılabildiği çocukları için daha az ulaşılabilir olabildikleri ve çocuklarıyla tartışmaya daha yatkın hale gelebildikleri belirtilmektedir. Ebeveynler ve çocukları arasındaki bu uzaklaşma ve düşmanca davranışın bir sonucu olarak, gençlerin dışa dönük bir şekilde saldırgan ve meydan okuyan bir davranış kalıbı

geliştirebileceği belirtilmiştir (Buehler, Gerard 2002: 88). Yurtiçinde üniversite öğrencileri ile yürütülen bir çalışmada da bu çalışmadaki bulguyu destekler bir şekilde, daha çok evlilik çatışması yaşayan aileden gelen bireylerin, daha az çatışma yaşanan aileden gelenlere göre ebeveynlerini daha az duyarlı ve daha az kabul edici algıladıkları görülmüştür (Sirvanli- Ozen 2004: 137). Yurtiçindeki yürütülmüş olan bir başka çalışmada ise bu çalışmadaki anne baba reddediciliği ve ebeveyn çatışması korelasyonunu destekler bir şekilde ebeveynleri arasındaki çatışmayı sık, yoğun, çözüme ulaşmayan bir şekilde algılayan, çatışma sebebiyle kendini suçlayan ve kendini tehdit altında hisseden kişilerin algılanan ebeveyn reddediciliği daha yüksek olarak bulunmuştur (Temel 2021: 89). Ebeveynler arasında yaşanan çatışma ile ebeveyn duygusal sıcaklığı arasındaki negatif korelasyon ve ebeveyn reddediciliği arasındaki pozitif korelasyonun varlığı ebeveynlerin arasındaki ilişkinin ve ebeveyn- çocuk arasındaki ilişkinin birbirini etkilemesi, bir ilişkide yaşanan duygu ve davranışın başka bir ilişkiye aktarılacağını ifade eden ve ebeveynler arasında yaşanan anlaşmazlığın varlığında pozitif ebeveyn-çocuk ilişkisine kolaylıkla ulaşamayacağı belirtilen (Erel, Burman 1995: 109) yayılma hipotezi ile benzerlik göstermektedir (Buehler, Benson 2006:267). Almeida, Wethington ve Chandler (1999)'un çalışmasında da yayılma hipotezini destekler bir şekilde evliliklerinde bir önceki gün gerginlik yaşayan anne ve babaların yaklaşık %41- %60'ı bir sonraki gün çocuklarıyla gerginlik yaşadıklarını bildirmişlerdir (Almeida, Wethington, Chandler 1999:55). Bu çalışmadaki bulgulardan farklı olarak, Sullivan ve arkadaşlarının (2001) çalışmasında, kadınların partnerleri tarafından fiziksel ve duygusal şiddete maruz kalmasının, çocuklarına uyguladıkları disiplin ve ebeveynlik stresi üzerinde bir etkisi olmadığı görülmüştür (Sullivan vd. 2001: 51,67). Levendosky ve arkadaşları (2003) ise bazı kadınların çocuklarına karşı daha duyarlı davranarak şiddetin etkilerini telafi edebileceğini belirtmektedirler (Levendosky vd. 2003: 285). Bu çalışmadaki ebeveynlerin aşırı koruyucu algılanması ve ebeveynler arasındaki çatışmanın sık, çözüme ulaşmayan ve yoğun algılanması arasında pozitif ilişki gözlenmesi, Okur (2016)'un çalışmasındaki babaların aşırı koruyucu algılanması ve algılanan ebeveyn çatışması arasındaki pozitif korelasyon bulgusu ile desteklenmektedir. Anne ve babanın çocuğa yönelik aşırı korumacı davranışları, yaşanan evlilik çatışması için bir telafi davranışı olarak değerlendirilebilir. Böylece çocuklar evlilik çatışmasının olumsuz etkilerinden korunmaya çalışılmış, çocuklar üzerine fazlaca yoğunlaşmış olabilir (Okur 2016:59). Fosco ve Grych (2008)'in çalışmasında, ebeveynler arasındaki çatışma daha sık ve düşmanca yaşandığında, iyi çözülmemiş olduğunda çocukların ebeveyn anlaşmazlıklarının ortasında kalmaları veya kendilerini bu anlaşmazlıkların ortasında hissetme olasılıkları daha yüksek olduğu görülmüştür. Sonuç olarak bu çalışmadaki kişiler de çocukluklarında ebeveynleri arasındaki

çatışmaya dahil olmuş ve ebeveynleri arasında sıkışmış hissetmiş olabileceği düşünülebilir ve bu da algılanan ebeveyn- çocuk ilişkisini etkilemiş olabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmada, ebeveynler arasındaki çatışmaya yönelik bilişsel değerlendirmeler olan tehdit ve kendini suçlama boyutu ile ebeveynlerin duygusal olarak sıcak algılanması arasında negatif bir ilişki gözlenmektedir. Bununla birlikte tehdit ve kendini suçlama boyutları ile ebeveynlerin aşırı koruyucu ve reddedici algılanması arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bu çalışmadaki bulguyu destekler şekilde Figge ve arkadaşlarının (2021) çalışmasında da, güçlü bir ebeveyn- çocuk ilişkisinin çocukları ebeveynleri arasındaki çatışmanın uyumsuz değerlendirmelerinden koruyabileceği belirtilmektedir (Figge vd. 2021: 12). Ergenlerle yürütülen bir başka çalışmada ise benzer bir şekilde destekleyici ebeveyn-çocuk ilişkisinin, ebeveynler arasındaki çatışma meydana geldiğinde tehdit ve kendini suçlama değerlendirmelerini azalttığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır (Grych, Raynor, Fosco 2004: 649). Yakın, destekleyici ve duygusal olarak sıcak algılanan ebeveyn tutumları, çocukların sevildiğine ve aile ilişkilerinin ebeveynler arasındaki anlaşmazlık sebebiyle tehlikeye atılmadığına ilişkin düşünceleri destekleyebilir. Ayrıca ebeveynleri ile güvenli ve desteklenmiş bir ilişkiye sahip olmak bireylerin kendilerini ebeveynler arasındaki çatışmadan ayırmalarına ve çatışmaya neden olma, çatışmayı çözme hususunda sorumluluk almaktan kaçınmalarına olanak tanıyabilir. Duygusal olarak sıcak algılanan ebeveynler, çocuklarına karşı duyarlı davranmış ve çocuklarını tartışmadan uzak tutmuş, tartışmaya dahil etmemiş olabilir ve çocuklar bu nedenle tartışmaya yönelik daha az tehdit hissetmiş ve daha az kendilerini suçlamış olabilirler (Grych, Raynor, Fosco 2004: 662-663).

5.1.4. Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar ile Demografik Değişkenlerin Analizine Dair Bulguların Tartışılması

Cinsiyete göre flört şiddetine yönelik tutumun farklılaşma durumunun incelendiği analizde, kadın ve erkek katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum puanlarının fiziksel şiddeti ifade eden şiddet boyutu için farklılaşmadığı ancak psikolojik şiddeti ifade eden kontrol ve istismar boyutları için erkeklerin kadınlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. Erkeklerin kadınlara kıyasla ilişkideki tehdit, sözel şiddet, suçlama davranışlarını ve ilişkideki kontrol edici davranışları ifade eden psikolojik şiddeti daha fazla onayladıkları görülmüştür. Hem yurt içindeki hem de yurtdışındaki literatür incelendiğinde, bu bulguyu destekler nitelikteki araştırmalara ulaşılmıştır (Pradubmook- Sherer, Sherer 2011: 809; Yumuşak 2013: 100; Kepir-Savoly vd. 2014:176; Ferreira vd. 2014:189; İftar 2016: 88; Baltalarlı 2020: 31). Bununla birlikte, kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının farklılaşmadığını bildiren

çalışmalar görülmektedir (Anderson vd. 2011: 647; Duman, Bridge, Dağ 2019: 1217). Capaldi ve arkadaşları (2012) yaptıkları inceleme çalışmasında, romantik ilişkilerde erkeklerin ve kadınların şiddet uygulama olasılığının eşit olduğu yönünde (Capaldi vd 2012: 242), bulgular ortaya koymuşlardır. Yapılan bir diğer araştırmada ise romantik ilişkilerde kadınların erkeklerden daha fazla fiziksel şiddet uyguladığı (Herrera, Wiersma, Cleveland 2008: 293) belirtilmiştir. Bu çalışmada, erkeklerin kadınlara kıyasla şiddeti daha kabul edici tutumlara sahip olmalarının ebeveynlerin kız ve erkek çocuklarını yetiştirme stili ve toplumun cinsiyet rolleri ile ilgili olabileceği düşünülmektedir (Karabacak, Kodan- Çetinkaya 2015:18).

Yaşa göre flört şiddetine yönelik tutumun farklılaşma durumunun incelendiği analizde flört şiddetine yönelik tutumların herhangi bir boyutunun yaşa göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bu çalışmadaki bulguyu destekler bir şekilde Duman ve arkadaşlarının çalışmasında (2019) üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının yaş gruplarına göre farklılaşmadığı gözlenmiştir (Duman vd. 2019:1215). Bu çalışmadaki bulgunun aksine, Amerika'da yayımlanan bir araştırma raporunda beliren yetişkinlik dönemi olarak kabul edilen 18-24 yaş arasındaki kadınların yakın ilişki şiddeti deneyimlemede en yüksek oranlara sahip yaş gruplarından biri olduğu belirtilmektedir (Catalano 2012:4) ancak bu çalışmada flört şiddetine yönelik tutumda beliren yetişkinlik dönemindeki yaş grubu ile diğer yaş grubu arasında bir farklılaşma görülmemiştir. Capaldi ve arkadaşları (2012) yürüttükleri sistematik inceleme çalışmasında da Catalano (2012) ile benzer bir şekilde yakın partner şiddetinin geç ergenlik döneminde ve genç yetişkinlikte en üst noktaya ulaştığını ifade etmektedir. Ayrıca, ilerleyen yaşın yakın partner şiddeti riskinin azalması ile ilişkilendirildiğini belirtmişlerdir (Capaldi vd. 2012: 264). Bu çalışmada herhangi bir farklılaşma görülmemesinin sebebi yaş gruplarının birbirine yakın olması ve benzer eğitim düzeylerine sahip olmaları dolayısıyla flört şiddetine yönelik tutum konusunda bilinçlenmiş olmaları olabilir.

Katılımcıların devam ettikleri sınıflara göre flört şiddetine yönelik tutumlarının incelendiği analizde, katılımcıların devam ettikleri sınıflara göre flört şiddetine yönelik tutumların herhangi bir boyutunda anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır. Bu çalışmadaki bulgudan farklı olarak, Yolcu (2019)'nun çalışmasında, üniversite 2.,3. Ve 4. Sınıf öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları incelenmiştir ve öğrencilerin sınıf seviyeleri arttıkça flört şiddetine yönelik destekleyici tutumlarının azaldığı gözlenmiştir (Yolcu 2019: 50). Yolcu (2019), sınıf seviyesi arttıkça destekleyici tutumların azalmasını yaş ve romantik ilişkilerde tecrübe edinme ile ilişkilendirmiştir. İftar (2016)'ın çalışmasında ise üniversite son sınıf öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum puanları en düşük bulunurken birinci sınıf öğrencilerinin puanları en yüksek olarak bulunmuştur (İftar 2016: 100). Bu

çalışmada, öğrencilerinin yaş aralıklarının düşük olması, tutumların sınıflara göre farklılaşmama durumunu açıklamada yardımcı olabilir.

Gelir durumuna göre flört şiddetine yönelik tutumun farklılaşma durumunun incelendiği analizde, öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyine göre flört şiddetine yönelik tutumların herhangi bir boyutunda farklılaşma gözlenmemiştir. O'Keefe (1998), iş kaybı ya da ekonomik problemler nedeniyle gelirin düşük olmasının ailede gerginliğe sebep olabileceğinden flört şiddeti için risk faktörü olabileceğini belirtmiştir (O'Keefe 1998: 52). Bu çalışmadaki bulguyu desteklemeyen bir şekilde, Rivera- Rivera ve arkadaşları (2007) ergenlerle yürüttükleri çalışmada, orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde olan erkek katılımcılar ile flört şiddeti uygulama arasında pozitif bir ilişki bulmuşlardır (Rivera-Rivera vd. 2007: 483). Literatürdeki bulgular incelendiğinde, bu çalışmadakine benzer bulgulara da rastlanmıştır (Yıldız 2016:125). Kaya- Sakarya (2013)'nın çalışmasında, aile gelir düzeyi daha düşük olan üniversite öğrencilerinin, gelir düzeyi daha yüksek olanlara göre flört şiddetini daha çok kabul ettikleri gözlenmiştir (Kaya- Sakarya 2013: 71). Benzer bir şekilde Baltalarlı'nın (2020) çalışmasında da, ailelerinin gelirlerini orta-alt sosyo-ekonomik seviyede bildiren üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum puanları, orta-üst seviyede bildirenlere göre daha yüksek bulunmuştur (Baltalarlı 2020: 50).

Katılımcıların yaşadıkları kişilere göre flört şiddetine yönelik tutumlarının incelendiği analizde, şiddet ve istismar alt boyutu için flört şiddetine yönelik tutumlarda farklılaşma gözlenmezken flört şiddetine yönelik tutumun bütünü ve kontrol alt boyutu için kişilerin yaşadıkları kişilere göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Yalnız yaşayan bireylerin, arkadaşlarıyla yaşayan bireylere göre flört şiddetine yönelik tutumun bütün puanının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Kontrol alt boyutu için ise ailesiyle yaşayan bireylerin kontrol alt boyutu puan ortalamalarının arkadaşları ile yaşayan bireylerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Başka bir deyişle, ailesi ile yaşayan bireylerin flört ilişkisindeki kontrol edici davranışları arkadaşlarıyla yaşayan bireylere göre daha fazla kabul ettikleri düşünülebilir. Kütük ve arkadaşlarının (2018) üniversite öğrencilerinin katılımıyla yürüttükleri çalışmada ise bu çalışmadan farklı olarak, öğrenci yurdunda kalmanın flört şiddetine maruz kalma olasılığını artırdığı gözlenmiştir (Kütük, Gümüştas, Almış 2018: 221). Bu çalışmanın verileri pandemi sırasında toplandığı ve eğitim örgün olarak devam edemediği için bu çalışmada elde edilen bulguların farklılaşmış olması olası görülmektedir. Pandemi döneminde ailesiyle yaşayan öğrencilerin partnerlerine yönelik kontrol edici davranışlara yönelik daha kabul edici tutumlar göstermiş olmaları olası olabilir.

Annenin eğitim durumuna göre flört şiddetine yönelik tutumların incelendiği analizde, flört şiddetine yönelik tutumun kontrol boyutunun eğitim durumuna göre farklılaştığı görülmüştür. Anneleri ilkökul ve daha düşük eğitim düzeyine sahip olan bireylerin, annesi yüksekökul ve daha üstü eğitim

düzeğine sahip olan bireylere göre flört ilişkisindeki kontrol edici davranışlara yönelik daha kabul edici tutumlara sahip oldukları görülmüştür. Literatür incelendiğinde bu çalışma ile tutarlı olan bulgulara ulaşılmıştır (Kaya-Sakarya 2013: 65; Yıldız 2016: 149; İftar 2016:93; Özdemir 2019:71). Kaya- Sakarya (2013)'nın çalışmasında, annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin, annesi diğer eğitim seviyesindeki öğrencilere göre çiftler arasındaki şiddeti kabul düzeyi daha yüksek bulunmuştur (Kaya- Sakarya 2013: 65). Yıldız (2016: 149)'ın çalışmasında, annesi okuma yazma bilen bireylerin, annesi lisans ve lisansüstü eğitim düzeyi olan bireylere göre romantik ilişkilerinde daha fazla şiddet davranışları gösterdikleri belirtilmiştir. İftar (2016)'nın çalışmasında da anne eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin şiddete yönelik tutum ve davranış puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (İftar 2016:93). Bir başka çalışmada ise anne eğitim düzeyi arttıkça şiddet eğiliminin ve flört şiddetine yönelik negatif tutumun azaldığı görülmüştür (Özdemir 2019:71). Babanın eğitim durumuna göre yapılan analizde ise flört şiddetine yönelik tutumun bütünü ve kontrol boyutu için anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Hem flört şiddetine yönelik tutumların bütünü hem de kontrol boyutu için babaları ilkokul ve altı eğitim düzeyine sahip olan öğrencilerin puanlarının babaları yüksekokul ve üstü eğitim düzeyine sahip olan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu gözlenmiştir. İftar (2016)'ın çalışmasında, babasının eğitim düzeyi ile flört şiddetine yönelik tutumlar arasında bir farklılaşma gözlenmediği bildirilmektedir (İftar 2016: 92). Kaya- Sakarya (2013)'nın çalışmasında ise, babası ilkokul mezunu olmayan ancak okur-yazar olan öğrencilerin, diğer baba eğitim seviyesindeki öğrencilere kıyasla çiftler arasındaki şiddete yönelik kabulünün daha yüksek olduğu saptanmıştır (Kaya-Sakarya 2013: 67). Baltalarlı (2020)'nın çalışmasında ise babası ilkokul düzeyinde eğitimini tamamlamış kişilerin babası üniversite düzeyinde eğitim düzeyini tamamlamış kişilere göre flört şiddetine yönelik daha kabul edici tutum gösterdikleri görülmüştür (Baltalarlı 2020: 35).

Kardeş sayısına göre flört şiddetine yönelik tutumun farklılaşma durumunun incelendiği analizde, flört şiddetine yönelik tutumun bütünü ve istismar alt boyutunun kişilerin kardeş sayısına göre anlamlı olarak farklılaştığı bununla birlikte şiddet ve kontrol alt boyutunun kardeş sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir. Flört şiddetine yönelik tutum bütünü ve istismar alt boyutu için üç ve daha fazla kardeşe sahip bireylerin, tek kardeşe sahip bireylerden daha yüksek flört şiddeti ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmayı desteklemeyen bir şekilde başka bir çalışmada, kardeş sayısına göre psikolojik şiddete yönelik tutumlarda bir farklılaşma görülmemiştir ancak üç ve daha fazla kardeşe sahip olan kişilerin flört ilişkisinde şiddete yönelik tutum puanlarının tek çocuk olan ya da bir kardeşi olanlara göre daha düşük olduğu bulunmuştur (Mermertaş 2020:

46). Doğan ve arkadaşlarının (2018) üniversite öğrencileri ile yürütölen çalışmasında, erkek ve kadınların flört şiddetine yönelik tutumlarının kardeşin varlığına göre farklılaşmadığı görölmüştür (Doğan, Altun, Kaçmaz 2018:341). Ayyıldız ve Taylan (2018)'ın çalışmasında ise üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının kardeş sayısına göre farklılaşmadığı saptanmıştır (Ayıldız, Taylan 2018: 424).

En uzun süre yaşanılan yere göre flört şiddetine yönelik tutumun incelendiği analizde, flört şiddetine yönelik tutum şiddet, istismar ve kontrol boyutlarında farklılaşma gözlenmezken flört şiddetine yönelik tutumun bütünü için gruplar arasında farklılaşma olduğu görölmektedir. Flört şiddetine yönelik tutumun bütünü için puan incelendiğinde, en uzun süre il merkezinde yaşayan bireylerin, büyükşehir/metropolde yaşayan bireylere göre flört şiddetine yönelik daha kabul edici tutum gösterdikleri saptanmıştır. Literatürdeki diğer çalışmalar incelendiğinde, bir çalışmada, köyde yaşayan öğrencilerin, kasaba, ilçe ya da ilde yaşayan öğrencilere göre şiddeti kabul düzeyleri daha yüksek bulunmuştur (Kaya- Sakarya 2013: 63). Yurtdışında ergenlerle yapılan bir çalışmada ise kırsal bölgede yaşayan gençlerin, şehirde ve şehrin çevresindeki yerleşim alanlarında yaşayan gençlere göre flört şiddetine maruz kalma olasılıkları daha yüksek bulunmuştur (Spencer, Bryant 2000:302), bir başka çalışmada ise kırsal bölgede yaşama ile kızların flört şiddetine maruz kalması ilişkili bulunmuştur (Rivera- Rivera vd. 2007: 483).

Katılımcıların flört ilişkisi yaşama durumu kapsamında hem geçmişte hem de mevcut flört ilişkisi varlığı ile flört şiddetine yönelik tutumları incelenmiştir. Flört ilişkisi yaşama durumuna göre flört şiddetine yönelik tutumun herhangi bir boyutunda bir farklılaşma gözlenmemiştir. Bu çalışmadaki bulgular ile tutarlı olan bir şekilde Karabacak ve Kodan-Çetinkaya (2015)'nın çalışmasında da flört ilişkisinin varlığına göre tutumlarda bir farklılaşma saptanmamıştır (Karabacak, Kodan- Çetinkaya 2015:17). Bu çalışmayı destekler şekilde daha önce flört ilişkisi yaşamaya göre flört şiddetine yönelik tutumların farklılaşmadığını gösteren çalışmalar da mevcuttur (Kepir-Savoly vd. 2014:177). Bununla birlikte, bu araştırmadan farklı bulgular ortaya koyan çalışmaya rastlanmıştır (Yumuşak 2013: 164). Yumuşak (2013)'ın çalışmasında, flört ilişkisi olan kişilerin ilişkisi olmayanlara göre erkeğin uyguladığı psikolojik şiddete yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğu belirtilmektedir (Yumuşak 2013: 164).

Bu çalışmada geçmiş flört süresi ve mevcut flört süresine göre flört şiddetine yönelik tutumların herhangi bir boyutunda anlamlı bir farklılaşma olmadığı saptanmıştır. Bununla birlikte hem yurtiçinde hem de yurtdışında bu araştırmadan farklı bulgular gösteren çalışmalara ulaşılmıştır

(Goussinsky, Yassour- Borochowitz 2007: 255; Kepir- Savoly vd. 2014:177; Cinal 2018:34). İsrail'deki üniversite öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada mevcut ilişki süresi ile flört şiddeti pozitif olarak ilişkili bulunmuştur (Goussinsky, Yassour- Borochowitz 2007: 255). Ülkemizdeki çalışmalara bakıldığında, Kepir- Savoly ve arkadaşlarının (2014) çalışmasında, flört ilişkisinin süresi ile flört şiddeti kabul düzeyi arasında negatif olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Kepir-Savoly vd. 2014:177). Cinal (2018)'in çalışmasında ise mevcut ilişki süresi arttıkça kadın katılımcıların kadınların fiziksel şiddet kullanımına yönelik kabul edici tutumları azalırken, erkek katılımcıların erkeklerin fiziksel şiddeti kullanımına yönelik kabul edici tutumlarının arttığı belirtilmiştir (Cinal 2018: 34). Bu çalışmada, ilişki süreleri ile flört şiddetine yönelik tutum arasında bir ilişki bulunamamasının nedeni araştırmaya katılan kişilerin flört ilişki süresi aralıklarının kısa olması ve birbirine yakın süreler olması olabilir.

Psikiyatrik tanının varlığına göre, flört şiddetine yönelik tutumun incelendiği analizde, psikiyatrik tanısı olan bireylerin flört şiddetine yönelik tutumun bütünü puanının, psikiyatrik tanısı olmayan bireylerin flört şiddetine yönelik tutum bütünü puanından daha düşük olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte şiddet, istismar ve kontrol alt boyutunda bir farklılaşma gözlenmediği görülmüştür. Bu çalışmadaki bulguyu desteklemeyen bir şekilde, Kütük ve arkadaşlarının (2018) çalışmasında, psikiyatrik rahatsızlığı olan öğrencilerin flört şiddetine uğrama oranları psikiyatrik tanısı olmayanlara göre daha yüksek olarak bulunmuştur (Kütük vd. 2018: 221). Baltalarlı (2020)'nin çalışmasında ise bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının psikolojik rahatsızlığın varlığına göre farklılaşmadığına yönelik bulguya ulaşılmıştır (Baltalarlı 2020: 33).

5.2. Öneriler

Gelecek araştırmalar için öneriler şu şekilde sıralandırılabilir:

- 1) Hem algılanan anne baba tutumu hem de algılanan anne baba çatışması ölçeklerinin soruları geriye dönük değerlendirmelere yöneliktir. Geriye dönük soruların sorulması ile katılımcıların geçmiş anne baba çatışması ve geçmiş anne- baba tutumlarının, güncel anne baba çatışması ve güncel anne- baba tutumlarına ilişkin algılarından etkilenebilmesinin olası olduğu düşünülebilir. Bu sebeple gelecek araştırmaların boylamsal olarak yürütülmesi, kesitsel olarak yürütülen çalışmalarda da ebeveynlerin de anne baba çatışması için sorulan soruları cevaplandırmaları çalışmaya farklı perspektiflerden karşılaştırma da yapılabilmesi için önerilebilir.
- 2) Literatür incelendiğinde anne baba arasındaki çatışmanın anne- baba tutumları üzerinde etkisi olduğunu belirten çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir. Her ne kadar bu araştırmada algılanan anne baba tutumu, algılanan anne baba çatışması ve flört şiddetine yönelik tutum

değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiş olsa da gelecek araştırmalarda anne baba tutumları anne baba çatışması ve flört şiddetine yönelik tutum değişkenleri arasına aracı değişken olarak dahil edilebilir ve bu şekilde bir araştırma modeli oluşturulabilir.

- 3) Bu çalışmada kullanılan tüm ölçekler öz- bildirime dayanmaktadır. Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum ölçeğinin sorularını sosyal olarak kabul edilebilir bir şekilde cevaplamaları olası görülmektedir. Bu nedenle, bu konuda yürütülecek gelecek araştırmaların nitel ve nicel araştırma yöntemlerini bir arada kullanmaları önerilebilir.
- 4) Gelecekte yapılan ve nicel yürütülen araştırmalarda, flört şiddetine yönelik kabul edici tutumları yüksek puanlayan katılımcılara ulaşılarak bu katılımcılarla ek olarak nitel bir araştırma da yürütülebilir ve şiddete bakış açıları, şiddeti kabul etme sebepleri konusundaki görüşleri hakkında detaylı bilgiler elde edilebilir.
- 5) Bu araştırmadaki katılımcıların çoğunu kadın üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Daha sonraki çalışmalar erkek katılımcı sayıları ile kadın katılımcı sayılarının dengelenmesi ile yürütülebilir.
- 6) Gelecekte yürütülecek araştırmalarda, flört ilişkisi olan kişiler partnerleriyle birlikte araştırmaya dahil edilebilirler. Kişilerin hem kendilerinin hem de partnerlerinin flört şiddetine yönelik tutumları araştırılabilir.
- 7) Bu çalışmanın araştırma grubunu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Gelecek araştırmalar daha geniş yaş aralığındaki katılımcılarla yürütülebilir.
- 8) Bu araştırmada algılanan anne baba tutumları ve algılanan anne baba çatışmasının flört şiddetine yönelik tutumlar ile ilişkisinde koruyucu faktörler göz önünde bulundurulmamıştır. Gelecek araştırmalar flört şiddetine yönelik koruyucu etkenlerin araştırmaya dahil edilmesi faydalı olabilir.
- 9) Gelecek araştırmalarda hem flört şiddetine yönelik tutum değişkenleri hem de flört şiddetini uygulama/flört şiddetine maruz kalmaya yönelik soruları içeren değişkenler birlikte araştırmaya dahil edilebilirler.

KAYNAKÇA

- Ackard, D. M., Neumark-Sztainer, D. (2002), "Date Violence and Date Rape Among Adolescents: Associations with Disordered Eating Behaviors and Psychological Health", *Child Abuse & Neglect*, 26/5: 455-473.
- Almeida, D. M., Wethington, E., Chandler, A. L. (1999), "Daily transmission of tensions between marital dyads and parent-child dyads", *Journal of Marriage and the Family*, 61/1: 49-61.
- Aloia, L. S., Solomon, D. H. (2013), "Perceptions of verbal aggression in romantic relationships: The role of family history and motivational systems", *Western Journal of Communication*, 77/4: 411-423.
- Altınok, A. (2014), Genç Yetişkinlerin Romantik İlişki Doyumları ile Anne-Baba Çatışmasını Algılamaları Arasındaki İlişkide Problem Çözme Tarzları ve İlişkilere Yönelik Akılcı Olmayan İnançların Aracı Rolü, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Amato, P. R., Booth, A. (2001), "The Legacy of Parents' Marital Discord: Consequences for Children's Marital Quality", *Journal of Personality and Social Psychology*, 81/4: 627-638.
- Anderson, K. M., Danis, F. S. (2007), "Collegiate Sororities and Dating Violence: An Exploratory Study of Informal and Formal Helping Strategies", *Violence Against Women*, 13/1: 87-100.
- Anderson, J. R., Chen, W. C., Johnson, M. D., Lyon, S. E., Lee, C. Y. S., Zheng, F., Ratcliffe, G.C., Peterson, F. R. (2011), "Attitudes toward dating violence among college students in mainland China: An exploratory study", *Violence and victims*, 26/5: 631-647.
- Apraş, A. (2021), Astımlı Çocuk ve Ergenlerde Anne Baba Tutumları, Duygu Düzenleme ve Psikosomatik Rahatsızlıkların İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Arı, R., Şahin-Seçer, Z. (2003), "Farklı Ana Baba Tutumlarının Çocukların Psikososyal Temelli Problem Çözme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10: 451-464.
- Arrindell, W.A., Sanavio, E., Aguilar G., Sica, C., Hatzichristou, C., Eisemann, M., Recinos, L.A., Gaszner, P., Peter, M., Battagliese, G., Kallai, J., van der Ende, J. (1999), "The development

of a short form of the EMBU: Its appraisal with students in Greece, Guatemala, Hungary, and Italy”, *Personality and Individual Difference*, 27/4: 613–628.

Arrindell, W. A., Akkerman, A., Bagés, N., Feldman, L., Caballo, V. E., Oei, T. P., Torres, B., Canalda, G., Castro, J., Montgomery, I., Davis, M., Calvo, M., Kenardy, J.A., Palenzuela, D.L., Richards, J.C., Leong, C.C., Simon, M.A., Zaldívar, F. (2005), “The short-EMBU in Australia, Spain, and Venezuela”, *European Journal of Psychological Assessment*, 21/1: 56-66.

Aslan, D., Vefikuluçay-Yılmaz, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T., Temel, F. (2008), *Ankara’da İki Hemşirelik Yüksekokulu’nun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara: Hüksam Yayınları.

Ateş, F. B., Çeçen-Eroğul, A. R. (2017), “Ergenlerde Görülen Kuraldışı Davranışların Yordanmasında Anne-Baba Evlilik Çatışması ve Çocukluk Örselenme Yaşantılarının Rolü”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26/3:171-183.

Atmaca, S., Gençöz, T. (2016), “Exploring Revictimization Process Among Turkish Women: The Role of Early Maladaptive Schemas On The Link Between Child Abuse and Partner Violence”, *Child Abuse & Neglect*, 52: 85-93.

Avşar- Baldan, G., Akış, N. (2017), “Flört şiddeti”, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 43/1: 41-44.

Aydın, B. N. (2018), *Flört Şiddetine Maruz Kalmanın Çocukluk Çağı Travmaları, Psikolojik Semptomlar, Kendilik Algısı ve Temas Biçimleri ile İlişkisi*, Doktora Tezi, İstanbul, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Adli Tıp Enstitüsü.

Ayyıldız, A. B., Taylan, H. H. (2018), “Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti Tutumları: Sakarya Üniversitesi Örneği”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6/86: 413-427.

Baker, C. N., Hoerger, M. (2012), “Parental Child-Rearing Strategies Influence Self-Regulation, Socio-emotional Adjustment, and Psychopathology In Early Adulthood: Evidence From A Retrospective Cohort Study”, *Personality and Individual Differences*, 52/7: 800-805.

Baltarlı, N. (2019), *Flört Şiddetinin Şema Terapi Modelinde İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Bandura, A., Walters, R. H. (1977), *Social learning theory* (Vol. 1). Prentice Hall: Englewood Cliffs.
- Baumrind, D. (1971), "Current Patterns of Parental Authority", *Developmental Psychology*, 4/1 part2:1-103.
- Belsky, J. (1984), "The Determinants of Parenting: A Process Model", *Child Development*, 55/1: 83-96.
- Bickham, N. L., Fiese, B. H. (1997), "Extension of the Children's Perceptions of Interparental Conflict Scale For Use With Late Adolescents", *Journal of Family Psychology*, 11/2: 246-250.
- Birtchnell, J. (1993), "Does Recollection of Exposure to Poor Maternal Care In Childhood Affect Later Ability To Relate?", *The British Journal of Psychiatry*, 162/3: 335-344.
- Bowlby, J. (1969), *Attachment and Loss: Vol. 1: Attachment*. New York, NY: Basic Books.
- Bowlby, J. (1972), *Attachment and Loss: Vol. 2: Seperation, Anxiety, and Anger*, New York, NY: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980), *Attachment and Loss: Vol 3: Loss, Sadness, and Depression*, New York, NY: Basic Books.
- Bryant, C. M., Conger, R. D. (2002), "An Intergenerational Model of Romantic Relationship Development", Vangelisti, A.L, Reis, H.T, Fitzpatrick, M.A. (Ed.), *Stability and change in relationships*, Cambridge: University Press: 57-82.
- Buehler, C., Benson, M. J., Gerard, J. M. (2006), "Interparental Hostility and Early Adolescent Problem Behavior: The Mediating Role of Specific Aspects of Parenting", *Journal of Research on Adolescence*, 16/2: 265-292.
- Buehler, C., Gerard, J. M. (2002), "Marital conflict, ineffective parenting, and children's and adolescents' maladjustment", *Journal of Marriage and Family*, 64/1: 78-92.
- Busby, D. M., Chiu, L.H.Y. (2017), "Perceived Conflict Styles of Adult Children and their Parents: What Is the Connection?", *Journal of Child and Family Studies*, 26/12: 3412-3424.

- Camara, K. A., Resnick, G. (1989), "Styles of conflict resolution and cooperation between divorced parents: Effects on child behavior and adjustment", *American Journal of Orthopsychiatry*, 59/4: 560-575.
- Can, A. (2020), *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (9. Baskı), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cano, A., Avery-Leaf, S., Cascardi, M., O'leary, K.D. (1998), "Dating violence in two high school samples: Discriminating variables", *Journal of Primary Prevention*, 18/4: 431-446.
- Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J. W., Kim, H. K. (2012), "A systematic review of risk factors for intimate partner violence", *Partner abuse*, 3/2: 231-280.
- Catalano, S. M. (2012). "Intimate partner violence, 1993-2010", Washington, DC: US Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics.
- Chan, K. L., Straus, M. A., Brownridge, D. A., Tiwari, A., Leung, W. C. (2008), "Prevalence of dating partner violence and suicidal ideation among male and female university students worldwide", *Journal of midwifery & women's health*, 53/6: 529-537.
- Chen, Z., Guo, F., Yang, X., Li, X., Duan, Q., Zhang, J., Ge, X. (2009), "Emotional and behavioral effects of romantic relationships in Chinese adolescents", *Journal of youth and adolescence*, 38/10: 1282-1293.
- Cinal, B. (2018), *Flört şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Anksiyete ve Depresyon Düzeyleri İlişkisinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cleveland, H. H., Herrera, V. M., Stuewig, J. (2003), "Abusive males and abused females in adolescent relationships: Risk factor similarity and dissimilarity and the role of relationship seriousness", *Journal of Family Violence*, 18/6: 325-339.
- Conger, R. D., Cui, M., Bryant, C. M., Elder Jr, G. H. (2000), "Competence in early adult romantic relationships: A developmental perspective on family influences", *Journal of Personality and Social Psychology*, 79/2: 224- 237.
- Creasey, G., Hesson-McInnis, M. (2001), "Affective responses, cognitive appraisals, and conflict tactics in late adolescent romantic relationships: Associations with attachment orientations", *Journal of Counseling Psychology*, 48/1: 85-96.

- Cui, M., Fincham, F. D. (2010), "The differential effects of parental divorce and marital conflict on young adult romantic relationships", *Personal relationships*, 17/3: 331-343.
- Cummings, E. M., Zahn-Waxler, C., Radke-Yarrow, M. (1984), "Developmental changes in children's reactions to anger in the home", *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 25/1: 63-74.
- Cummings, E. M., Iannotti, R. J., Zahn-Waxler, C. (1985), "Influence of conflict between adults on the emotions and aggression of young children", *Developmental psychology*, 21/3: 495- 507.
- Cusimano, A. M., Riggs, S. A. (2013), "Perceptions of interparental conflict, romantic attachment, and psychological distress in college students", *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 2/1:45-59.
- Çalışkan-Sarı, A., Şahin-Acar, B. (2018), "Annenin ebeveyn tutumlarının ve çocuğun annesinin tutumlarıyla ilgili algısının çocuğun duygu tanıma becerilerindeki rolü", *Nesne Psikoloji Dergisi*, 6:27-50.
- Çeçen, A. R. (2008), "Öğrencilerinin cinsiyetlerine ve anababa tutum algılarına göre yalnızlık ve sosyal destek düzeylerinin incelenmesi", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6/3: 415-431.
- Çetinkaya-Büyükbodur, A., Çakıcı, A.B. (2020), "Kadına Yönelik Psikolojik Şiddetin Ebeveyn Tutumları ile İlişkisi: Gümüşhane İli Örneği", *Turk J Child Adolesc Ment Health*, 27/1: 40-48.
- Dadds, M. R., Atkinson, E., Turner, C., Blums, G. J., Lendich, B. (1999), "Family conflict and child adjustment: Evidence for a cognitive-contextual model of intergenerational transmission", *Journal of Family Psychology*, 13/2: 194-208.
- Darling, N., Steinberg, L. (1993), "Parenting style as context: An integrative model. Psychological Bulletin", 113/3:487-496.
- DeKeseredy, W., Kelly, K. (1993), "The incidence and prevalence of woman abuse in Canadian university and college dating relationships", *Canadian Journal of Sociology/Cahiers canadiens de sociologie*, 18/2: 137-159.
- Demir, Y. (2013), İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Anne Baba Tutumlarını Algılama Biçimleri ve Şiddete Eğilimleri, Yüksek Lisans Tezi, Samsun, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Demir, Y., Kumcağız, H. (2015), “Öğrencilerin Anne Baba Tutumlarını Algılama ve Şiddete Eğilimleri”, *Turkish Studies (Elektronik)*, 10/2: 221-234.
- Demirli, C., Kendir, M. (2016), “Evlilik doyumunu üzerinde anne baba tutumunun etkisinin incelenmesi”, *Education Sciences*, 11/3: 95-113.
- Dikmen, H. A., Özyayın, T., Yılmaz, S. D. (2018), “Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki”, *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9/2: 170-176.
- Dirik, G., Yorulmaz, O., Karancı, A. N. (2015), “Çocukluk dönemi ebeveyn tutumlarının değerlendirilmesi: Kısaltılmış algılanan ebeveyn tutumları-çocuk formu”, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26/2: 123-130.
- Dishion, T. J. (1990), “The family ecology of boys' peer relations in middle childhood”, *Child development*, 61/3: 874-892.
- Doğan, S., Altun, M., Kaçmaz, E. D. (2018), “Examination of Attitudes of Nursing Students on Dating Violence”, *Journal of International Social Research*, 11/56: 335-346.
- Duman, N., Bridge, E.N., Dağ, B. (2019), “Yetişkin İlişkilerinde Şiddete Yönelik Tutumların İncelenmesi”, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 12/28: 1210-1222.
- Duval, A., Lanning, B. A., Patterson, M. S. (2018), “A systematic review of dating violence risk factors among undergraduate college students”, *Trauma, Violence, & Abuse*, 21/3: 567-585.
- Earnest, A. A., Brady, S. S. (2016), “Dating violence victimization among high school students in Minnesota: Associations with family violence, unsafe schools, and resources for support”, *Journal of interpersonal violence*, 31/3: 383-406.
- Ehrensaft, M. K., Cohen, P., Brown, J., Smailes, E., Chen, H., Johnson, J. G. (2003), “Intergenerational transmission of partner violence: a 20-year prospective study”, *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71/4: 741-753.
- Eldeleklioğlu, J. (2007), “The Relationships Between Aggressiveness, Peer Pressure and Parental Attitudes Among Turkish High School Students”, *Social Behavior & Personality: an international journal*, 35/7: 975-986.

- Emanuels, S. K. (2019), Family-of-origin factors and teen dating violence victimization and perpetration: a meta-analysis, Doctoral dissertation, Manhattan, Kansas State University School of Family Studies and Human Services.
- Emery, R. E., O'Leary, K. D. (1982), "Children's perceptions of marital discord and behavior problems of boys and girls", *Journal of Abnormal Child Psychology*, 10/1:11-24.
- Erel, O., Burman, B. (1995), "Interrelatedness of Marital Relations and Parent-Child Relations: A Meta-Analytic Review", *Psychological bulletin*, 118/1: 108-132.
- Exner-Cortens, D., Eckenrode, J., Rothman, E. (2013), "Longitudinal associations between teen dating violence victimization and adverse health outcomes", *Pediatrics*, 131/1:71-78.
- Feldman, S. S., Gowen, L. K., Fisher, L. (1998), "Family relationships and gender as predictors of romantic intimacy in young adults: A longitudinal study", *Journal of research on adolescence*, 8/2: 263-286.
- Ferreira, M., Lopes, A., Aparício, G., Cabral, L., Duarte, J. (2014), "Teens and dating: study of factors that influence attitudes of violence", *Atención primaria*, 46: 187-190.
- Figge, C. J., Martinez-Torteya, C., Bogat, G. A., Levendosky, A. A. (2021), "Child Appraisals of Interparental Conflict: The Effects of Intimate Partner Violence and Parent-Child Relationship Quality", *Journal of Interpersonal Violence*, 36/9-10: 1-22.
- Fincham, F. D., Cui, M., Braithwaite, S., Pasley, K. (2008), "Attitudes toward intimate partner violence in dating relationships", *Psychological Assessment*, 20/3: 260-269. doi:10.1037/1040-3590.20.3.260
- Folkman, S., Lazarus, R. S. (1980), "An analysis of coping in a middle-aged community sample", *Journal of health and social behavior*, 21/3: 219-239.
- Follingstad, D. R., Rutledge, L. L., Berg, B. J., Hause, E. S., Polek, D. S. (1990), "The role of emotional abuse in physically abusive relationships", *Journal of family violence*, 5/2: 107-120.
- Foo, L., Margolin, G. (1995), "A multivariate investigation of dating aggression", *Journal of Family Violence*, 10/4: 351-377.
- Forgas, J. P., Burnham, D. K., Trimboli, C. (1988), "Mood, memory, and social judgments in children", *Journal of Personality and Social Psychology*, 54/4: 697-703.

- Fosco, G. M., DeBoard, R. L., Grych, J. H. (2007), "Making sense of family violence: Implications of children's appraisals of interparental aggression for their short-and long-term functioning", *European psychologist*, 12/1: 6-16.
- Fosco, G. M., Grych, J. H. (2008), "Emotional, cognitive, and family systems mediators of children's adjustment to interparental conflict", *Journal of Family Psychology*, 22/6: 843-854.
- Foshee, V. A., Bauman, K. E., Linder, F., Rice, J., Wilcher, R. (2007), "Typologies of adolescent dating violence: Identifying typologies of adolescent dating violence perpetration", *Journal of interpersonal violence*, 22/5: 498-519.
- Garcia-Moreno, C., Jansen, H. A., Ellsberg, M., Heise, L., Watts, C. H. (2006), "Prevalence of intimate partner violence: findings from the WHO multi-country study on women's health and domestic violence", *The Lancet*, 368/9543:1260-1269.
- George, D., Mallery, P. (2010), "SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference", 17.0 Update (10a ed.) Boston: Pearson.
- Gidycz, C. A., Warkentin, J. B., Orchowski, L. M. (2007), "Predictors of perpetration of verbal, physical, and sexual violence: A prospective analysis of college men", *Psychology of Men & Masculinity*, 8/2: 79-94.
- Gittleman, M. G., Klein, M. H., Smider, N. A., Essex, M. J. (1998), "Recollections of parental behaviour, adult attachment and mental health: mediating and moderating effects", *Psychological Medicine*, 28/6: 1443-1455.
- Gómez, A. M. (2011), "Testing the cycle of violence hypothesis: Child abuse and adolescent dating violence as predictors of intimate partner violence in young adulthood", *Youth & Society*, 43/1: 171-192.
- Goussinsky, R., Yassour-Borochowitz, D. (2007), "Personal History Dynamics of Dating Violence Among Israeli Students", *Journal of Family Violence*, 22/5: 247-258. doi:10.1007/s10896-007-9068-0
- Gover, A. R., Kaukinen, C., Fox, K. A. (2008), "The relationship between violence in the family of origin and dating violence among college students", *Journal of Interpersonal Violence*, 23/12: 1667-1693.
- Grych, J. H., Fincham, F. D. (1990), "Marital Conflict and Children's Adjustment: A Cognitive-Contextual Framework", *Psychological Bulletin*, 108/2: 267-290.

- Grych, J. H., Raynor, S. R., Fosco, G. M. (2004), "Family processes that shape the impact of interparental conflict on adolescents", *Development and psychopathology*, 16/3: 649-665.
- Grych, J. H., Seid, M., Fincham, F. D. (1992), "Assessing marital conflict from the child's perspective: The children's perception of interparental conflict scale", *Child Development*, 63/3: 558-572.
- Gümüş, B. (2020), Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Bağlanma Biçimleri, Aldatma Eğilimi ve Romantik Yakınlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, E., Erden, G. (2014), Çocuğun Algıladığı Evlilik Çatışması ve Davranış Sorunları, *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*: 32-54
- Harned, M. S. (2001), "Abused women or abused men? An examination of the context and outcomes of dating violence", *Violence and victims*, 16/3: 269-285.
- Harned, M. S. (2002), "A multivariate analysis of risk markers for dating violence victimization", *Journal of interpersonal violence*, 17/11: 1179-1197.
- Hayashi, G. M., Strickland, B. R. (1998), "Long-term effects of parental divorce on love relationships: Divorce as attachment disruption", *Journal of Social and Personal relationships*, 15/1: 23-38.
- Hazan, C., Shaver, P. (1987), "Romantic love conceptualized as an attachment process", *Journal of personality and social psychology*, 52/3: 511-524.
- Herrenkohl, T. I., Mason, W. A., Kosterman, R., Lengua, L. J., Hawkins, J. D., Abbott, R. D. (2004), "Pathways from physical childhood abuse to partner violence in young adulthood", *Violence and victims*, 19/2: 123-136.
- Herrera, V. M., Wiersma, J. D., Cleveland, H. H. (2008), "The influence of individual and partner characteristics on the perpetration of intimate partner violence in young adult relationships", *Journal of youth and adolescence*, 37/3: 284-296.
- Holmbeck, G. N., Paikoff, R. L., Brooks-Gunn, J. (1995), Parenting adolescents, In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting. Children and parenting*, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1:91-118.

- Horton, R. S., Bleau, G., Drwecki, B. (2006), "Parenting narcissus: What are the links between parenting and narcissism?", *Journal of personality*, 74/2: 345-376.
- Işık, M., Demircan, Ü., Gürhan, N. (2021), "Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi", *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10/3: 465-477.
- İftar, M. (2016), Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları, Yüksek Lisans Tezi, Muğla, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- İldeniz, B. (2019), Üniversite Öğrencilerinin Çatışma Stilleri, Algıladıkları Ebeveyn Çatışması ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkiler, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İnce, E.H. (2022), Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Dijital Flört Şiddeti Arasındaki İlişkide Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karabacak, A., Kodan- Çetinkaya, S. (2015), "Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Kabul Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 1/1: 13-21.
- Karaçay, E. (2021), Genç yetişkinlerde çocukluk çağı travmalarının, bağlanma stillerinin ve benlik saygısının flört şiddetine yönelik tutumları üzerindeki yordayıcı etkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Karakurt, G., Keiley, M., Posada, G. (2013), "Intimate relationship aggression in college couples: Family-of-origin violence, egalitarian attitude, attachment security", *Journal of family violence*, 28/6: 561-575.
- Karancı, A. N., Abdel-Khalek, A.M., Glavak, R., Richter, J., Bridges, K. R., Dirik, G., Yorulmaz, O., Ende J., Eisemann, M., Arrindell, W. A. (2006), "Extending the cross-national invariance of the parental warmth and rejection dimensions: Evidence from Arab countries, Croatia, and Turkey by applying the Short-EMBU. Oral presentation in 1st International Congress of Interpersonal Acceptance and Rejection. Istanbul, Turkey.
- Karatay, M., Karatay, G., Gürarlan- Baş, N., Baş, K. (2018), "Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları", *STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27/1: 62-71.

- Kaya, A., Bozaslan, H., Genç, G. (2012), “Üniversite Öğrencilerinin Anne-Baba Tutumlarının Problem Çözme Becerilerine Sosyal Kaygı Düzeylerine ve Akademik Başarılarına Etkisi”, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18:208-225.
- Kaufmann, D., Gesten, E., Lucia, R. C. S., Salcedo, O., Rendina-Gobioff, G., Gadd, R. (2000), “The relationship between parenting style and children's adjustment: The parents' perspective”, *Journal of Child and family studies*, 9/2: 231-245.
- Kaya- Sakarya, A. (2013), Üniversitede öğrenim gören gençlerde flörtte şiddet, Yüksek Lisans Tezi, Konya, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaya, F. Ş., Gündüz, İ. (2019), “Anne-babası evli veya boşanmış olan çocukların algıladıkları ebeveyn tutumu ile somatizasyon belirtileri arasındaki ilişki”, *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3/1: 35-56.
- Kepir-Savoly, D., Ulaş, Ö., Demirtaş- Zorbaz, S. (2014), “Üniversite öğrencilerinin çiftler arası şiddeti kabul düzeylerini etkileyen etmenler”, *Türk psikolojik danışma ve rehberlik dergisi*, 5/42: 173- 183.
- Khaleque, A. (2013), “Perceived parental warmth, and children’s psychological adjustment, and personality dispositions: A meta-analysis”, *Journal of child and Family studies*, 22/2: 297-306.
- Khaleque, A., Rohner, R. P. (2012), “Pancultural associations between perceived parental acceptance and psychological adjustment of children and adults: A meta-analytic review of worldwide research”, *Journal of cross-cultural Psychology*, 43/5:784-800.
- Khaleque, A., Uddin, M. K., Shirin, A., Aktar, R., Himi, S. A. (2016), “Cognitive and contextual factors mediating the relation between interparental conflict and adolescents’ psychological maladjustment”, *Journal of Child and Family Studies*, 25/2: 669-677.
- Kim, K.L., Jackson, Y., Hunter, H.L., Conrad, S. M. (2009), “Interparental conflict and adolescent dating relationships: The role of perceived threat and self-blame appraisals”, *Journal of interpersonal violence*, 24/5: 844-865. (metin içi 2008 yazıyor burada 2009 teyit edeyim).
- Kinsfogel, K. M., Grych, J. H. (2004), “Interparental conflict and adolescent dating relationships: integrating cognitive, emotional, and peer influences”, *Journal of family psychology*, 18/3: 505-515.

- Kulakçı-Altıntaş, H., Ayaz-Alkaya, S. (2019), "Parental attitudes perceived by adolescents, and their tendency for violence and affecting factors", *Journal of interpersonal violence*, 34/1: 200-216.
- Kulaksızoğlu, A. (1989), "Ergen-aile çatışmaları ile annenin tutumları arasındaki ilişki ve ergenin problemleri", *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1/1: 71-87.
- Kumcağız, H., Orak, O. S., Şahin, C. (2018), "Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismarı yordamada algılanan anne baba tutumları ve boyun eğici davranışlar", *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7/2: 389-399.
- Kunt, K. H. (2004), The impact of parental divorce and interparental conflict in intact families on heterosexual functioning of young turkish women. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kütük, E. K., Gümüştaş, F., Almış, B. H. (2018), "Üniversite öğrencisi kızlarda flört şiddetinin belirleyicileri ve psikiyatrik sonuçlar açısından flört dışı şiddetten farklılıkları", *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19/2: 217-222.
- Lee, S. M., Daniels, M. H., Kissinger, D. B. (2006), "Parental influences on adolescent adjustment: Parenting styles versus parenting practices", *The Family Journal*, 14/3: 253-259.
- Lee, M., Reese-Weber, M., Kahn, J. H. (2013), "Exposure to family violence and attachment styles as predictors of dating violence perpetration among men and women: A mediational model", *Journal of Interpersonal Violence*, 29/1: 20-43.
- Levendosky, A. A., Huth-Bocks, A. C., Shapiro, D. L., Semel, M. A. (2003), "The impact of domestic violence on the maternal-child relationship and preschool-age children's functioning", *Journal of family psychology*, 17/3:, 275-287.
- Lewis, S., Fremouw, W. (2001), "Dating violence: A critical review of the literature", *Clinical psychology review*, 21/1: 105-127.
- Linder, J. R., Collins, W. A. (2005), "Parent and peer predictors of physical aggression and conflict management in romantic relationships in early adulthood", *Journal of family psychology*, 19/2: 252- 262.

- Loeb, R. C., Horst, L., Horton, P. J. (1980), "Family interaction patterns associated with self-esteem in preadolescent girls and boys", *Merrill-Palmer Quarterly of Behavior and Development*, 26/3: 205-217.
- Lu, Y., Pettigrew, J., Shin, Y., Castillo, M. A., Allsup, J. (2020), "How does family communication relate to adolescent dating violence and externalizing behaviors? The role of parent-adolescent risk communication and attitudes toward violence in a Nicaraguan sample", *Health communication*, 36/10: 1-10.
- Makepeace, J. M. (1981), "Courtship violence among college students", *Family relations*, 30/1: 97-102.
- Makepeace, J. M. (1986), "Gender differences in courtship violence victimization", *Family Relations*, 35/3: 383-388.
- McKinney, C. M., Caetano, R., Ramisetty-Mikler, S., Nelson, S. (2009), "Childhood family violence and perpetration and victimization of intimate partner violence: Findings from a national population-based study of couples", *Annals of epidemiology*, 19/1: 25-32.
- Meesters, C., Muris, P., Esselink, T. (1995), "Hostility and perceived parental rearing behaviour", *Personality and Individual Differences*, 18/4: 567-570.
- Mermertaş, A. (2020), Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti, Depresyon ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Montgomery, M. J. (2005), "Psychosocial Intimacy and Identity", *Journal of Adolescent Research*, 20/3: 346-374. doi:10.1177/0743558404273118.
- Morris, A. M., Mrug, S., Windle, M. (2015), "From family violence to dating violence: Testing a dual pathway model", *Journal of youth and adolescence*, 44/9: 1819-1835.
- Muñiz-Rivas, M., Vera, M., Povedano-Díaz, A. (2019), "Parental style, dating violence and gender", *International journal of environmental research and public health*, 16/15: 2722-2737.
- Murray, C.E., Kardatzke, K. N. (2007), "Dating violence among college students: Key issues for college counselors", *Journal of College Counseling*, 10/1: 79-89.

- Niditch, L. A., Varela, R. E. (2012), "Perceptions of parenting, emotional self-efficacy, and anxiety in youth: Test of a mediational model", In *Child & Youth Care Forum*, 41/1: 21-35.
- Offenhauer, P., Buchalter, A. (2011), Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography. Library of Congress.
- Okur, Ö. (2016), Algılanan Anne-Baba Arasındaki Çatışma, Algılanan Anne-Baba Tutumları ve Bağlanma Stilllerinin Romantik İlişkilerdeki Tutumlar Üzerine Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- O'Keefe, M. (1998), "Factors mediating the link between witnessing interparental violence and dating violence", *Journal of family violence*, 13/1: 39-57.
- O'Keefe, M., Treister, L. (1998), "Victims of dating violence among high school students: Are the predictors different for males and females?", *Violence against women*, 4/2: 195-223.
- O'Leary, K. D. (1988), "Physical Aggression between Spouses", Van Hasset, V.B., Morrison, R.L., Bellack, A.S., Hersen, M. (Ed.), *Handbook of Family Violence*, Springer: 31–55. doi:10.1007/978-1-4757-5360-8_3.
- O'Leary, K. D., Barling, J., Arias, I., Rosenbaum, A., Malone, J., Tyree, A. (1989), "Prevalence and stability of physical aggression between spouses: A longitudinal analysis", *Journal of consulting and Clinical Psychology*, 57/2: 263-268.
- O'Leary, K. D. (1999), "Developmental and affective issues in assessing and treating partner aggression", *Clinical Psychology: Science and Practice*, 6/4: 400-414.
- O'Leary, K. D., Malone, J., Tyree, A. (1994), "Physical aggression in early marriage: Prerelationship and relationship effects", *Journal of consulting and clinical psychology*, 62/3: 594-602.
- Owens, D. J., Straus, M. A. (1975), "The social structure of violence in childhood and approval of violence as an adult", *Aggressive behavior*, 1/3: 193-211.
- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, M. F., Oransoy, K., Ölmez, İ. (2002), "Bir grup üniversite öğrencisinin "Flört Şiddeti" konusundaki görüşleri", *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 13/1: 20-28.
- Özdemir (2019), Otoriter Kimlik Yapısının Flört Şiddeti Üzerine Etkisi: Çukurova Üniversitesi Adana Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Özdere, M. (2019), "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutumları", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7/95: 314-331.
- Paat, Y. F., Markham, C. (2019), "The roles of family factors and relationship dynamics on dating violence victimization and perpetration among college men and women in emerging adulthood", *Journal of interpersonal violence*, 34/1: 81-114.
- Perris, C., Jacobsson, L., Linndström, H., von Knorring, L., Perris, H. (1980), "Development of a new inventory for assessing memories of parental rearing behaviour", *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 61/4: 265-274.
- Pflieger, J. C., Vazsonyi, A. T. (2006), "Parenting processes and dating violence: The mediating role of self-esteem in low-and high-SES adolescents", *Journal of adolescence*, 29/4: 495-512.
- Pradubmook-Sherer, P., Sherer, M. (2011), "Attitudes toward dating violence among Israeli and Thai youth", *Journal of social and personal relationships*, 28/6: 809-828.
- Putallaz, M. (1987), "Maternal behavior and children's sociometric status", *Child development*, 58/2: 324-340.
- Rapee, R. M. (1997), "Potential role of childrearing practices in the development of anxiety and depression", *Clinical psychology review*, 17/1: 47-67.
- Porter, B., O'Leary, K. D. (1980), "Marital discord and childhood behavior problems", *Journal of abnormal child psychology*, 8/3: 287-295.
- Reese, M., Creasey, G., Bergner, R., Criss, M., Ottlinger, K.(1995), "Late Adolescent Conflict Resolution as a Function of Previous Exposure to Interparent Conflict", Paper presented at the biennial meetings of the Society for Research in Child Development, Indianapolis.
- Renner, L. M., Slack, K. S. (2006), "Intimate partner violence and child maltreatment: Understanding intra-and intergenerational connections", *Child abuse & neglect*, 30/6: 599-617.
- Rivera-Rivera, L., Allen-Leigh, B., Rodríguez-Ortega, G., Chávez-Ayala, R., Lazcano-Ponce, E. (2007), "Prevalence and correlates of adolescent dating violence: Baseline study of a cohort of 7960 male and female Mexican public school students", *Preventive medicine*, 44/6: 477-484.

- Rohner, R. P., Britner, P. A. (2002), "Worldwide mental health correlates of parental acceptance-rejection: Review of cross-cultural and intracultural evidence", *Cross-cultural research*, 36/1: 16-47.
- Salman, Y. (2015), Çocukluk Çağı İstismarı ve Ebeveynlerarası Şiddete Tanık Olmanın Psikolojik Sıkıntı Aracılığıyla Flört Şiddeti Üzerindeki Rolü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sarıhan, B. (2019), Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yordayıcıları olarak ve çocukluk çağı travma yaşantıları ve toplumsal cinsiyetçilik özellikleri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Seiffge-Krenke, I., Overbeek, G., Vermulst, A. (2010), "Parent-child relationship trajectories during adolescence: Longitudinal associations with romantic outcomes in emerging adulthood", *Journal of adolescence*, 33/1:159-171.
- Selçuk, K.T., Avcı, D., Mercan, Y. (2018), "Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi", *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9/3: 302-308.
- Sentse, M., Veenstra, R., Lindenberg, S., Verhulst, F. C., Ormel, J. (2009), "Buffers and risks in temperament and family for early adolescent psychopathology: generic, conditional, or domain-specific effects? The trails study", *Developmental psychology*, 45/2: 419-430.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L., Bell, K. M. (2008), "A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields", *Aggression and violent behavior*, 13/3: 185-194.
- Simon, R. W., Barrett, A. E. (2010), "Nonmarital romantic relationships and mental health in early adulthood: Does the association differ for women and men?", *Journal of Health and Social Behavior*, 51/2: 168-182.
- Simon, V. A., Furman, W. (2010), "Interparental conflict and adolescents' romantic relationship conflict", *Journal of research on adolescence*, 20/1: 188-209.
- Simons, L. G., Burt, C. H., Simons, R. L. (2008), "A test of explanations for the effect of harsh parenting on the perpetration of dating violence and sexual coercion among college males", *Violence and Victims*, 23/1: 66-82.

- Simons, R. L., Lin, K. H., Gordon, L. C. (1998), "Socialization in the family of origin and male dating violence: A prospective study", *Journal of Marriage and the Family*, 60/2: 467-478.
- Smith, D. M., Donnelly, J. (2000), "Adolescent dating violence: A multi-systemic approach of enhancing awareness in educators, parents, and society", *Journal of Prevention & Intervention in the Community*, 21/1: 53-64.
- Spencer, G. A., Bryant, S. A. (2000), "Dating violence: A comparison of rural, suburban, and urban teens", *Journal of Adolescent Health*, 27/5: 302-305.
- Sprague, H. E., Kinney, J. M. (1997), "The effects of interparental divorce and conflict on college students' romantic relationships", *Journal of Divorce & Remarriage*, 27/1-2: 85-104.
- Stayton, D. J., Hogan, R., Ainsworth, M. D. S. (1971), "Infant obedience and maternal behavior: The origins of socialization reconsidered", *Child Development*, 42/4: 1057-1069.
- Steinberg, S. J., Davila, J., Fincham, F. (2006), "Adolescent marital expectations and romantic experiences: Associations with perceptions about parental conflict and adolescent attachment security", *Journal of Youth and Adolescence*, 35/3: 333-348.
- Steinberg, L., Elmen, J. D., Mounts, N. S. (1989), "Authoritative parenting, psychosocial maturity, and academic success among adolescents", *Child development*, 60/6:1424-1436.
- Stith, S. M., Rosen, K. H., Middleton, K. A., Busch, A. L., Lundeberg, K., Carlton, R. P. (2000), "The intergenerational transmission of spouse abuse: A meta-analysis", *Journal of Marriage and Family*, 62/3: 640-654.
- Stith, S. M., Smith, D. B., Penn, C. E., Ward, D. B., Tritt, D. (2004), "Intimate partner physical abuse perpetration and victimization risk factors: A meta-analytic review", *Aggression and violent behavior*, 10/1: 65-98.
- Stocker, C. M., Richmond, M. K. (2007), "Longitudinal associations between hostility in adolescents' family relationships and friendships and hostility in their romantic relationships", *Journal of Family Psychology*, 21/3: 490- 497.
- Story, L. B., Karney, B. R., Lawrence, E., Bradbury, T. N. (2004), "Interpersonal mediators in the intergenerational transmission of marital dysfunction", *Journal of family psychology*, 18/3: 519-529.

- Straus, M. A. (2004), "Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide", *Violence against women*, 10/7: 790-811.
- Stuart, G. L., Moore, T. M., Hellmuth, J. C., Ramsey, S. E., Kahler, C. W. (2006), "Reasons for intimate partner violence perpetration among arrested women", *Violence against women*, 12/7: 609-621.
- Sugarman, D. B., Hotaling, G. T. (1989), "Dating violence: Prevalence, context, and risk markers", In M. A. Pirog-Good, J. E. Stets (Eds.), *Violence in dating relationships: Emerging social issues*, Praeger Publishers: 3-32.
- Sullivan, C. M., Nguyen, H., Allen, N., Bybee, D., Juras, J. (2001), "Beyond searching for deficits: Evidence that physically and emotionally abused women are nurturing parents", *Journal of Emotional Abuse*, 2/1: 51-71.
- Sümer, N., Gündoğdu Aktürk, E., Helvacı, E. (2010), "Anne-baba tutum ve davranışlarının psikolojik etkileri: Türkiye’de yapılan çalışmalara toplu bakış", *Türk Psikoloji Yazıları*, 13/25: 42-59.
- Şendil, T. G., Kızıldağ, Ö. (2003), "Çocuk ve ergenlerde ebeveyn evlilik çatışması algısı", *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 10/2: 58-66.
- Sirvanli-Ozen, D. (2004), "Effects of marital conflict on adolescent children: A study in Turkey", *Journal of Divorce & Remarriage*, 41/1-2: 137-157.
- Temel, M. (2021), Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Ebeveynler Arası Çatışma ile Duygu Düzenleme Güçlüğü Arasındaki İlişki: Algılanan Ebeveyn Tutumu ve Yetişkinlikte Bağlanma Değişkenlerinin Aracı Rollerini, Doktora Tezi, İstanbul, Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Thomasgard, M., Metz, W. P. (1993), "Parental overprotection revisited", *Child psychiatry and human development*, 24/2: 67-80.
- Tontodonato, P., Crew, B. K. (1992)., "Dating violence, social learning theory, and gender: A multivariate analysis", *Violence and victims*, 7/1: 3-14.
- Topham, G. L., Larson, J. H., Holman, T. B. (2005), "Family-of-origin predictors of hostile conflict in early marriage", *Contemporary Family Therapy*, 27/1: 101-121.

- Toplu-Demirtaş, E., Hatipoğlu-Sümer, Z., Fincham, F. (2017), “Intimate partner violence in Turkey: The Turkish Intimate Partner Violence Attitude Scale-Revised”, *Journal of Family Violence*, 32: 349-356. doi: 10.1007/s10896-016-9852-9.
- Toplu, E., Sümer, Z. (2011 0). *Flört ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri*. National Conference on Guidance and Psychological Counseling, (3 - 05 Ekim 2011), İzmir, Türkiye. <https://hdl.handle.net/11511/84269>
- Tschann, J. M., Pasch, L. A., Flores, E., VanOss Marin, B., Marco Baisch, E., Wibbelsman, C. J. (2009), “Nonviolent aspects of interparental conflict and dating violence among adolescents”, *Journal of Family Issues*, 30/3: 295-319.
- Tussey, B. E., Tyler, K. A., Simons, L. G. (2018), “Poor parenting, attachment style, and dating violence perpetration among college students”, *Journal of interpersonal violence*, 1-20.
- Vaillant, G. E. (1995). *Adaptation to life*. Harvard University Press.
- Ulu, P., Fıfıloğlu, H. (2004), “Çocukların evlilik çatışmasını algılaması ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması”, *Türk Psikoloji Yazıları*, 7/14: 61-75.
- Vagi, K. J., Rothman, E. F., Latzman, N. E., Tharp, A. T., Hall, D. M., Breiding, M. J. (2013), “Beyond correlates: A review of risk and protective factors for adolescent dating violence perpetration”, *Journal of youth and adolescence*, 42/4: 633-649.
- Varan, A. (2005), “Relation between perceived parental acceptance and intimate partner acceptance in Turkey: Does history repeat itself?”, *Ethos*, 33/3: 414-426.
- Varıcıer, Ş. E. (2019), Yetişkin psikolojik sağlamlığı üzerine bir inceleme: Algılanan ebeveyn tutumu, kontrol odağı, algılanan sosyal destek ve stresle başa çıkma stilleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, İbn Haldun Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Wekerle, C., Wolfe, D. A. (1999), “Dating violence in mid-adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives”, *Clinical psychology review*, 19/4: 435-456.
- Whitton, S. W., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Markman, H. J. (2008), “Effects of parental divorce on marital commitment and confidence”, *Journal of family psychology*, 22/5: 789- 793.
- World Health Organization. (2012). *Understanding and addressing violence against women*.

- Yıldırım, S. (2016), Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, S., Terzioğlu, F. (2018), “Şiddetin farklı bir yüzü: flört şiddeti, etkileri ve etkileyen faktörler”, *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 21/4: 285-292.
- Yıldız, E., Erci, B. (2011), “Anne baba tutumları ile adölesan saldırganlığı arasındaki ilişkinin incelenmesi”, *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1/3: 6-11.
- Yıldız, M. (2016), Romantik İlişkilerde Şiddetin Ana-Baba Tutumları ve Benlik Saygısı ile İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Bursa, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu, D. (2019), Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Benlik Saygısı, Algılanan İlişki Özyeterliliği ve Bağlanma Biçimlerinin Rolü, Yüksek Lisans tezi, Mersin, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yoshizumi, T., Murase, S., Murakami, T., Takai, J. (2007), “Dissociation as a mediator between perceived parental rearing style and depression in an adult community population using college students”, *Personality and Individual Differences*, 43/2: 353-364.
- Yumuşak, A. (2013), Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Tokat, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yüce, B. (2019), Çocukluk Çağı Travması ve Bağlanma Stilllerinin Flört Şiddeti ile İle İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zimmer-Gembeck, M. J., Siebenbruner, J., Collins, W. A. (2001), “Diverse aspects of dating: Associations with psychosocial functioning from early to middle adolescence”, *Journal of adolescence*, 24/3: 313-336.

EKLER

Ek 1: Demografik Bilgi Formu

1) Cinsiyetiniz?

Kadın () Erkek ()

2) Yaşınız?

.....

3) Devam etmekte olduğunuz sınıf?

1.Sınıf () 2.Sınıf () 3.Sınıf () 4.Sınıf () Lisansüstü seviye ()

4) Şu an kiminle yaşıyorsunuz?

Yalnız () Aile () Arkadaş ()

5) Şu anda mevcut bir flört ilişkiniz var mı?

6) Yanıtınız evet ise, ne kadar süreden beri devam etmekte olduğunu belirtiniz.

7) Daha önce hiç flört ilişkiniz oldu mu?

8) Daha önce flört ilişkiniz olduysa, en uzun flört ilişkiniz ne kadar sürdü?

9) Annenizin eğitim düzeyi nedir?

İlkokul mezunu ve altı () Ortaokul mezunu () Lise mezunu ()
Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü ()

10) Babanızın eğitim düzeyi nedir?

İlkokul mezunu ve altı () Ortaokul mezunu () Lise mezunu ()
Yüksekokul/Lisans mezunu ve üstü ()

11) Ailenizin gelirinin/maddi olanaklarının ne düzeyde olduğunu düşünüyorsunuz?

Düşük () Orta () Yüksek ()

12) En uzun süre yaşadığınız yer?

Köy/kasaba () İlçe merkezi () İl merkezi ()

Büyükşehir/ Metropol ()

13) Kaç kardeşiniz var?

1 kardeşim var () 2 kardeşim var () 3 ve daha fazla kardeşim var ()

Kardeşim yok ()

14) Tanı aldığınız psikiyatrik bir rahatsızlığınız var mı?

Evet () Hayır ()

15) Tanı aldığınız psikiyatrik bir rahatsızlığınız varsa lütfen belirtiniz.

.....

EK 2: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG)

Lütfen her bir ifadeyle ne derece hemfikir olduğunuzu aşağıda verilen derecelendirmeyi kullanarak belirtiniz.

- 1- Kesinlikle Katılmıyorum
- 2- Katılmıyorum
- 3- Kararsızım
- 4- Katılıyorum
- 5- Kesinlikle Katılıyorum

Lütfen her bir ifadeyle ne derece hemfikir olduğunuzu yukarıda verilen derecelendirmeyi kullanarak belirtiniz.	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Partnerimin bana karşı cinsten biri ile konuşmamamı söylemesi gururumu okşar.	1	2	3	4	5
2.					
3.					
4. Partnerimin sırf beni kıskandırmak için yaptığı şeyleri umursamam.	1	2	3	4	5
5.					
6. Partnerim beni incitmediği sürece “tehditlerini” mazur görürüm.	1	2	3	4	5
7.					

8.					
9. Partnerimi kiskandırmanın ilişkimize iyi geldiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
10.					
11.					
12.					
13.					
14. Partneri tekmelemek ısırarak ya da yumruklamak uygun değildir.	1	2	3	4	5
15.					
16.					
17.					

EK 3: Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları- Çocuk Formu

KAET-Ç

1. Anketi doldururken, anne ve babanızın size karşı olan davranışlarını nasıl algıladığınızı hatırlamaya çalışmanız gerekmektedir. Anne ve babanızın çocukken size karşı davranışlarını tam olarak hatırlamak bazen zor olsa da her birimizin çocukluğumuzda anne ve babamızın kullandıkları prensiplere ilişkin bazı anılarımız vardır.

2. Her bir soru için anne ve babanızın size karşı davranışlarına uygun seçeneği işaretleyin. Her soruyu dikkatlice okuyun ve muhtemel cevaplardan hangisinin sizin için uygun cevap olduğuna karar verin. Soruları anne ve babanız için ayrı ayrı cevaplayın.

1. Anne ve babam, nedenini söylemeden bana kızarlardı ya da ters davranırlardı.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Anne	1	2	3	4
Baba	1	2	3	4

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8. Anne ve babam, bana birşey olur korkusuyla başka çocukların yapmasına izin verilen şeyleri yapmamı yasaklardı.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Anne	1	2	3	4
Baba	1	2	3	4

9. Anne ve babam, her şeyde en iyi olmam için beni teşvik ederlerdi.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Anne	1	2	3	4
Baba	1	2	3	4

10.

11.

12.

13. Bana ailenin 'yüz karası' yada 'günah keçisi' gibi davranılırdı.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Anne	1	2	3	4
Baba	1	2	3	4

14.

15.

16.

17. Anne ve babam, pek fazla umursamadan, istediğim yere gitmeme izin verirlerdi.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Anne	1	2	3	4
Baba	1	2	3	4

18.

19.

20.

21.

22.

23. Yaptığım birşeyde başarılı olduğumda, anne ve babamın benimle gurur duyduklarını hissedirdim.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, arada sırada	Evet, sık sık	Evet, çoğu zaman
Anne	1	2	3	4
Baba	1	2	3	4

EK 4: Çocukların Ebeveyn Tutumlarını Algılaması Ölçeği

ÇEÇAÖ

Aşağıdaki soruları anne ve babanızın sizin çocukluğunuzdaki ilişkisini düşünerek cevaplayınız. Eğer anne ve/veya babanızı kaybetmişseniz ya da anne ve babanız şu anda ayrı yaşıyor/boşanmış ise, soruları onların sizin çocukluğunuzdayken var olan ilişkilerini düşünerek cevaplayınız. Eğer anne babanızın ilişkisini yeterince hatırlamıyorsanız (çok erken boşanma veya ebeveyn kaybı) bu soruları cevaplamayınız.

Seçenekler:

- 1- Kesinlikle doğru değil
- 2- Biraz doğru
- 3- Oldukça doğru
- 4- Kesinlikle doğru

	Kesinlikle doğru değil	Biraz doğru	Oldukça doğru	Kesinlikle doğru
1.				
2.				
3. Annem ve babam genelde okulda yaptığım şeyler hakkında tartışmaya başlarlardı.	1	2	3	4
4.				
5. Annem ve babam tartıştıkları zaman gerçekten çok sinirlenirlerdi.	1	2	3	4
6.				
7. Annem ve babam tartıştıkları zaman korkardım.	1	2	3	4

8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19. Sıklıkla annem ve babamı tartışırken görürdüm	1	2	3	4
20.				
21.				
22. Annem ve babam tartıştıkları zaman birbirlerine kötü şeyler söylerlerdi.	1	2	3	4
23.				

24. Annem ve babam tartıştıkları zaman kötü bir şey olmasından korkardım.	1	2	3	4
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31. Annem ve babam tartışırken birbirlerine çok fazla bağırdılar.	1	2	3	4
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				

40.				
41.				
42.				
43.				
44.				
45.				
46.				
47.				
48.				